ENEZ (AİNOS) İLÇESİ KÜLTÜREL PEYZAJ ALANLARININ TARİHSEL SÜREÇTEKİ DEĞİŞİMLERİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

EBRU ÖZTÜRK BEKTAŞ
Lisans, Peyzaj Mimarlığı, DÜZCE ÜNİVERSİTESİ, 2013

Yüksek Lisans Tezi

Peyzaj Mimarlığı
Fen Bilimleri Enstitüsü

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
2020

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ENEZ (AİNOS) İLÇESİ KÜLTÜREL PEYZAJ ALANLARININ TARİHSEL SÜREÇTEKİ DEĞİŞİMLERİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

EBRU ÖZTÜRK BEKTAŞ

ONAY:

Prof. Dr. Adnan UZUN (Tez Danışmanı)	Işık Üniversitesi	_____
Doç. Dr. Mert EKŞİ	İst. Üniversitesi-Cerrahpaşa	_____
Dr. Öğr. Üy. Elif S. MAKAKLI	Işık Üniversitesi	_____

ONAYLANMA TARİHİ: ..../..../....

ENEZ (AİNOS) İLÇESİ KÜLTÜREL PEYZAJ ALANLARININ TARİHSEL SÜREÇTEKİ DEĞİŞİMLERİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

Özet

Her kentin geçmişten gelen, tarihi, kültürü, gelenekleri, doğal ve yerel özellikleri gibi unsurlardan oluşan bir kimliği vardır. Kentin kimliğini var eden önemli unsurlardan biri tarihi çevresidir. İnsanlar, tarih boyunca yaşamlarını, geleneklerini ve kültürlerini; sokaklara, pazarlara ve mimari yapılarına yansıtmışlardır. Bu çalışmada; kentin, geçmişi ve bugüne dair bir değerlendirme yapılarak, kentin sahip olduğu, kültürel değerler irdelenmiştir.

Enez Kenti'nde açık mekanlardaki fiziksel değişim ve mekanların etki alanları incelenerek, bugünkü koşullarda tarihi kimliği, kültürel çevre ve mimari özellikleri korunarak plan ve tasarım yapılmasına olanak sağlayacak incelemelerde bulunulmuştur. Ayrıca, tarihsel süreçte kentin değişimi ve gelişimi ile kentsel sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla kullanımlar incelenmiştir.

Bu çalışmanın amacı; Enez tarihi kentinde yüzyıllardır var olan ve modern kent ile zaman içerisinde değişen kültürel peyzaj alanlarının geçmişten bugüne değişimini kentsel açıdan incelenmesidir. Bu değişim ile kentin gelişim dönemlerinde kentsel anlamda ne kadar etkilendiği ve günümüzde sürdürülebilir kullanım sağlanmasına yardımcı olacak kentsel ve mimari analizlerin yapılması ve değerlendirilmesidir.

Anahtar kelimeler: peyzaj, tarihi çevre, kültürel peyzaj, Enez, Ainos

RESEARCH ON CHANGES IN THE HISTORICAL PROCESS OF ENEZ (AINOS) DISTRICT CULTURAL LANDSCAPE AREAS

Abstract

Each city has an identity from the past, consisting of elements such as its history, culture, traditions, natural and local characteristics. One of the important elements that exists in the identity of the city is its historical surroundings. People have lived throughout history, their traditions and cultures; streets, markets and architectural structures. In this study; The city has an assessment of its past and present, and the cultural values of the city have been examined.

In the city of Enez, physical change in open spaces and the domains of the venues have been examined, and in today's conditions, investigations have been conducted that will allow plans and designs to be made by preserving its historical identity, cultural environment and architectural characteristics. In addition, in the historical process, the city's change and development and its uses for the purpose of ensuring urban sustainability have been examined.

The purpose of this study is to examine the change of the cultural landscape area that existed for centries within the modern city from past to present in the historical city of Enez from an urban angle. With this change how much the city is affected in the sense of urban during the improvement periods and analysing and evaluating the urban and architectures to help of ensuring the sustainable usage today.

Keywords: landscape, historical environment, cultural landscape, Enez, Ainos

Teşekkür

Tez sürecimde, öncelikle önerileriyle araştırmanın gelişimine ışık tutan, akademik gelişimime yön veren, bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan tez danışmanım ve değerli hocam Prof. Dr. Adnan UZUN'a destekleri için teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma alanım ile ilgili araştırmalarım sırasında, birçok kaynağa ulaşmamı sağlayan ve kıymetli tecrübelerini benimle paylaşan değerli Prof. Dr. Sait BAŞARAN hocama teşekkürlerimi sunarım.

Tüm eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini eksik etmeyen kardeşlerim, annem Mümine ÖZTÜRK ve rahmetli babam İsmail ÖZTÜRK'e teşekkür ederim.

Tezimin başından sonuna kadar her zaman yanımda olan ve beni destekleyen eşim Mustafa BEKTAŞ'a teşekkür ederim.

Oğluma.....

İçindekiler

Özet ii

Abstract iii

Teşekkür iv

Şekiller Listesi viii

Tablolar Listesi x

1 Giriş 1

2 Genel Kısımlar 3
2.1 Kentsel, Kültürel Peyzaj ve Kent Kimliği . . . 3
2.1.1 Kentsel Peyzaj . . . 3
2.1.2 Kültürel Peyzaj . . . 4
2.1.3 Kent Kimliği . . . 4
2.2 Peyzaj ve Tarihi Çevre Koruma . . . 5
2.2.1 Peyzaj Koruma . . . 5
2.2.2 Tarihi Çevre . . . 5
2.2.3 Peyzaj Koruma . . . 6
2.2.3.1 Tarihi Çevre Koruma . . . 6
2.2.3.2 Arkeolojik Sit Alanı . . . 7
2.2.4 Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler . . . 7

3 Materyal ve Yöntem 10
3.1 Materyal . . . 10
3.1.1 Enez'in Doğal Peyzaj Özellikleri . . . 10
3.1.1.1 Coğrafi Özellikleri ve Konumu . . . 10
3.1.1.2 İklim Özellikleri . . . 13
3.1.1.3 Bitki Örtüsü . . . 14
3.1.1.4 Fauna . . . 16
3.1.2 Enez'in Sosyo-Kültürel Özellikleri . . . 16
3.1.2.1 Tarihi . . . 16
3.1.2.2 Arkeolojik Kalıntılar . . . 21

3.1.2.3 Kale Bölgesi 21
3.1.2.4 Kral Kızı Bazilikası Bölgesi 24
3.1.2.5 Kral Kızı Mevkii Taşaltı Nekropolisi 25
3.1.2.6 Has Yunus Türbe ve Mezarlık Bölgesi 26
3.1.2.7 Çataltepe Tümülüsü Bölgesi 28
3.1.2.8 Kale Hamamı 28
3.1.2.9 Burç Kalıntıları 30
3.1.2.10 Kilise Kalıntısı 32
3.1.2.11 Via Egnatia Yolu Kalıntısı 33
3.1.2.12 Nüfus ve Göç Değişimleri 33
3.1.2.13 Mimari 36
3.1.2.14 Kentsel ve Sosyo-Kültürel Durum 37
3.1.2.15 Turizm 42
3.2 Yöntem 43

4 Araştırma Bulguları 45
4.1 Tarihsel Süreçte Kentsel Değişim Ve Güncel Durum Değerlendirilmesi 45
4.1.1 Kentsel Değerlendirme 47
4.1.1.1 1939 Yılı Kentin Durumu 48
4.1.1.2 1951 Yılı Kentin Durumu 49
4.1.1.3 1965 Yılı Kentin Durumu 50
4.1.1.4 1971 Yılı Kentin Durumu 52
4.1.1.5 1990 Yılı Kentin Durumu 53
4.1.1.6 1997 Yılı Kentin Durumu 54
4.1.1.7 Kentin Güncel Durumu 55
4.1.2 Yol Ağı ve Kent İçi Yolların İlişkileri Açısından Değerlendirme 58
4.2 Kent Merkezi ve Yakın Çevresinin Mimari Açıdan Analizi 68

5 Sonuç ve Öneriler 79

Kaynakça 86

Ek 1 91

Ek 2 96

Şekil Listesi

3.1 Piri Reis'in Kitabı Bahriyesi'ndeki Harita[19]. 11
3.2 Enez Topoğrafya Haritası[21]. 12
3.3 Enez Kentinin Konumu. 13
3.4 Enez Kenti Sıcaklık Değişimi[23]. 14
3.5 Enez İlçesi Habitat Tipleri[20]. 15
3.6 Yunan kolonileri Haritası[27]. 17
3.7 Pers İmparatorluğu Haritası[29]. 18
3.8 Güney Balkanlar Haritası 1410[32]. 19
3.9 Enez Kenti'ne Tarihsel Süreçte Hakim Olan Devletler. 20
3.10 Kale Surları Güncel Fotoğrafı. 22
3.11 Surlar ve Kalenin Topografik Durumu[33]. 22
3.12 Kale İçerisi Fatih Cami Güncel Fotoğrafı. 23
3.13 Kale Bölgesi Güncel Fotoğrafı. 23
3.14 Kral Kızı Bazilikası Planı[33]. 24
3.15 Kral Kızı Bazilikası Bölgesi Güncel Fotoğrafı. 25
3.16 Taşaltı Nekropolisi Güncel Fotoğrafı. 25
3.17 Taşaltı Nekropolisi Güncel Fotoğrafı. 26
3.18 Has Yunus Türbesi Eski Fotoğrafı[16]. 27
3.19 Has Yunus Bey Türbesi Güncel Fotoğrafı. 27
3.20 Has Yunus Bey Türbesi Mezarlık Alanı Güncel Fotoğrafı. 28
3.21 Kale Hamamı Planı[33]. 29
3.22 Kale Hamamı Güncel Fotoğrafı. 30
3.23 Burç Kalıntısı Güncel Fotoğrafı. 31
3.24 Burç Kalıntısı Güncel Fotoğrafı. 31
3.25 Kilise Kalıntısı Güncel Fotoğrafı. 32
3.26 Kilise Kalıntısı Güncel Fotoğrafı. 32
3.27 1910 yılı Yerleşik Enez Hıristiyan Toplumu, Okul Öğrencileri[27]. . 34
3.28 Enez Kentinin Yıllar İçerisindeki Nüfus Değişim Grafiği[42]. 36
3.29 1908 Yılı Mimari Örnek[27]. 37
3.30 1908 Yılında Enez Kenti[27] 38
3.31 Enez Kenti Eski Fotoğrafı[47] 39
3.32 Enez Kenti Eski Fotoğrafı[47] 40
3.33 Enez Kenti Eski Fotoğrafı[47] 41
3.34 Enez Kenti Güncel Fotoğrafı. 41
3.35 Enez Kenti'nin Yerleşiminde Önemli Dönemler. 42

4.1 Kent Merkezi Arazi Kullanım Haritası. 46
4.2 Tescilli Alanları. 47
4.3 1939 Yılı Kent Yerleşimi. 49
4.4 1951 Yılı Kent Yerleşimi. 50
4.5 1965 Yılı Kent Yerleşimi. 51
4.6 1971 Yılı Kent Yerleşimi. 52
4.7 1990 Yılı Kent Yerleşimi. 53
4.8 1997 Yılı Kent Yerleşimi. 54
4.9 Kent Merkezi Mevcut Durumu. 56
4.10 Kent Merkezi Mevcut Durumu. 57
4.11 Arazi Kullanım ile Ana ve Yan Yollar. 59
4.12 Kent İçi Analiz Noktaları. 61
4.13 1 nolu Analiz Noktası Milli Egemenlik Caddesi. 62
4.14 1 nolu Analiz Noktası Meydan Alanı. 62
4.15 1 nolu Analiz Noktası Meydan Alanı. 63
4.16 2 nolu Analiz Noktası Kale Bölgesi. 64
4.17 2 nolu Analiz Noktası Kale Yolu. 64
4.18 2 nolu Analiz Noktası Kale Bölgesi. 65
4.19 2 nolu Analiz Noktası Kale Bölgesi. 66
4.20 3 nolu Analiz Noktası. 66
4.21 3 nolu Analiz Noktası Plaj Caddesi. 67
4.22 3 nolu Analiz Noktası. 67
4.23 Mimari Yapıların Belirtildiği Vaziyet Planı. 69
4.24 Yenice Köyü Eski Konak Örneği (Örnek-1). 70
4.25 Yenice Köyü Eski Konak İç Detay Örneği (Örnek-1). 71
4.26 Yenice Köyü Eski Konak Kapı Örneği (Örnek-1). 72
4.27 Yenice Köyü Eski Konak Pencere Detay Örneği (Örnek-1). 72
4.28 Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-2). 73
4.29 Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-3). 74
4.30 Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-4). 75
4.31 Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-5). 76
4.32 Enez Kenti Güncel Fotoğrafı. 78

Tablo Listesi

3.1 Enez Kentinin Yıllar İçerisindeki Nüfus Değişimi. 35
3.2 Çalışma Sırasında Yararlanılan Görsel/Harita ve Kaynakları. . . . 44

4.1 Mimari Yapı Genel Değerlendirme. 77

Bölüm 1

Giriş

Tarih boyunca insanların doğa ile olan ilişkileri günümüze kadar ele alındığında, insanların, barınma ve beslenme için her zaman doğa ile iç içe bir yaşamı benimsediği görülmektedir. Modernleşen insan zamanla toplum olarak yaşamayı, ortak ihtiyaçlar için kentleri oluşturmaya başlamıştır. Kentler, doğa ile uyumlu hale geldikten sonra ise kültürel toplum gelişimi sağlanmıştır.

Kentler, doğal ve kültürel olarak gelişim göstermektedir. Doğal gelişim, çevre faktörleri ile etkileşim gösterirken, kültürel gelişim ise, tarihi çevre ve kentleşme gibi faktörlerle etkileşim göstermektedir. Her iki şekilde gerçekleşen gelişim ise kentin kimliğini oluşturmaktadır. Kent, fiziksel, ekonomik ve sosyal açıdan dönüşüm yaşamakta ve doğru yönelim ve planlama sağlanamazsa, kendi kimliğinden uzaklaşmaktadır.

Tarihi kentler, tarihi ve kültürel birikimlerini günümüze taşımaktadır. Kentler, gelişerek kentlerin ihtiyaçlarına yönelik değişim göstermektedir. Ancak, bu değişimler çoğu zaman tarihi kent kimliğini olumsuz etkilemekte ve tarihi kent anlayışından uzaklaşmaktadır.

Tarihi kentlerin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, kentsel belleğinin korunması anlayışının da benimsenmesini sağlayacaktır.

Çalışma alanı Enez Kenti, doğal ve kültürel zenginlikleri çok yüksek değerlere sahip olan bir kenttir. M.Ö 7.yy'dan itibariyle Enez kenti, yüzyıllardır birçok medeniyete kapılarını açmıştır. Kentin yaşam dokusu, doğal yapıları ve yaşam gereksinimleri ile birleşerek biçimlenmiştir. Meriç nehri yakınında ve uzun süre liman kenti olarak kullanılması tarih boyunca kenti önemli bir noktaya getirmiştir. Cumhuriyet dönemi sonrası ise sınır kenti olması nedeniyle kent stratejik olarak

önemli hale gelmiştir. Cumhuriyet dönemi ile birlikte, ihtiyaçlar değişmiş ve kent dokusunda önemli değişmeler yaşanmıştır.

Bölüm 2

Genel Kısımlar

Bu bölümde çalışmamızda önemli yer alan; Kültürel peyzaj ve peyzajın tanımlamaları, peyzaj koruma ve tarihi çevre koruma ile ilgili konular yer almaktadır.

2.1 Kentsel, Kültürel Peyzaj ve Kent Kimliği

2.1.1 Kentsel Peyzaj

Karaman (1995)'e göre, kentsel peyzaj, peyzajın kentteki kompozisyonudur. Kentsel çevrenin bilinçli bir düzenini ifade etmektedir. Kentsel bütünde yapıların tek tek değil bir bütün olarak birbirleriyle ve yapılanmamış mekânlarla olan ilişkisidir. Kentsel çevreyi oluşturan tüm kentsel öğe ve elemanlar kentsel peyzajda kullanılmaktadır[1].

Kentsel tasarım kavramlarının algısal ve görsel değerlendirmelerin ötesinde toplumsal, kültürel, mekânsal değerleri de dikkate alan ve ekolojik değerlerin sürdürülebilirliği bağlamında zaman boyutu da değerlendiren tanımlamalar değişen ve gelişen tanımsal vurguları beraberinde getirmektedir[2].

Kentsel peyzaj, kentin karakterini ortaya koymakta, mimari yapıları ve bu yapılar arasındaki ilişkiyi belirlemektedir. Kent içerisindeki işlevsellik, estetik algısı ve fonksiyonlar arası bağlantı kentin iskeletini oluşturmaktadır.

2.1.2 Kültürel Peyzaj

Kültürel peyzajlar; kültürel ve doğal kaynakları bir arada bulunduran tarihi bir olay, aktivite veya kişi ile bağlantılı olan veya diğer kültürel veya estetik değerlere sahip bir coğrafi alan olarak tanımlanabilmektedir[3].

UNESCO Dünya Kültürel Mirası Komitesi'nce hazırlanmış olan rehberde, kültürel peyzaj kavramını; 'doğa ve insanın birleşerek ortaya çıkardığı işler bütünü' olarak tanımlamaktadır[4].

Kültürel Peyzaj, toplumların zamanla değişen fiziksel koşullarını ve insanların bu koşullara zaman içerisinde uyum sağlamasını kolaylaştıran yapıdır. Kültürel çevreler, modern kent anlayışına uyumlu hale getirilerek, tarihi bir sentez yapılmasını sağlamaktadır.

2.1.3 Kent Kimliği

Kimlik, doğada varlığını sürdüren herhangi bir canlıyı ya da objeyi, diğer canlı ve objelerden ayıran, öncelikle görsel, işitsel ve diğer duyularla algılanan kendine özgü olma durumu, teklik ve özgünlük olarak tanımlanabilir[5].

Çöl (1998)'e göre, kent kimliği; kent imajını etkileyen; her kentte farklı ölçek ve yorumlarla kendine özgü nitelikler taşıyan; fiziksel, kültürel, sosyo-ekonomik, tarihsel ve biçimsel faktörlerle şekillenen; kentliler ve onların yaşam biçiminin oluşturduğu; sürekli gelişen ve sürdürülebilir kent kavramını yaşatan; geçmişten geleceğe uzanan büyük bir sürecin ortaya çıkarttığı anlam yüklü bütünlüktür[6].

Kentsel kimlik, uzun bir süreç içerişinde kentin kültürel ve tarihi kazanımlarıdır. Kentler, tarihi süreçler boyunca birçok toplum ve medeniyet ile etkileşim içerisinde bulunarak kent belleklerinin temelini oluşturmaktadır. Kentin doğru tanımlanması ve korunması ise bu belleğin bir kimliğe dönüşmesini sağlamaktadır. Tarih boyunca oluşan birikim kenti en iyi şekilde ifade etmekte ve ön plana çıkartmaktadır.

Her kentin kendine özgü fiziksel, kültürel, sosyo-ekonomik ve tarihî faktörler ile şekillenen tarihi kentsel kimliği bulunmaktadır. Fakat gelişim süreçleri ile bazı değişimlerin yaşanması kaçınılmazdır. Ancak, değişimin mevcut kimlik yok olmadan gerçekleşme gerekmektedir. Bir toplumun ya da kentin, yaşadığı çevre ile bütünleşerek gelişim göstermesi o kentin sürdürülebilir gelişim göstermesini sağlar.

2.2 Peyzaj ve Tarihi Çevre Koruma

2.2.1 Peyzaj Koruma

Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (APS) tanımına göre peyzaj, insanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve/veya insani unsurların eyleminin ve etkileşiminin sonucu olan bir alan anlamına gelmektedir[7].

Peyzaj, doğal, kültürel, sosyal, ekonomik etkilerle değişime uğrayan bir dinamiktir ve bütünü ele almaktır. Bir kenti ya da bir kırsalı tüm etkileri ile ele alabilirsek en doğru şekilde tanımlayabiliriz.

Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (APS) tanımına göre peyzajın korunması, bir peyzajın önemli ve tipik hatlarının korunması ve devamı için yapılan, peyzajın doğal biçiminden ve/veya insan faaliyetinden kaynaklanan miras değerinin haklı kıldığı eylemler anlamına gelmektedir[7].

Kültürel peyzaj alanlarının korunması ile sürdürülebilir alanlar oluşturulabilir. Kültürel peyzaj alanları, içerdiği etnik ve tarihi olgular ile beraber bütünsel bir bakış açısı içerisinde değerlendirilmelidir. Koruma ile bu alanların devamlılığı sağlanabilir.

2.2.2 Tarihi Çevre

Tarihi kentler, geçmiş uygarlıkların sosyo-kültürel yapısı, mimari ve estetik özelliği ve yaşam felsefesine ait eserlerden oluşmaktadır. Bu nedenle uygarlığın en büyük fiziksel göstergesi kentlerde bulunmaktadır[8].

Özbaba (1999)'a göre, Tarihî mekânlar ölçeğe bağlı olarak aşağıda verilen gruplara ayrılmaktadır:

Tarihî Çevre: Tarihsel, mimari, arkeolojik ve anıtsal değerleri ile bütünlük gösteren bir veya birkaç sokaktan oluşan dokulardır. İstanbul'da Kariye çevresi, Antalya Kaleiçi, Bursa'da Hisar Mahallesi gibi alanlar.

Tarihî Kent: Tarihsel, mimari, arkeolojik ve anıtsal değerleri ile bütünlük gösteren dokuların oluşturduğu kent yerleşmeleridir (Safranbolu, Venedik, Prag, Bologna vb gibi).

Tarihî Bölge: Birkaç kenti de içine alan tarihsel, mimari, arkeolojik ve anıtsal değerleri ile bütünlük gösteren bölgelerdir (Örneğin: Mezopotamya, Orta Asya, Hazar Denizi vb)[1].

Tarihi kentler, ev sahipliği yaptığı birçok medeniyetin izlerini taşıyarak, günümüz kent yapısına uyumlu yaşam alanları oluşturmaktadır. Mimari yapısı, arkeolojik alanları ve kültürel alanları ile beraber uzun yıllar boyunca şekillenen kentler, kentsel bellekleri oluşturmaktadır.

2.2.3 Peyzaj Koruma

2.2.3.1 Tarihi Çevre Koruma

Türkiye'de Osmanlı döneminden kalan Anadolu ve Trakya yerleşmelerinin hemen hepsi doğal olarak gelişim göstermiş ve bu yerleşmelere özgün imaj veren kentsel yapı ve siluetler oluşmuştur. Geleneksel dokunun hâkim olduğu mekanların daha çekici, sıcak, rahat ve insan ölçeğine göre düzenlenmiş oldukları görülmektedir. Sokakları, meydanları, parkları ve tüm açık alanları kapsayan kentsel mekanlar kent içinde geniş kullanıcı kitlelerine hitap etmektedir[9].

Palalı (1992)'ye göre, eski yapıların korunması ve onarımıyla ilgili ilkeler üzerinde karara varmak ve bunları uluslararası bir temele yerleştirmek amacıyla da Venedik'te 25-31 Mayıs 1964 tarihleri arasında toplanan II. Uluslararası Tarihî Anıtlar Mimar ve Teknisyenleri Kongresi "Venedik Tüzüğü" adıyla anılan kararları almıştır. Tüzükte; korumanın sürekliliğinin sağlanması, anıtların çağdaş yaşam içinde toplumsal amaçlarla kullanılıp değerlendirilmesi ilke olarak kabul edilmiş, onarımda çağdaş teknolojiden yararlanma, çevre düzenleme, arkeolojik sitlerde yapılacak onarımlar konularında açıklamalar getirilmiştir[1].

Tarihsel çevre ve onun yaşayan bir ortam olarak korunabilmesi karmaşık bir olgudur. Kültürel sosyal ve ekonomik boyutlarıyla bir bütündür. Korumanın en önemli amacı yeni kentsel işlevler kazandırma yolu ile tarihsel çevreyi canlı olarak yaşatabilmek olmalıdır. Yasaklama ve saklamaya yönelik pasif koruma anlayışı değil ekonomik ve toplumsal çözümler getirilerek aktif ve çok yönlü bir yaklaşım benimsenmelidir[10].

Tarihi çevreler, arkeolojik, tarihi, estetik önemlerinin yanı sıra, folklorik değerler nedeniyle de korunurlar. Özgün karakterini koruyabilen tarihi yerleşmeler halk sanatının yerinde görülerek incelenmesi, tanınması yönünden de çok öğreticidirler[8].

2.2.3.2 Arkeolojik Sit Alanı

Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik'te Arkeolojik sit alanları, 'Antik bir yerleşmenin veya eski bir medeniyetin kalıntılarının bulunduğu yer veya su altında bilinen veya meydana çıkarılan korunması gerekli alanları' olarak tanımlanmaktadır[11].

Ahunbay (2018)'e göre, arkeolojik siti, tarih öncesinden (Prehistorya), Endüstri Devrimi sonrasına kadarki döneme ait kalıntıların bulunduğu alanlar olarak tanımlamaktadır.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu (KTVKK)'nun 5.11.1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararına göre;

1. derece arkeolojik sit, korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanları,

2. derece arkeolojik sit, korunması gereken, ancak koruma ve kullanma koşulları koruma kurulları tarafından belirlenecek, korumaya yönelik bilimsel çalımsalar dışında, aynen korunacak sit alanları,

3. derece arkeolojik sit, koruma-kullanma kararları doğrultusunda yeni düzenlemelere izin verilebilecek arkeolojik alanlar olarak tanımlanmaktadır.

2.2.4 Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler

Arkeolojik sitlerin anıt ölçeğinden çevre ölçeğine korumaya geçişi (tarihsel dokunun korunması düşüncesi) ilk kez açık şekilde Venedik Tüzüğü'nün 1. Maddesinde yer almıştır. 1. Madde; "Tarihsel anıt kavramı yalnızca bir mimari eseri içine almaz, bunun yanında belli bir uygarlığın, önemli bir gelişmenin, tarihsel bir olayın tanıklığını yapan kentsel ya da kırsal bir yerleşmeyi de kapsar" şeklinde ifade edilmiştir[12].

Venedik Tüzüğü'nün uluslararası kabul gören bir belge niteliği kazanmasının ardından, tarihi anıtların ve yerleşmelerin korunması ve yenilenmesinde eşgüdümü sağlayacak uluslararası bir örgüt kurulmasının gerekliliği belirmiştir. 2008 yılında

imzalanan “Kültürel Miras Alanlarının Algılanması ve Sunumu Tüzüğü’nde” kültür mirasının algılanması ve sunumu için ana prensipler tanımlanmıştır. Korumanın başarılı olması için kültür mirasının halk tarafından doğru algılanmasının ve halka doğru anlatılmasının önemine değinilmiştir[13].

1951 yılında yurt içinde korunması gerekli mimari ve tarihi anıtları koruma işlerinde uygulanacak ilkeleri saptama, uygulamaları izleme ve denetlemek amacıyla Anıtlar Yüksek Kurulu oluşturulmuştur[8].

25.04.1973 tarihinde 1710 sayılı ‘Eski Eserler Kanunu’ yürürlüğe girmiştir. 21.07. 1983 tarihinde ise 1710 sayılı kanun kaldırılarak, 2863 sayılı ‘Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’ yürürlüğe girmiştir. Bu yasa kapsamında Tabiat ve Kültür varlıklarına ait genel kapsamlar belirlenmiştir.

Arkeolojik sit alanlarının kapsam ve tanımlamalarının belirlenmesi adına, 1987 tarihinde, 19660 sayılı ‘Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik’ yayınlanmış ve 04.03.1988 gün ve 6 sayılı ilke kararı ile Arkeolojik alanları derecelendirilerek kapsamları belirlenmiştir.

30.11.1993 tarihinde ‘338 Sayılı İlke Kararı’nda ilk kez ‘Kentsel arkeolojik Sit’ kavramı ortaya çıkmıştır. Günümüzde geçerliliğini koruyan 05.11.1999 gün ve 658 sayılı ‘Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları’ ilke kararı ile 1., 2. ve 3. derece arkeolojik sit ile ‘kentsel arkeolojik sit’ alanlarının koruma ve kullanma koşulları yeniden düzenlenmiştir. Buna göre 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanları, korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır. Ancak 2. derece arkeolojik sit alanlarında koruma ve kullanma koşulları, koruma kurulları tarafından belirlenmektedir. 3. derece arkeolojik sit alanlarında, koruma-kullanma kararları doğrultusunda yeni yapılaşmaya izin verilmektedir[14].

Koruma Amaçlı İmar Plan’ına ilişkin ‘Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik’ 26.07.2005 tarih ve 25887 sayı ile yayınlanan ‘Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik’ sit alanlarında yapılacak İmar Planları ile ilgili sınırlamaları ve ana çerçeveyi oluşturmuştur.

"Koruma Amaçlı imar Planı" terimi 1970’li yıllarda Türkiye’de yeni yeni ortaya çıkan çevre koruma olgusunu yasal bir çerçeveye oturtabilme çabalarının ürünüdür. Oysa bu terim, zaman içinde koruma yaklaşımının içeriğini belirleyen bir

hale gelmiştir. Bu yaklaşımla yapılan imar planları yasanın belirlediği sit olanlarında sınırlı kalmış, olanın kent bütünü içindeki yeri, tanımı, geleceğindeki rolü ve ilişkileri bir yana bırakarak kentsel sit alanının tek başına planlanması haline dönüşmüştür[15].

Bölüm 3

Materyal ve Yöntem

3.1 Materyal

Bu bölümde Enez'e ilişkin doğal ve kültürel veriler, arkeolojik kalıntılar ve Enez'in tarihi gelişimi ile ilgili ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

3.1.1 Enez'in Doğal Peyzaj Özellikleri

Türkiye'nin güney batısında bulunan Enez Kenti, Milli Parkı, biyolojik çeşitliliği, sulak alanları, tarım arazileri, kıyı ve deniz ekosistemi ve Meriç nehri ile beraber geniş bir biyolojik çeşitliliği içerisinde barındırmaktadır. Kent çevresinde birçok endemik bitki ve hayvan türü bulunmaktadır. Farklı ekosistemlerin bir araya gelerek büyük bir yaşamsal döngüyü oluşturmaktadır.

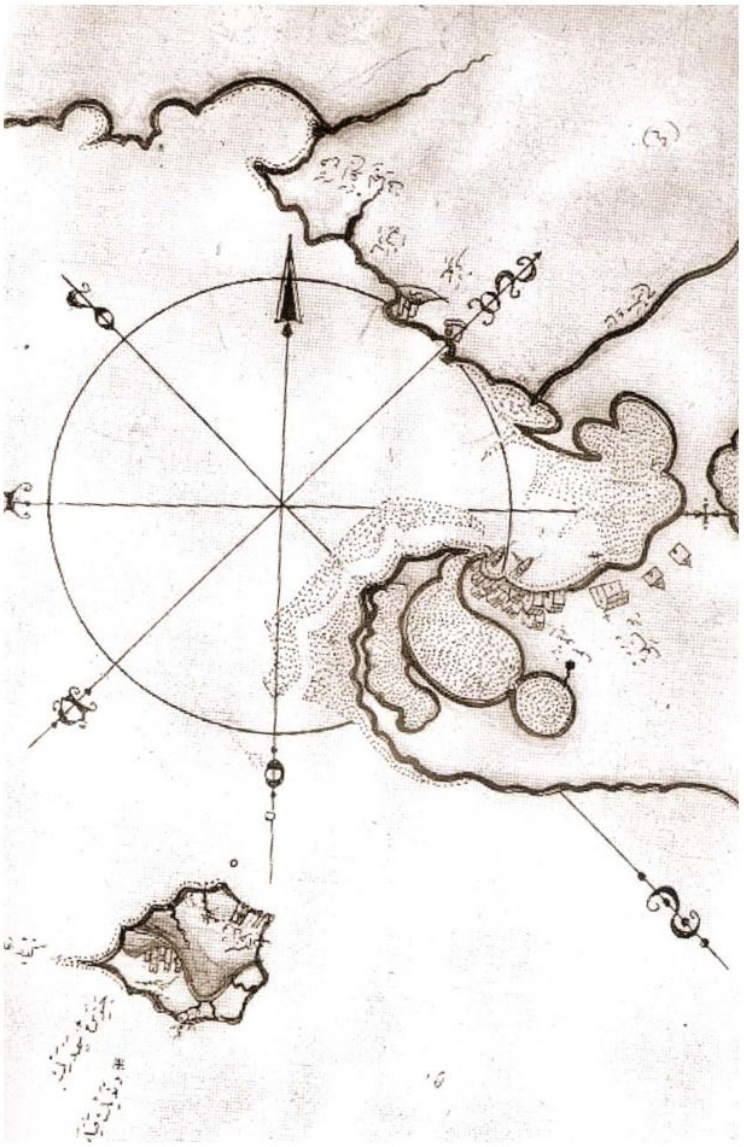
3.1.1.1 Coğrafi Özellikleri ve Konumu

Eskiçağda Ainos adını taşıyan Enez, Ege Denizinin kuzey sahilinde ve Meriç (antik Hebros) nehrinin denize döküldüğü sahada, denizden 25 metre yükseklikte, orta miyosen devrine ait sarp, kalker bir yarımadanın üzerinde kurulmuş çok eski ve tarihi bir şehirdir[16].

Meriç Nehri'nin doğu kıyısında kurulan yerleşim alanı eski çağlarda Ainos olarak anılmaktadır. Ege Denizi yaklaşık on beş bin yıl önce körfez biçimindedir. Heredot ve Strabon, Ainos'un iki limanlı kent olduğundan bahsetmektedir. Limanlardan biri "lodos"a diğeri ise "poyraz"a karşı korunaklıdır. Limanların biri kalenin güney-

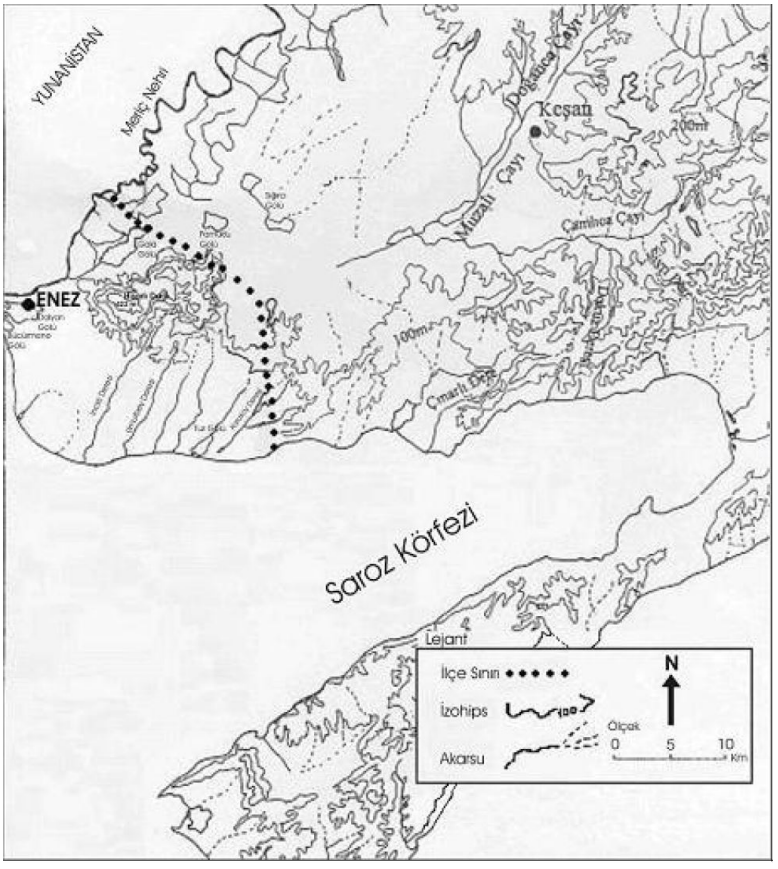
güneybatısında yer alan Dalyan Gölü'nde diğeri ise yerleşimin doğusunda yer alan Taşaltı Gölü'nde bulunmaktadır[17].

Ainos antik kent tarihinde coğrafi faktörlerin çok büyük bir rolü olmuştur. Bugünkü topografik durumu ile antik çağdaki durumu arasında hayli farklar vardır. Yüzyıllar boyunca alüvyon sürükleyen orta Trakya'dan geçtikten sonra, Edirne'ye ulaşarak güneye dönen, geniş bir vadi içinden geçerek Ergene ile birleşen Hebros, yatağını sürekli doldurarak büyük bir delta oluşturmuştur. Antik yazarların verdikleri bilgilere ve eski harita kayıtlarına göre, Hebros nehrinin denize döküldüğü alanda büyük bir körfez oluşturan Ainos'un iki limanlı tipik bir liman kenti olduğu anlaşılmıştır[18].



Şekil 3.1: Piri Reis'in Kitabı Bahriyesi'ndeki Harita[19].

Osmanlı coğrafyacısı ve kaptan Piri Reis'in (1470-1554) Kitab'ı Bahriye (1526) adlı eserinde yer alan deniz haritasında Enez'in batısını geniş ve kuzeye doğru uzanan bir körfezin işgal ettiğini, Meriç Nehri'nin kuzey-batıdan bu körfeze döküldüğünü göstermektedir. Enez Kalesi'nin batısında oldukça büyük bir iç liman ve bunun güneybatısında büyükçe Dalyan Gölü, doğusunda boğumlu tulum şeklinde sığ bir iç liman (Taşaltı Gölü) ile bu gölün güneyinde, doğuya doğru kıvrılan kıyı gölü (Bücürmene) yer almaktadır. Piri Reis, Enez'in önlerinin sığ olması dolayısıyla burada ancak küçük gemilerin demirleyebildiklerini, büyük gemilerin ise iskandille gelip derin yerlerde kaldıklarını yazmaktadır. Bu duruma göre, gerçekten Eski Çağ'da bugünkü Meriç Nehri'nin denize döküldüğü sahanın büyük bir körfez oluşturduğu ve Enez'in iki limanlı tipik bir liman şehri olduğu anlaşılıyor. Bu durum, kentin yaşamında çok önemlidir. Elverişsiz hava koşullarında gemiler ikinci limandan yararlanabiliyordu[20].



Şekil 3.2: Enez Topoğrafya Haritası[21].

Enez ilçesi, Edirne ilinin güney batı köşesindedir. Doğusunda Keşan ilçesi, batısında Ege Denizi, kuzeyinde Yunanistan ve İpsala ilçeleri, güneyinde Saroz Körfezi bulunur. Bölgenin tek dağı, Çandır (Çan Hıdır) Dağı'dır. Bunun yükseltisi

400 metreye yakındır. İlçenin doğu yarısı, Saroz Körfezi kuzeyinde uzanan Pelin Yaylası üzerindedir. Bu yaylanın yükseltisi 50 ile 150 metre arasında değişir. Doğusundaki geniş vadi tabanı, Enez ve Yenice Ovası adıyla anılır. İlçenin tek nehri, Meriç'tir. Platin, Gökgür, Ayana, İncirlidere adlı dereleri vardır. Doğal gölleri Çeltik, Dalyan, Küçük Tuzla, Bücürmene ve Taşaltı'dır[16].



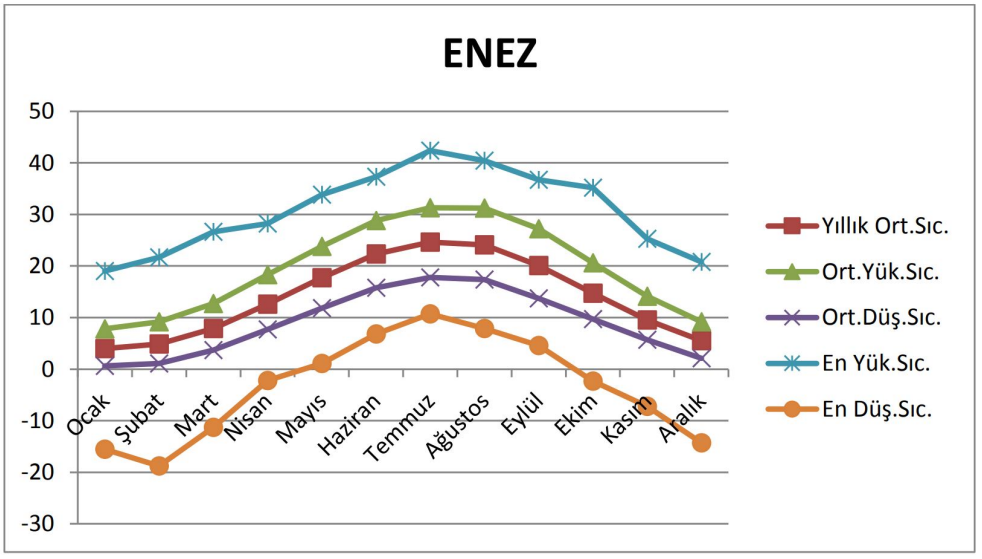
Şekil 3.3: Enez Kentinin Konumu.

Türkiye idari birimler bakımından Edirne ili sınırları içerisinde kalan Enez Coğrafi bakımdan Marmara Bölgesinde, onun Ergene Bölümü üzerinde Türkiye Avrupası olarak bilinen Trakya'nın en batı ucunda Ege Denizi Kıyıları'nda yer alır. Coğrafi Koordinat Sistemine göre ise 26° 01' 34"-26° 22' 11" doğu boylamları ile 40° 35' 08" – 40° 49' 16" kuzey enlemleri arasında kalmaktadır. Universal Transversal Mercator (UTM) Projeksiyon Koordinat sistemine göre ise, Kuzey 35 numaralı zonda yer almaktadır. Araştırma Alanı Enez İlçesi'nin batısında kalan, doğuda Korudağı'na kadar uzanan kısmını oluşturmaktadır[20].

3.1.1.2 İklim Özellikleri

İlçe, Akdeniz ikliminin Marmara Tipi alanındadır. Rüzgarlar, daha çok kuzey yönlerden ve orta şiddette eser. Yazlar sıcak ve epey kurak, kışlar serin ve yağışlı geçer. İlçe, yağış bakımından yarı nemlidir. Doğal bitki örtüsü kuru ormandır. Denize bakan yamaçların örtüsü makidir. Maki, bodur ağaçlar ve kurakçıl otlardan oluşmuştur. Bu katkılı bir makidir. Karadeniz iklimine özgü bitkilerle karışıktır. Ormanların ortadan kaldırıldığı yerlerde Bozkır oluşmuştur. Bozkır, tarla ve otlak olarak kullanılır. İlçenin üçte birini kaplar[16].

Ege Denizi kıyısında bulunan Enez'de Akdeniz ikliminin biraz değişikliğe uğramış etkileri görülür. Kurak-az nemli, ikinci dereceden mezotermal, su fazlası kış mevsiminde ve kuvvetli olan okyanus tesirine yakın bir iklim tipi görülmektedir[22].



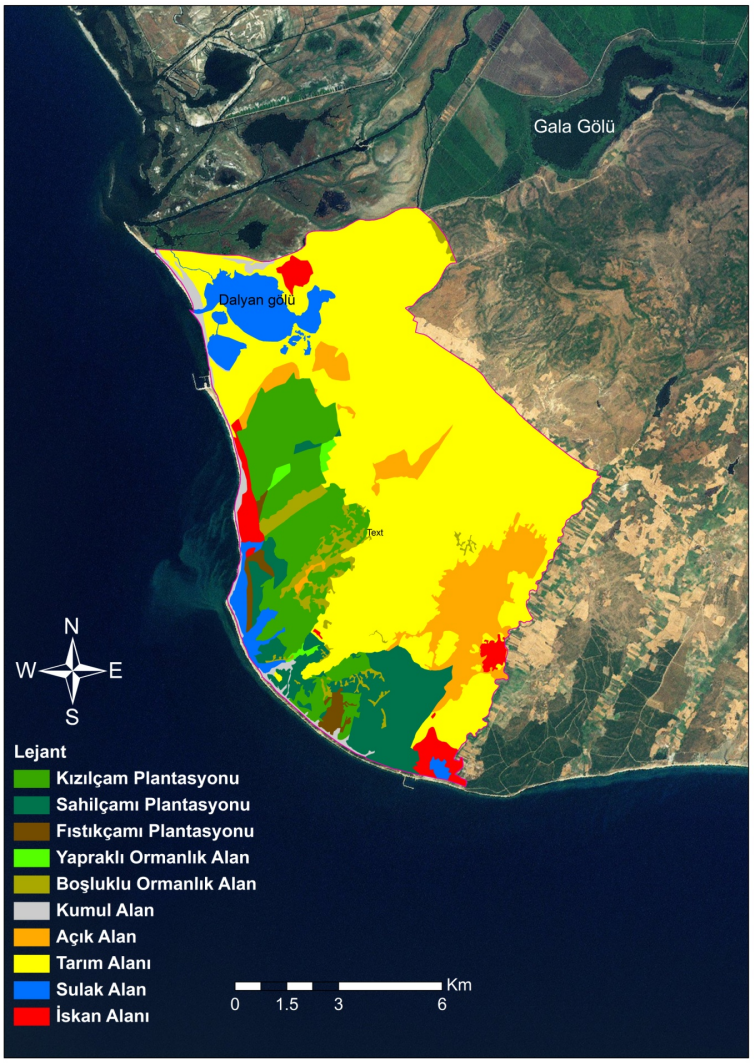
Şekil 3.4: Enez Kenti Sıcaklık Değişimi[23].

Enez'de aylık ortalama sıcaklık değerleri 4°C ile 24,5°C arasında değişmektedir.[21] Enez'in en yağışlı mevsim ilkbahar ve sonbahardır. En sıcak aylar ise, yörede turizmin de en hareketli olduğu Temmuz ve Ağustos aylarıdır[22].

3.1.1.3 Bitki Örtüsü

Enez doğusunda Keşan, batısında Yunanistan, kuzeyinde İpsala, güneyinde Ege denizi ile çevrilidir. Arazinin 1/3'ü ormanlıktır. Yüzölçümü 458 km^2 olup, İl merkezine olan uzaklığı 172 km.'dir[16].

Enez kıyı kumulları, Kuzey Saros Kıyıları önemli bitki alanlarıdır ve Avrupa ölçeğinde nadir türleri barındırmaktadır. Kumul ekosistemi birçok canlının yaşam alanıdır. Kum incisi, şehit karanfili *(Dianthus sp.)*, topalak *(Cyperus rotundus L)*, deniz teresi *(Crithmum maritimum)*, kum yoncası gibi bitkiler kumul alanlarda gözlenmektedir[20].



Şekil 3.5: Enez İlçesi Habitat Tipleri[20].

Ormanlar, meralar, tarımsal ve sulak alanları çok sayıda kuş ve memeli türüne barınak oluşturmaktadır[20].

Enez; akarsu, tatlı ve tuzlu su gölleri, kıyı kumulları, tatlı ve tuzlu bataklıklar, yaprak döken ve herdem yeşil ormanlar ile maki vejetasyon tiplerini bünyesinde barındırdığından dolayı, zengin bir bitki çeşitliliğine sahiptir[20].

Gala Gölü Milli Parkında, 311 bitki türü tespit edilmiş olup bu türlerden 5 tanesi endemiktir. Endemik türler, *Dianthus ingoldbyi, Taraxacum aznavourii, Centaurea polyclada, Dianthus lydus, Campanula lyrata subsp.*'dir[24].

Gala Gölü Milli Parkı'nda tıbbi ve ekonomik kullanımı olan 59 takson tespit edilmiştir. Ayrıca bu bitkilerden 22'sinin tıbbi ve 13'ünün süs bitkisi olarak kullanımı bulunmaktadır[24].

3.1.1.4 Fauna

Enez Kenti, endemik türleri, sulak alanları, Milli parkı, tarım alanları ve ormanları ile biyolojik çeşitliliğe ve zenginliğe sahiptir.

Biyoçeşitlilik ve eko sistem zenginliği ile diğer bölgeler arasında öne çıkan bölgede, endemik birçok hayvan türüne rastlamak mümkündür. 14 Ekolojik koridor niteliğindeki il topraklarında akarsu, göl, gölet kenarı başta yaban ördeği, yaban kazı, kuğu gibi kuşlar için Avrupa-Afrika arası göç yolları üzerinde dinlenme noktasıdır[25].

Milli Park alanı içerisinde, 165 kuş türü ve 16 tür balık tespit edilmiştir. Gala Gölü Milli Parkı sınırları içerisinde kaydedilmiş olan kuş türleri arasında bazı nadir ve koruma öncelikli türler yer almaktadır[24].

Koruma altında olan türler; Dikkuyruk *(Oxyura leucocephala)*, Akkuyruklu Kartal *(Haliaeetus albicilla)*, Balık Kartalı *(Pandion haliaetus)*, Tepeli Pelikan *(Pelecanus crispus)*, Küçük Karabatak *(Phalacrocorax pygmeus)*'dir. Risk altındaki türler; Kuğular *(Cygnus spp.)*, Pelikan türleri *(Pelecanus spp.)*'dir[24].

3.1.2 Enez'in Sosyo-Kültürel Özellikleri

Enez, M.Ö. yaklaşık 7 yy.'dan günümüze kadar kesintisiz şekilde birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.

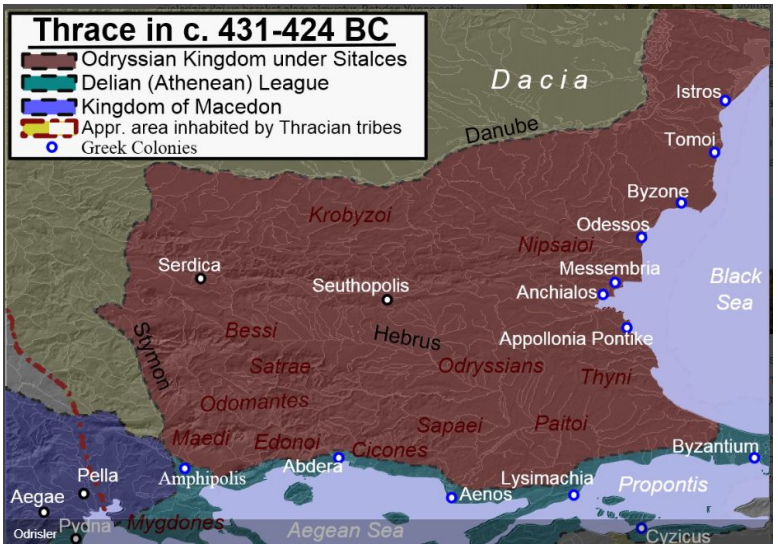
3.1.2.1 Tarihi

Yeşil ve ark. (2013)'e göre, Eski Çağ yazılı kaynaklarında Ainos şehrinin kuruluşuna dair değişik görüşler bulunmaktadır. Ainos adına ilk kez Homeros'un ünlü eseri İlyada Destanında rastlanmaktadır. Destana göre Trakların önderi İmbrasoğlu Peiras, Ainos'tan gelerek Troya savaşına katılmaktadır. Ainos'un kuruluş öyküsünde bir kahraman olan Troya'lı Aeneas'ın adı geçmektedir. Troya'nın yenilmesinden sonra denize açılmakta ve kendisine yeni bir yurt aramaktadır. Aenas

Meriç Nehri'nin ağzında Ainos adını verdiği şehrin temellerini atmaktadır. Bir diğer görüşe göre ise Ainos, Odysseus'un arkadaşı olan Guneus'un kardeşi tarafından kurulmuştur. Guneus, Troya savaşında öldürülen Paionialı Ainios'un kardeşidir.

Eski kaynaklarda Ainos'un M.Ö. 7. yüzyılda İzmir'in kuzeyindeki kıyı şeridine yerleşmiş Aioller adı verilen halk tarafından bir koloni olarak kurulduğu anlatılmaktadır [20].

M.Ö. 8. yüzyıldan itibaren Yunanlılar, Trakya sahillerinde bir takım koloni şehirleri oluşturmuştur. Bu şehirlerin en meşhurları; Abdera, Maronea, Ainos (Enez), Perinthos, Selimbria, Bizantion, Apollonia, Anhiale, Mesembria şehir devletleridir [26].



Şekil 3.6: Yunan kolonileri Haritası[27].

M.Ö. 513 yılında Pers Kralı Darius'un İskitlere karşı askeri mücadeleyi kazanması ile Trakya, Pers İmparatorluğu hakimiyetine girmiştir[18]. Bu tarihten sonra ekonomik özgürlükleri ellerinden giden Batı Anadolu ve Trakya'nın şehirleri Perslere karşı M.Ö. 499'da ayaklanarak özgürlüklerini tekrar elde etme başarısı gösterirler [20].

Pers Yunan savaşlarında Kserkes Çanakkale Boğazı'ndan Trakya'ya geçtikten sonra ordusu ile birlikte Enez üzerinden Yunanistan'a yürümüştür[28]. Bu sefer sırasında Ainos başta olmak üzere, Trakya'da yer alan diğer kentler Persler tarafından alınmıştır. Pers Kralı Kserkes, Atina ve müttefiklerine karşı yaptığı savaşta yenilince (M.Ö. 479), Ainos tekrar bağımsızlığına kavuşur[20].



Şekil 3.7: Pers İmparatorluğu Haritası[29].

Bu tarihe kadar bağımsız bir şehir devleti olan Enez, Salamis savaşından sonra (M.Ö.480/479) Attik-Delos Deniz Birliği'ne katılmıştır[28]. Bu dönemde, Ainos kültür ve sanat dallarında Atina ile rekabet edebilen, olağanüstü eserler üreten bağımsız bir devlet konumundaydı[20].

Perslerin Trakya'dan atılmasından sonra, Doğu Trakya'da yer alan kabileler Kral Teres başkanlığında (M.Ö. 480-460) Odrys Kabilesinin idaresi altında belirleşir. Odyrslerin egemenlikleri batıda güçlenen Makedonya Krallığının yayılımcı politikasının başlamasıyla son bulur. M.Ö. 342/41'de, Makedonya kralı gerçekleştirdiği askeri seferlerden sonra, Odryslerin krallığını ortadan kaldırmış ve Trakya'da kurulmuş olan kıyı kentlerini alıp sınır güvenliğini sağlamıştır[20].

M.Ö. 190 yılında Trakya topraklarında Roma Dönemi başlamıştır. Roma döneminde Trakya eyaletinde Apri ve Deultum olmak üzere iki koloni şehri bulunmaktadır (Marsel, 1938). Romalılar M.Ö. 196 yılı sonbaharında Trakya'yı işgal ederek buraya Roma'ya bağlı bir eyalet kurarlar. Bu eyalete başta Ainos olmak üzere, Abdera ve Maroneia de katılır[20].

Roma İmparatorluğu'nun M.S. 395 yılında Doğu Roma ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmıştır. Trakya, Doğu Roma (Bizans) topraklarında kalmaktadır[30]. Bizans döneminde Ainos, bölgenin başkenti olarak çok önemli bir ticaret merkezi konumundaydı[20].

Yeşil ve Ark. (2013)' e göre, Bizans İmparatorluğu içinde 14. yüzyılın ortalarında meydana gelen iç çekişmelerde Ainos'un durumunda büyük değişiklikler olmuştur. Ainos ve çevresine yerleşmiş Türkler, baskılar sonucunda 1344 yılında İzmir'e gitmek zorunda kalmıştır. 1355 yılında Doğu Roma İmparatoru, kız kardeşini Cenevizli Françesco Gattelusia evlendirmiş ve çeyiz olarak Ainos ile Midilli Adasını Cenova ailesine vermiştir. Bu evliliğin en önemli nedeni, Türk tehlikesinden dolayı Cenovalılardan yararlanmak istemesiydi. Bir süre sonra Türk baskısı karşısında Trakya'yı parça parça kaybetmiş ve en güçlü kalesi olan Edirne'yi de 1362 de teslim etmek zorunda kalmıştır. Enez halkı, Lala İbrahim Paşa'nın 1383 yılı Rumeli seferinden itibaren bağımsızlığını koruyabilmek için Türklere haraç vermişlerdir. Buna rağmen, Gattelusi ve Doria aileleri 1436 yılında Kuzey Ege'de büyük bir dukaluk kurmuşlardır. Ainos'u yöneten Palmede Gattelusio 1455 yılında ölünce, Ainos yönetiminde iç çekişmeler başlamıştır ve Palmede Gattelusio karısı 1455 yılının kış aylarında Fatih Sultan Mehmet'ten yardım istemiştir. Sultan, sefer emri vermiş ve Kaptan Has Yunus Bey 10 kadırgadan oluşan filosuyla denizden harekata katılmıştır.

Enez 1456 yılında Fatih Sultan Mehmet'in komutanı Has Yunus Bey tarafından deniz ve karadan kuşatılmak suretiyle zapt edilmiş ve Osmanlı Devleti'ne katılmıştır[31].



Şekil 3.8: Güney Balkanlar Haritası 1410[32].

Lozan Antlaşmasında Yunanistan–Türkiye sınırının Meriç Nehri olarak belirlenmesi ve ardından 1927 yılında askeri yasaklı bölge olarak ilan edilmesi ile bölge turizm açısından kayba uğramıştır.



Şekil 3.9: Enez Kenti'ne Tarihsel Süreçte Hakim Olan Devletler.

19. yy. da önemini kaybetmeye başlayan Enez 1953 yılına kadar bucak olarak kalmış, 1953 yılında 668 sayılı kanunla ilçe olmuştur[31].

3.1.2.2 Arkeolojik Kalıntılar

Enez İlçe merkezinde 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanları ile tescilli anıt alanları bulunmaktadır. İlçe merkezi 3. Derece sit alanı olarak tescillidir. Enez Kalesi, Burçlar, Kale Hamamı, Mozaik Taban, Has Yunus Bey Türbesi ve Mezarlık, Kral Kızı Bazilikası, Nekropolis, Kuyu ve Bileziği, 1. Derece arkeolojik alan sınırı içerisinde yer almaktadır. Ayrıca Kule Oda, Üç Kızlar Hamamı, Kilise Kalıntısı ve Merkez Camii alanları da tescilli anıtlar olarak tanımlanmıştır.

Başaran (1998) yaptığı çalışmada, Kale akropolü içerisinde, Küçük Saray Kalıntısı, 2 adet Şapel, Ayasofya Kilisesi, Pan Mağarası, Has Yunus Bey Türbesi, Kral Kızı Bazilikası ve Hamam Kalıntısı olduğunu belirtmektedir.

Enez Kenti, 06.12.2006 tarih ve 3693 sayılı karar (EK-2) ile 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edilmiştir.

3.1.2.3 Kale Bölgesi

Ainos antik kenti dört tepe üzerine kurulmuştur. Tepelerden birinde akropol bulunmaktadır. Enez'in en çok göze çarpan mimari kalıntısı Bizans Dönem'nden kalma akropoldür. Antik şehir merkezi akropolisin doğusundadır. Akropolün denize bakan güney ve batı yönleri dik yamaçlardan oluşmaktadır. Kalenin batısında Dalyan Lagününde yer alan iç liman kuzey ve güney mendirekler ile korunmuştur[30].

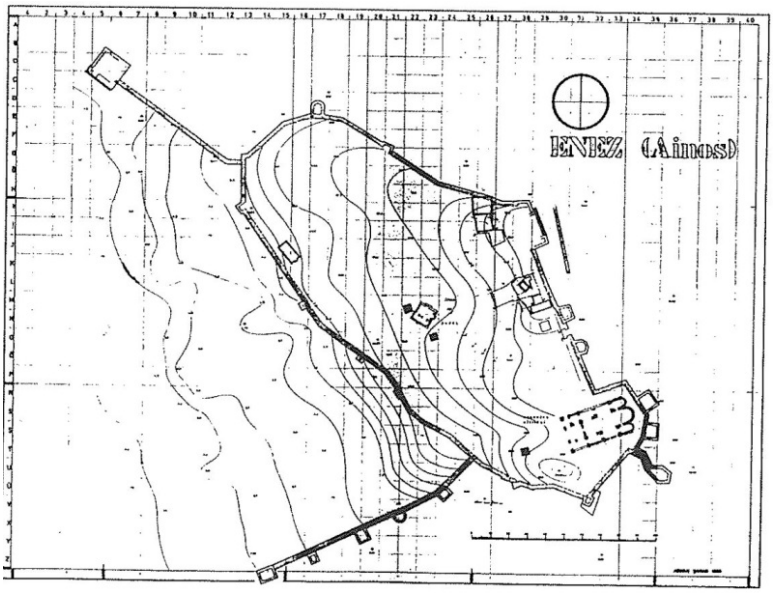
Enez'in en yüksek üç tepesinden biri olan bugünkü kale ve akropol tepesi, eldeki verilere göre M.Ö. 4. binyıldan itibaren başlayarak günümüze değin kesintisiz olarak yerleşilmiş olduğu anlaşılmaktadır[33].



Şekil 3.10: Kale Surları Güncel Fotoğrafı.

Enez kalesi kentin ana merkez noktasında bulunmaktadır. Kente girildiğinde kale girişi ve kale duvarları görülmektedir. Kale duvarlarının bazı bölümlerinde dönem içerisinde restorasyonlar yapılmıştır.

Kale içerisinde, şarap mahzeni, kilise kalıntısı, orta çağ evi, şapel ve 12 adet kule bulunmaktadır. Kale içerisinde bulunan Ayasofya Kilisesi (Fatih Camii), günümüze en az hasar ile gelen yapıdır ve restorasyon çalışmaları devam etmektedir.



Şekil 3.11: Surlar ve Kalenin Topografik Durumu[33].

Kilise camiye çevrildiğinde güney kolunda yer alan duvarın doğu tarafına bir mihrap, batı tarafına ise bir minber yerleştirilmiştir. Ayrıca kilisenin diakonikon apsisi ile ana apsis arasında kalan dış bölümüne kesme taştan bir minare inşa edilmiştir[34].



Şekil 3.12: Kale İçerisi Fatih Cami Güncel Fotoğrafı.

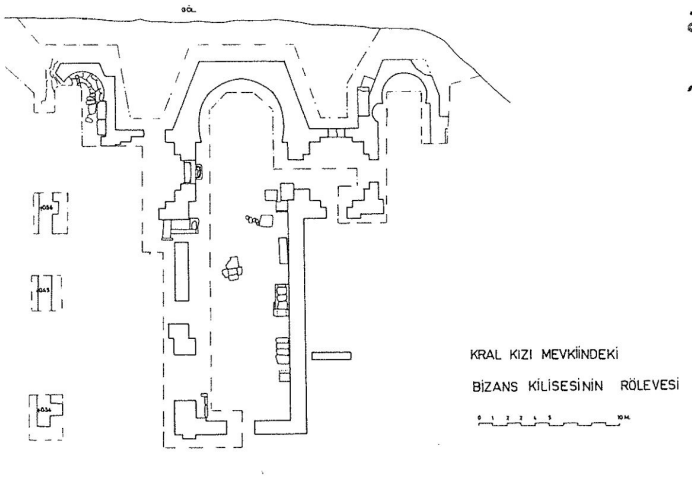
Kilisenin girişinde Meryem Ana freskinin bulunması ve Enez'in bir dönem metropolitlik kilisesi olması sebebi ile muhtemelen Meryem Anaya ithaf edilmiştir ve adı Theotokos Kilisesi'dir[35].



Şekil 3.13: Kale Bölgesi Güncel Fotoğrafı.

3.1.2.4 Kral Kızı Bazilikası Bölgesi

Enez'in güneydoğusunda, Eski Çağ'da doğu limanı olarak bilinen bu günkü Taşaltı Gölü'nün batısındaki yamaçta, halk arasında Kral Kızı olarak bilinen mevkide yer almaktadır. Narteks kısmı henüz açılmayan bazilikanın içten içe mevcut uzunluğu 27m genişliği de 27 m'dir[20].



Şekil 3.14: Kral Kızı Bazilikası Planı[33].

En ilginç Bizans yapılarından biri olan Kral Kızı Bazilikası 1980 yılında kazılarda ortaya çıkartılmıştır. Farklı inşaat tekniği ve alışılmamış plan şemasının birlikte kullanılması yapının Geçiş Dönemi'nin geç 6. veya 9. yüzyılda ait olduğunu düşündürmektedir[36].

Kral Kızı Bazilikası, yerleşimin biraz dışarısında yer almakla beraber, Taşaltı Nekropolisi'ne yakın bir bölgede yer almaktadır. Günümüzde halen kazı çalışmaları devam etmektedir.



Şekil 3.15: Kral Kızı Bazilikası Bölgesi Güncel Fotoğrafı.

3.1.2.5 Kral Kızı Mevkii Taşaltı Nekropolisi

Antik Ainos kentinin en büyük mezarlığıdır. Enez Kasabası girişinde ve ana yola yaklaşık 250 metre uzaklıkta yer alan nekropol, M.Ö.5. ve 6.yüzyıllar arasında aralıksız olarak kullanılmıştır[28].

Bugünkü Enez'in girişinde, otogarın karşısında Taşaltı olarak bilinen yaklaşık 25 m yüksekliğindeki dik yamaçta katmanlar biçiminde bulunmaktadır[20].



Şekil 3.16: Taşaltı Nekropolisi Güncel Fotoğrafı.

Taşaltı yamacının eğiminden yararlanılarak burada üst üste gelen üç, yer yer dört göüt tabakası yapılmıştır. Yamacın en alt kısmında ve en ön sırada, Ainos'ta Klasik, Hellenistik ve Roma çağları nekropolis mimarisinin kendine özgü üslubu ve sanatsal zenginliğini gösteren gömütlere yer verilmiştir[20].

Başaran (2008) yaptığı çalışmada, yerel halkın kullandığı parseller arasında yerel taşlardan ve pişmiş topraktan üretilmiş yapılmış lahitlerin 'Klazomenai' tarzında yapıldığını belirtmektedir. Ayrıca üzerlerinde kırmızı, siyah ve boya izleri ve değişik motifler veya geometrik şekillerle süslendiğini belirtmektedir.



Şekil 3.17: Taşaltı Nekropolisi Güncel Fotoğrafı.

3.1.2.6 Has Yunus Türbe ve Mezarlık Bölgesi

Enez'in güneyinde, Osmanlı döneminde tarihlenen mezarlık alanı içinde halk arasında Enez'in fatihi Has Yunus Bey'in türbesi olarak bilinen bir türbe yer almaktadır[33].

Başaran (1998) yaptığı çalışmada, Türbenin Bizans döneminde bir mezar şapeli olarak inşa edilmiş olduğunu belirtmektedir.



Şekil 3.18: Has Yunus Türbesi Eski Fotoğrafı[16].

Osmanlı Dönemi mezarlığı, biri Has Yunus Bey Türbesi'nin çevresinde diğeri bugünkü mezarlığın içinde olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Has Yunus Bey Türbesi'nin çevresinde bulunan mezarlık 18 dönüm alan içerisinde yer almaktadır. Fetihten itibaren defin yapılmaya başlanan bu mezarlık 18. yüzyılın sonlarına kadar kullanılmıştır. Fatih dönemine ait ilk mezarlar türbenin güneyinde bulunmaktadır[20].



Şekil 3.19: Has Yunus Bey Türbesi Güncel Fotoğrafı.

Has Yunus Bey Türbesi, Kale'ye yakın bir alanda bulunmakta ve türbenin içerisinde Osmanlı Dönemi mezarlık alanı bulunmaktadır. Türbe yapısına restorasyon çalışması yapılarak ziyarete açılmıştır.



Şekil 3.20: Has Yunus Bey Türbesi Mezarlık Alanı Güncel Fotoğrafı.

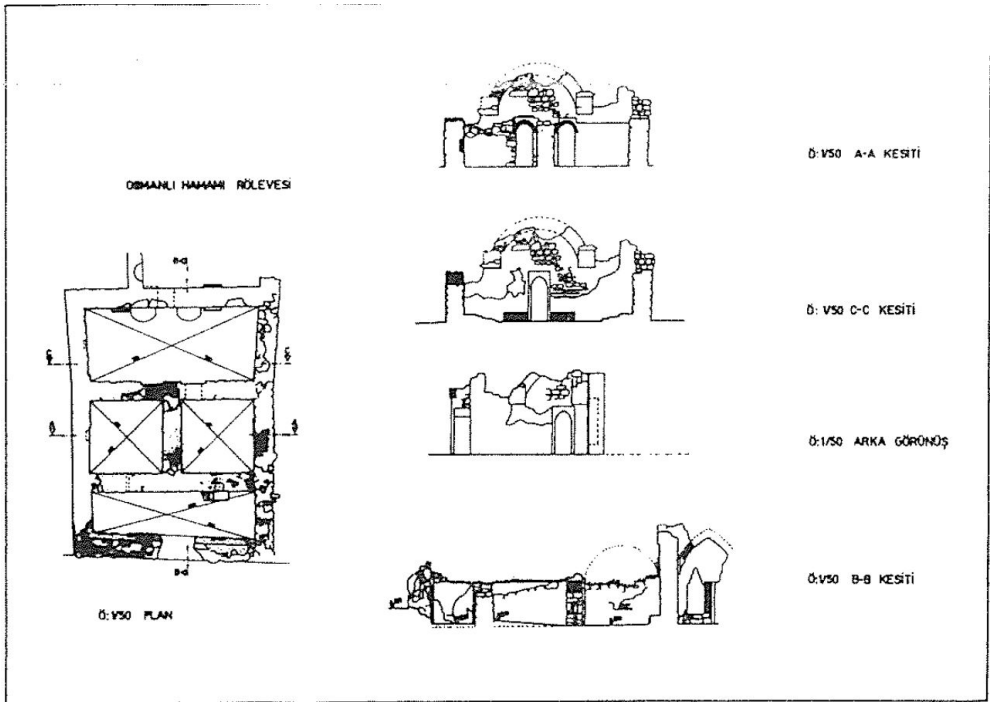
3.1.2.7 Çataltepe Tümülüsü Bölgesi

Enez-İpsala yolu üzerinde bulunan tümülüs Enez'in yaklaşık 1 km doğusunda yer almaktadır[20].

Trakların görsel anıtları olan tümülüsler, mezarların üzerine toprak yığılarak oluşturulan tepelerdir. Mezar odasında iki adet lahit bulunmaktadır. Fakat lahitlerin içerisinde kemik kalıntısına rastlanmamıştır. Tümülüste sikkeler ve keramik kap parçalarının bulunması, mezar odası ile şölen yerinin M.Ö. 4.yy. ait olduğunu göstermektedir[20].

3.1.2.8 Kale Hamamı

Kalenin yaklaşık 40 m uzağında özel bir mülkiyet içerisinde bulunmaktadır. Hamamın üst örtüsü yok olduğundan kubbe ve tonozlara kadar duvarları korunmuştur. Sivri kemerli kapılar ve duvar örgü tekniği Erken Osmanlı Dönemi'ne ait olduğunu göstermektedir[37].



Şekil 3.21: Kale Hamamı Planı[33].

Dikdörtgen planlı (10.6 x 8 m boylarında) hamam girişinde mihraplı bir ibadet yeri, soyunma odası, biri dikdörtgen, ikisi kare planlı üç yıkanma odası ile üst örtüsü tonozlu dikdörtgen planlı su deposundan oluşmaktadır[20].

Başaran (1998) yaptığı çalışmada, Hamamın Beylikler dönemi yapı geleneğinden etkilendiğini veya Erken Osmanlı çağında yapılmış olduğu tahmin edildiğini belirtmektedir.



Şekil 3.22: Kale Hamamı Güncel Fotoğrafı.

3.1.2.9 Burç Kalıntıları

Şekil 3.23'de görülen burç kalıntısı, kaleye uzak bir konumdadır ve Tescilli Alanlarda Darphane olarak belirtilmektedir.



Şekil 3.23: Burç Kalıntısı Güncel Fotoğrafı.

Şekil 3.24'de görülen burç kalıntısı Mustafa Çayır sokakta bulunmaktadır ve konut alanlarının içerisinde yer almaktadır.



Şekil 3.24: Burç Kalıntısı Güncel Fotoğrafı.

3.1.2.10 Kilise Kalıntısı

Yeşil ve ark. (2013)'e göre, dıştan beş köşeli ve kesme taşlardan yapılmış olan apsis içte yarım daire biçiminde bulunmaktadır. Çevresinde dağınık olarak mermer kalıntıları bulunmaktadır.



Şekil 3.25: Kilise Kalıntısı Güncel Fotoğrafı.

Özel mülkiyet içerisinde yer alan klişe kalıntısının bir kısmı ayakta kalmıştır.



Şekil 3.26: Kilise Kalıntısı Güncel Fotoğrafı.

3.1.2.11 Via Egnatia Yolu Kalıntısı

Tarihte çok önemli bir yere sahip olan Via Egnatia yolu Avrupa ile İstanbul'u birbirine bağlamaktaydı.

Evliya Çelebi 1662 tarihinde Ohri Sancağına, eski Roma olarak adlandırılan " Via Egnatia" güzergâhı ile Elbasan'dan dört saatte Babia yaylasındaki menzil köyüne, buradan doğu istikametinde tekrar yine dört saatte Müslüman köyü olan Çura Köyüne, buradan 8 saatte Elbasan Suyu'nu aşıp, Ohri Sancağı sınırına ulaştıklarından bahsetmektedir[38].

Ceylan (2008)'in araştırmalarına göre, Roma döneminde, İtalya ile doğu eyaletleri arasındaki ilişkileri kolaylaştırmak, askeri ve idari gereksinmeleri karşılamak, giderek daha uzak sınırlara yönelen birliklerin hareketini ve yönetimin düzenli işleyişini sağlamak amacıyla tasarlanan Via Egnatia, Romalıların Adriyatik'i İstanbul ve Çanakkale boğazlarına bağlamak, yalnızca tüccarlar ve diğer yolcular tarafından değil aynı zamanda imparatorluğun posta hizmetlerinde de kullanılan askeri bir yoldu. Ana güzergâhı oluşturan yol ağı dışında ikinci derecede yollarla da Via Egnatia'ya bağlantılar yapılmıştı. Bu bağlantı yollarından biri de Dedeağaç ile Enez'i birbirine bağlayan yoldur.

3.1.2.12 Nüfus ve Göç Değişimleri

Türk Dil Kurumu'na göre "ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret" olarak tanımlamıştır.

Tarihi kaynaklardan Enez'in önemli bir nüfus kitlesini barındırdığı anlaşılmaktadır. Nitekim 1889 yılında Enez'de 136 Müslüman evinde 477 erkek ve kadın nüfus ile 461 Hıristiyan evinde 1733 erkek ve kadın nüfus yaşamaktaydı[28].

Edirne Vilayet Matbaası Müdürü Şevket Dağdeviren'in yazdığı 1892 tarihli salnameye göre; Kasabada 13 mahalle, 1 nahiye ve 19 köy vardır. Tüm kazanın nüfusu çeşitli milletlerden kadın ve erkek toplam 5379 kişidir[29].



Şekil 3.27: 1910 yılı Yerleşik Enez Hıristiyan Toplumu, Okul Öğrencileri[27].

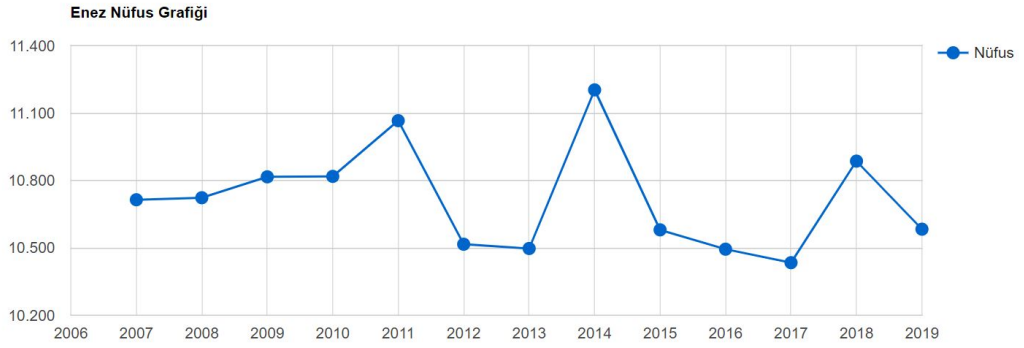
Ülkemizde ilk defa 1927 yılında yapılan nüfus sayımı her beş yılda bir tekrarlanmıştır. 1990 yılından sonra ise 1997 ve 2000 yılında yapılan nüfus sayımlarından sonra 2007 yılında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine (ADNKS) geçilmiştir. Bu sistemde (ADNKS) veriler çok daha güncel olarak tutulmaya başlanmış olup, her yıl şubat ayında ilgili yerleşim birimlerinin verileri TÜİK tarafından açıklanmaktadır[39].

Enez Kent'inin 1935 yılı itibariyle Nüfus değişimleri, Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) veri tabanından yararlanılarak oluşturulan Tablo 3.3'de gösterilmiştir.

Yıl	Şehir	Köy	Toplam	Değişim Oranı	Açıklama
1935	337	5284	5621	-	
1950	791	7251	8042	%43	Bulgaristan Göçü ile 1953 yılında İlçe Statüsü alması[1]
1965	1808	10122	11950	%48	-
1970	2239	10095	12334	%3	Deniz Turizminin Başlaması /Kentleşme ve Kente Göç ve Arkeolojik Kazıların Başlaması[2]
1985	2864	9942	12806	%3	Kıyı Turizmine önem verilmesi[2]
1990	3509	9191	12700	-%0,8	-
2000	3941	7988	11929	-%0,6	2004 yılında Askeri Bölge statüsünden çıkması[4]/ 2006 Sit Alan Tescil Kararları
2019	4164	6419	10583	-%11	-
*[1−2−4] "Enez (Edirne) İlçesi'nin Turistik Çekicilikleri ve Sürdürülebilir Turizm Açısından Değerlendirilmesi" çalışmasından yararlanılmıştır[28]. *[3] 'İkincil Konut Turizmi: Saros Körfezi Kuzey Kıyıları Örneği' çalışmasından yararlanılmıştır[40].					

Tablo 3.1: Enez Kentinin Yıllar İçerisindeki Nüfus Değişimi.

Türkiye'nin 1950-1960 yıllan arasında sahip olduğu hızlı nüfus artışı 1960-1970 dönemine gelindiğinde gerileyerek %25,2' ye düşmüştür. Bu dönemde Türkiye nüfusunu etkileyen en önemli olay, başta Batı Avrupa'ya olmak üzere, yurt dışına işçi göçleri olmuştur. Batı Avrupa'ya olan işçi göçleri, 1973 petrol krizinden sonra, bozulan ekonomik ilişkiler nedeniyle büyük oranda azalmıştır. 1980-1990 yılları arası ise, Türkiye'de daha önce görülen sosyal ve ekonomik karışıklıkların nisbeten ortadan kalktığı, ekonomik alanda yeni birtakım yatırımların yapılmaya başlandığı bir dönem olarak karşımıza çıkar[41].



Şekil 3.28: Enez Kentinin Yıllar İçerisindeki Nüfus Değişim Grafiği[42].

Enez Vizyon Planı Taslak Raporuna göre, kentin yaz nüfusu 50.000 ve kış nüfusu 3.800 kişidir.

3.1.2.13 Mimari

Ege bölgesi ekonomik, siyasi ve kültürel yapısıyla bütünlük göstermektedir. Tarih boyunca Ege'nin iki kıyısı arasında karşılıklı göçler yaşanmış, kültürel etkileşim hem siyasi hem de ekonomik yollarla gerçekleşmiştir. Mübadele sonucunda bugünkü Yunan topraklarında Osmanlı egemenliğinden izler, Anadolu kıyılarında da Rum yaşantısından izler bulunmaktadır. Güçlü iklim ve çevre verileri Ege bölgesinin yerel mimari kimliğinin oluşmasında belirleyicidir[43].

Geleneksel konutların değişimleri, sosyo-ekonomik, çevre etkisi ve tarihi ve sosyal yaşamın farklılaşması ile ilgilidir. Enez kenti, birçok farklı kültür ile etkileşimi, yaşanan göçler ve sosyal değişimler sebebi ile mimari yapısında da değişimler yaşamıştır. Arkeolojik kalıntılara bakıldığında en fazla Roma Dönemi, Bizans Dönemi ve Osmanlı Dönemi'nden etkilendiği görülmektedir.

Edirne Vilayet Matbaası Müdürü Şevket Dağdeviren'in yazdığı 1892 tarihli salnameye göre; Enez kasabasında 7 dükkandan oluşan ünlü 2 küp, desti, çanak çömlek fabrikası ile 4 taşlı bir buharlı un fabrikası, 23 yel değirmeni ve 8 at değirmeni bulunmaktadır[29].

1923 yılında Lozan Antlaşması imzalanarak Yunanistan-Türkiye sınırı oluşturulmuştur. Bu süreçte, yunan ve türk halkları sınır bölgesinde göçler yapmış ya da bulundukları ülke sınırında kalmıştır.

Türkiye Devleti'nin kurulmasında yaşanan değişim, kent yaşamını da etkilemiştir. Sınır kenti olan Enez, birçok siyasi süreçten etkilenmekle beraber yıllar boyunca askeri alan olarak kalmıştır.

Ege bölgesi evleri genel olarak taş binalardan oluşmaktadır. Ana yapı malzemesinin taş olması, bölgenin iklimi, çevre etkileri ve orman alanlarının az olmasının neden olduğu söylenebilir. Orman alanlarının az olması ve iklimin gereklilikleri sebebi ile ahşap binaları çok az görmekteyiz.



Şekil 3.29: 1908 Yılı Mimari Örnek[27].

Şekil 3.29'da 1908 yılına ait taş ev örneği görülmektedir. Bina ve avlusuna bakıldığında, mimari bir bütünlük bulunmaktadır.

Enez Cumhuriyet dönemi öncesi Hıristiyan ve Türk ailelerinin beraber yaşadığı ortak bir kentti. Yaşanan göç dönemi ile bazı köyler tamamen boşalmış ve Rum ailelerinin yerlerine Türk aileleri yerleşmiştir. Bu süreçte, gelen Türk aileleri kent ihtiyaçlarına göre şekillenmiş ve daha sonrasında da modern kente uygun olarak yenilenmiş ya da yıkılmıştır.

3.1.2.14 Kentsel ve Sosyo-Kültürel Durum

Tarih boyunca, ülkemizde kentsel mekân oluşumunda, sosyal yaşam ile bütünleşen, toplumun kısıtlı olanaklarına akılcı, yaratıcı çözümler içeren, ancak yaşam biçimleri ve teknolojiden yararlanma açısından, zaman içerisindeki dönüşümleri

ağır seyreden, köklü olmayan uygulamalar süregelmiştir. Özellikle dönemin üretim mekanizmalarına ayak uyduramayan Osmanlı İmparatorluğu'nun 20. Yüzyılın başlarında çökmesinin yanı sıra sanayi devrimini yaşamamış olan Türk toplumu, kültürel aydınlanmayı da gerçekleştirememiştir. Bu dönemden sonra Atatürk'ün topluma biçtiği çağdaş kimlik anlayışı 1923- 1945 yılları arasında toplum tarafından bir yaşam biçimi olarak benimsenmiştir[44].



Şekil 3.30: 1908 Yılında Enez Kenti[27]

1923 yılı geniş çaplı kentleşme süreci yaşamaya başlayan ülkemiz kentlerin merkezden kontrollü sanayi ile birlikte büyümesini sağlarken kentlerin yeni kimliklilerinin ve değerlerinin oluşmasına neden olmuştur[44].

1946 sonrasında Türkiye'nin çok partili döneme geçmesi hem ulusal hem de uluslararası ilişkiler açısından önemli etkileri olan bir süreci başlattı. Göç ve göç politikaları açısından, tarımsal yapıda değişme, nüfus artışının hızlanması ve kentleşme sürecinin başlaması da çok önemli gelişmelerdi[45].

Ancak 1950 sonrasında kırdan kente göç ile gelen büyük kitlelerin kentlerde yer alması ile oluşan kır kültürü, mevcut kent kimliğini oluşturan yaşam tarzını ve mekân kullanımını değişime uğratmaktadır. Bu değişim kentlerin oldukça disiplinsiz gelişim göstermesine ve kentsel değerlerin koruma gereksinimlerinin göz ardı edilmesine neden olduğu gibi sağlıksız kent gelişmesi sürecini de beraberinde getirmektedir[44].

Kaya ve ark. (2007)'na göre, Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında merkezi idare kırdan kente göçü sağlayacak ekonomik ve sosyal değişikliklerden rahatsız olduğu için nüfusun ağırlıklı olarak köylerde yasaması yolunda politika takip etmiştir[39].

Ceylan (2008)'e göre, Lozan Antlaşmasıyla birlikte kara sınırımızın en batısında bir sınır kasabası olarak kalan Enez, Cumhuriyetin ilânından sonra 1927-2004

yılları arasında da askeri yasak bölge olarak kalmıştır. Bunun yanı sıra komşumuz Yunanistan ile her dönemde sorunlu ve gergin geçen ilişkilerin olumsuz etkileri ve hinterlandının dar olması gibi nedenlerle Enez, Anadolu'da birçok benzeri gibi nüfus ve ekonomik bakımdan yeterince gelişememiştir.

Yirminci asır başlarından itibaren uğradığı sürekli savaş ve saldırılarla bir hayli sarsılmasına rağmen son yıllarda Keşan yolunun yapılması ve İpsala caddesinin inşası ile tekrar canlılığa erişmiş sayılabilir[46].



Şekil 3.31: Enez Kenti Eski Fotoğrafı[47]

Kentleşme, bir toplumun zamanla geleneksel yapısının değimini göstermektedir. Kentsel yaşamda ve ihtiyaçlardaki farklılaşma, göçler ve nüfus değişimleri kent yapısını değiştirmektedir.

Enez Kent'inde, Cumhuriyet döneminde yaşanan Bulgaristan göçleriyle, mimari yapılar değişmeye başlamıştır. Göçler ile bölgeye gelen halk kendi ihtiyaçlarına göre konut ve bahçe yapılarını şekillendirmiştir.



Şekil 3.32: Enez Kenti Eski Fotoğrafı[47]

Kentin Mimari dokusu daha önceleri Şekil 3.30'da görüldüğü üzere taş binalardan oluşmaktadır. Zamanla ihtiyaçların değişimi ve modern kente geçiş sebebiyle kent dokusunda bozulmalar yaşandığı gözlemlenmektedir.



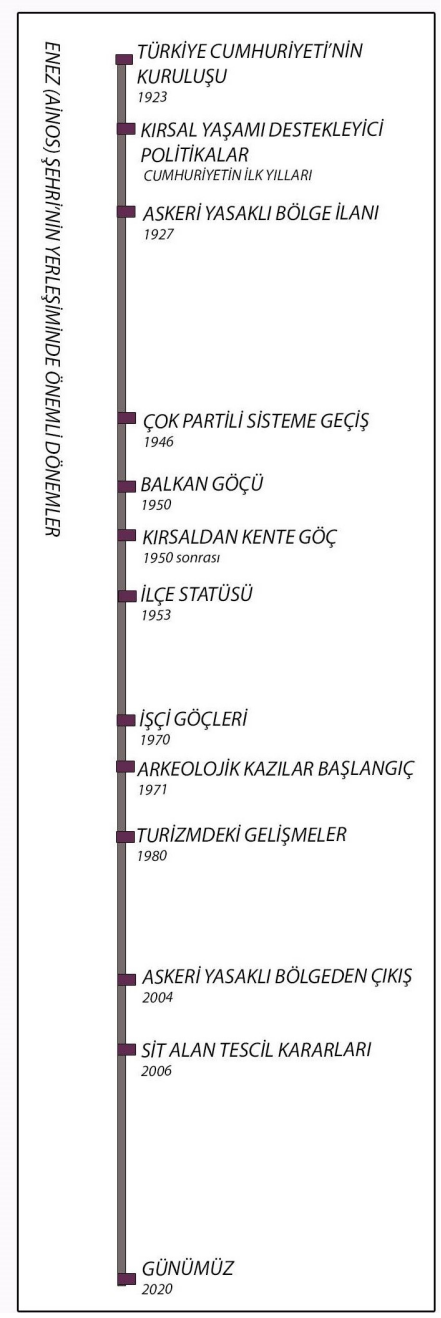
Şekil 3.33: Enez Kenti Eski Fotoğrafı[47]

Kent kimliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliği açısından kentsel dokuyu meydana getiren yapısal çevrenin, bulunduğu çevre ile sürdürülebilir bir ilişkisi olması gerekmektedir.



Şekil 3.34: Enez Kenti Güncel Fotoğrafı.

Kent de zaman içerisindeki kentsel değişim süreci yaşamıştır. Politik ve göçler nedenler ile sosyo-ekonomik ve demografik yapıdaki değişimler kentin gelişimini etkilemiştir. Yerleşim alanları içerisindeki tarım alanları azalmış ve bireysel bahçelere dönüşmüş ve zaman içerisinde ortaya çıkan ve devam eden arkeolojik alanlar da kentin gelişim yönünü etkilemiştir.



Şekil 3.35: Enez Kenti'nin Yerleşiminde Önemli Dönemler.

3.1.2.15 Turizm

Türkiye'de ise "turist" kavramı, 1996 tarihinde değiştirilen 22247 sayılı Seyahat Acenteleri Yönetmeliği'nde şu şekilde tanımlanmıştır; para kazanma amacı olmaksızın, dinlenmek ve eğlenmek için ya da kültürel, bilimsel, sportif, idari, diplomatik, dinsel, sıhhi vb. nedenlerle, oturduğu yer dışına geçici olarak çıkan ve

tüketici olarak belirli bir süre seyahat edip kalan ve yeniden ikametgahına dönen kimsedir[48].

Sıcaklık şartları turizm faaliyetleri açısından değerlendirildiğinde deniz turizmi için Akdeniz bölgesindeki kadar uzun bir süreye sahip değilse de bütün bu süre yaz mevsimini kapsamaktadır. Beşerî şartlardaki iyileşmelerle günümüzde etki alanı daha da gelişmektedir. Başta eko turizm olmak üzere, deniz turizmi dışındaki turizm faaliyetleri için sıcaklık şartları her mevsim uygundur[21].

Ceylan (2008)' göre, enez bölgesi 1960'lı yıllarda kaderine terk edilmekte, ancak 1970'li yıllardan itibaren İstanbul Üniversitesinin bölgeye yaptığı yatırımlarla beraber turizm hareketi başlamışsa da düzgün bir ulaşım ağ olmaması sebebiyle 1970'li yıllarda başlayan turizm faaliyetlerinin gelişmesine engel olmuştur. 1970'li yıllarda üniversitenin kurduğu Su Ürünleri Araştırma Tesisi, Enez'de deniz turizminin başlangıç tarihi olarak kabul edilebilir.

2. derecede doğal sit alanı olan bu bölgede planlı bir yapılaşma sağlamak amacıyla 1996 yılında 1/5000 ölçekli "Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" ve 1/1000 ölçekli "Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı" hazırlanmış ve uygulanmıştır. Böylece bu kesimlerin turizmi çekebilecek planlı bir yerleşim hedeflenmiş, ancak bölge yoğun bir şekilde yazlık konutların istilasına uğramıştır[28].

3.2 Yöntem

'Enez İlçesi Kültürel Peyzaj Alanlarının Tarihsel Süreçte İncelenmesi' başlıklı çalışma, belirli aşamalarda gerçekleşmiştir. Yapılan araştırmalar ve analizler sonucunda çalışma alanına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Bu süreçte,

1. Aşama: Literatür çalışmaları: Çalışma ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili yerli ve yabancı literatürler, ilgili görsel ve yazılı kaynaklar, Enez'in tarihi, kültürel ve doğal değerleri ile ilgili her türlü kaynak irdelenmesi.

2. Aşama: Enez Belediyesi'nden elde edilen 1/1000 Enez İmar Planı üzerinden tarihi alanlar, konut alanları, eğitim alanları, dini tesis alanları ve yeşil alanlar belirlenerek çalışma alanına ait bilgilerin tespit edilmesi.

3. Aşama: Harita Genel Komutanlığı'ndan, Enez'e ait farklı tarih ve dönemlerdeki Uydu Görüntüleri elde edilmiştir. Uygu Görüntüleri arasından alana ait en fazla

VERİ/KAYNAK	KAYNAK
Uydu Görüntüleri	Harita Genel Komutanlığı (2019)
Güncel Uydu Görüntüsü	Google Earth (2019)
İmar Planı	Enez Belediyesi (2019)
Güncel Görsel Kaynaklar	Enez'in Güncel Fotoğraflanması
Eski Görsel Kaynaklar	Çeşitli Dernekler ve Enez Belediyesi Sitesi

Tablo 3.2: Çalışma Sırasında Yararlanılan Görsel/Harita ve Kaynakları.

bilgi elde edilebilecek olan 1939-1997 yılları arasında 6 farklı yıla ait görüntü seçilerek incelenmesi.

4. Aşama: Kent kullanım alanları belirlenen Uydu Görüntüleri ve 1/1000 Enez imar planı bilgisayar ortamına aktarılması. Görüntüler 'rektifiye' edilerek koordinatlı hale getirilmiştir. Daha sonra tüm bu veriler çakıştırma yöntemi ile çakıştırılmış ve bölgedeki Peyzaj Değişim Analizi ortaya konmuştur. Bu şekilde, şehrin gelişim süreci ve kültürel alanların etrafındaki mimari yoğunluğun süreçleri ile ilgili bilgiler edinilmesi.

5. Aşama: Kentin, önemli noktaları fotoğraflanarak görsel analiz noktaları belirlenmiş, bu noktalardaki güncel ve çeşitli kaynaklardan temin edilen eski fotoğraflar yorumlanarak, modern kentin tarihi kent ile uyum süreci incelenmesi.

6. Aşama: Güncel(2019) Uydu Görüntüsü Google Earth üzerinden alınarak, diğer görüntülerle uyumlu hale getirilmesi.

7. Aşama: Son aşamada; yapılan incelemeler ve analizler irdelenerek, Enez'in doğal ve kültürel peyzaj değerleri ortaya konularak çevre peyzajının zaman içerisinde değişimi ve kentin tarihi dokusuna uygunluğu açısından değerlendirmelerde bulunulması. Yapılan değerlendirmeler sonucunda bölgedeki sorunlar belirlenmiş ve bu sorunlara neden olan legal eksiklikler ve çözüm yaklaşımları geliştirilerek, yorumlanması. Elde edilen haritaların, verilerin ve değerlendirmelerin alan planlamasında kurumlar için önemli birer veri oluşturması hedeflenerek geleceğe yönelik öneriler geliştirilmesi.

Bölüm 4

Araştırma Bulguları

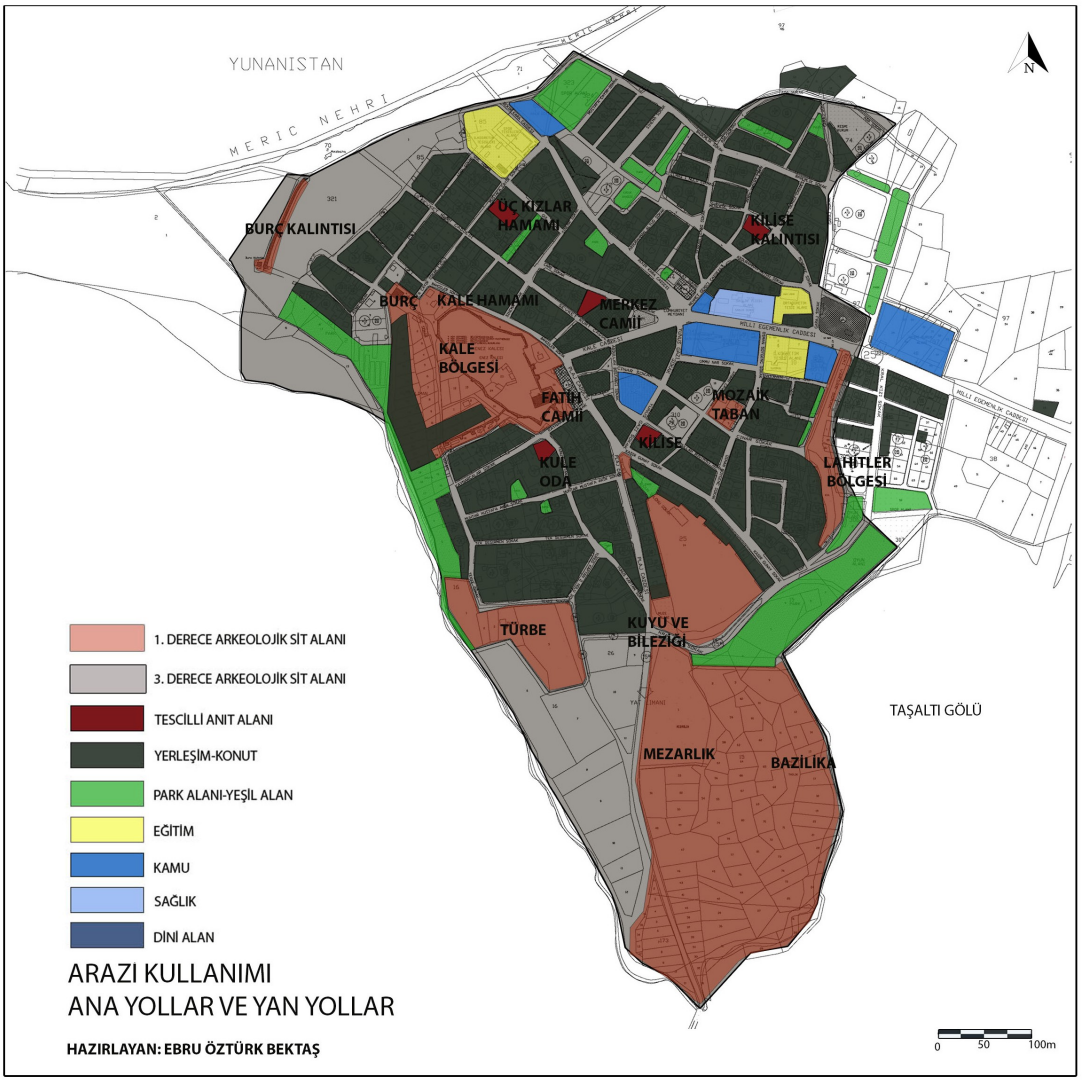
Bu bölümde, Enez Kenti'nin tarih boyunca tarihi kent dokusundaki değişim incelenmiştir. Kentin Cumhuriyet döneminden sonra yerleşim sürecini anlamak adına eski uydu görüntüleri üzerinden yerleşim alanları belirlenmiştir. Kentin mevcut durumu eski fotoğraflar ve güncel fotoğraflar aracılığı ile incelenerek, kentin kimliğini ve yapısı etkileyen etkenler incelenmiştir.

Enez'in doğal ve kültürel değerleri, irdelenerek tarihsel süreç içinde kaybolan kimliğinin ortaya çıkarılarak kente sürdürülebilir bir kimlik kazandırma amacıyla çözüm önerileri geliştirilmiştir.

4.1 Tarihsel Süreçte Kentsel Değişim Ve Güncel Durum Değerlendirilmesi

Kentin yaşayan ve zaman içerisindeki değişimi göz önüne alınırsa, her dönem önemlidir ve tarihsel sürekliliğin bir parçasıdır. Kentin, bir bütün olarak korunması, kent kimliğinin doğru betimlenmesini sağlayacaktır.

Bu bölümde, geleneksel yerleşim dokusu ve peyzajı oluşturan tüm elemanlar ile tarihi çevrenin tüm dokuları arasındaki karşılıklı ilişkiyi ortaya koymak ve bu ilişkinin değerlendirilmesi sağlamak amacıyla bu bölümde kentin kentsel değerlendirmesi yapılmıştır.



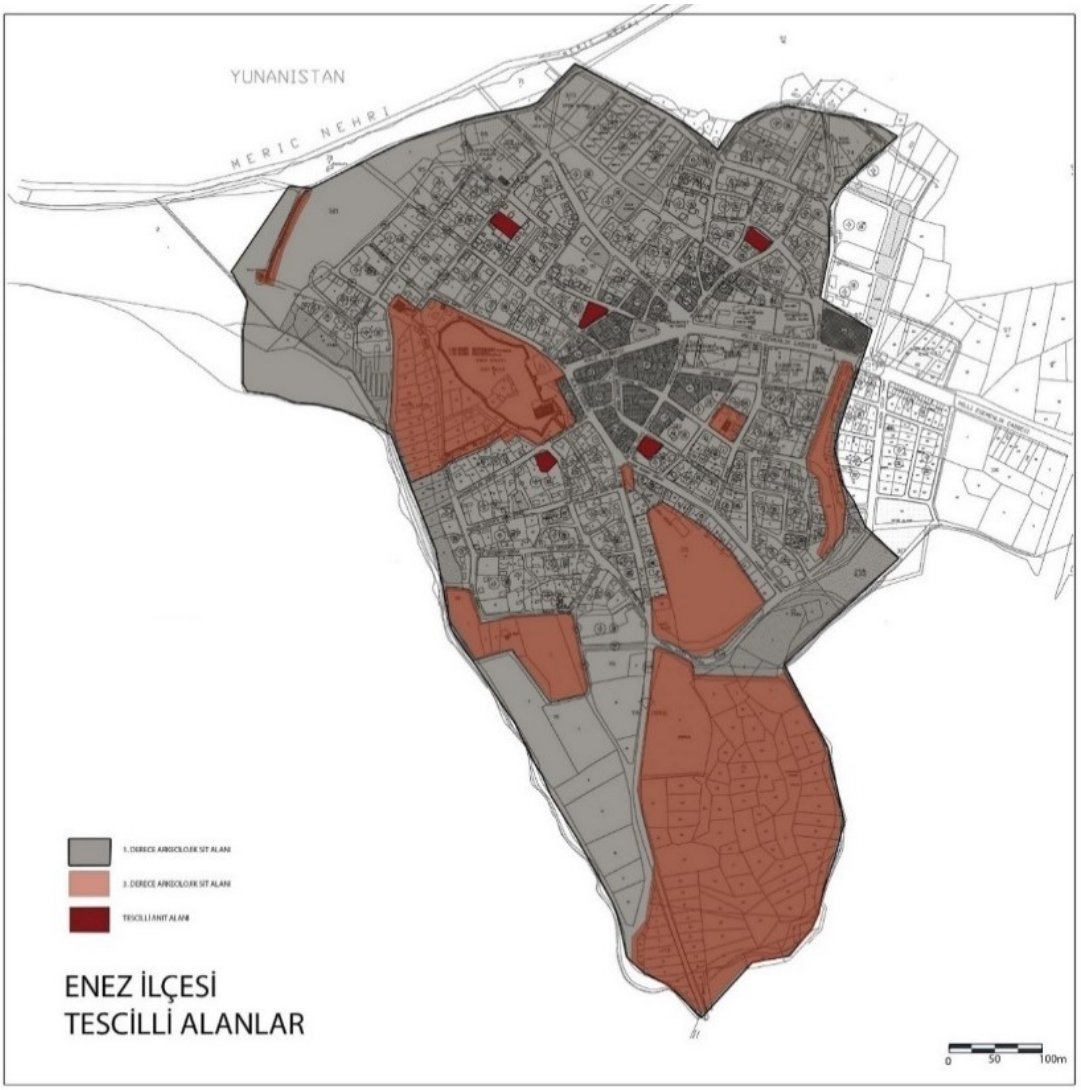
Şekil 4.1: Kent Merkezi Arazi Kullanım Haritası.

Çalışma alanını içeren 1939 ve 2020 yılları arasındaki farklı yıllara ait Uydu görüntüleri, 1/1000 Enez İmar planı bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Görüntüler 'rektifiye' edilerek koordinatlı hale getirilmiştir. Uydu görüntüleri üzerinden kentin, tarihi alanları ve yerleşim alanları tespit edilmiştir.

Tarihi süreçteki yerleşim dokusunun değişimi değerlendirilmiştir. Ayrıca, kentin güncel durumu ele alınarak, merkez noktalar belirlenmiş ve bu noktalardan kentin görsel analizleri yapılmıştır.

Kent merkezi 3. derece Arkeolojik Sit alanıdır. Kale Bölgesi, Fatih (Ayasofya Kilisesi), Has Yunus Türbesi, Kale Hamamı, Burç, Mozaik Tabanlı Ev, Kral kızı

Mevkii, Burç Kalıntısı, 1. Derece Arkeolojik Sit alanıdır. Kilise Kalıntısı, Üç Kızlar Hamamı, Merkez Camii, Kilise Alanı, Kule Oda Tescilli Anıt alanıdır.



Şekil 4.2: Tescilli Alanları.

Enez Kenti, 21.11.1991 tarih ve 1005 sayılı karar (Ek-2) ile 1. ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

4.1.1 Kentsel Değerlendirme

Bu bölümde, Kentin, 1939, 1951, 1965, 1971, 1990, 1997 yıllarına ait uydu görüntüleri, Enez'in; 1/1000 Enez İmar Planı ile çakıştırılarak yıllar içerisinde yerleşim dokusunun değişimi ortaya konmuştur.

Kentin tarihsel değişimi, 6 farklı yıl aralığında ele alınmıştır. 1965 yılına ait uydu görüntüsü incelendiğinde kentsel süreçte önemli bir eşik kabul edilebilir. Sanayileşme ve hızlı kentleşme süreçleri ile kentin günümüzdeki mevcut yapısının altlığı oluşmuştur.

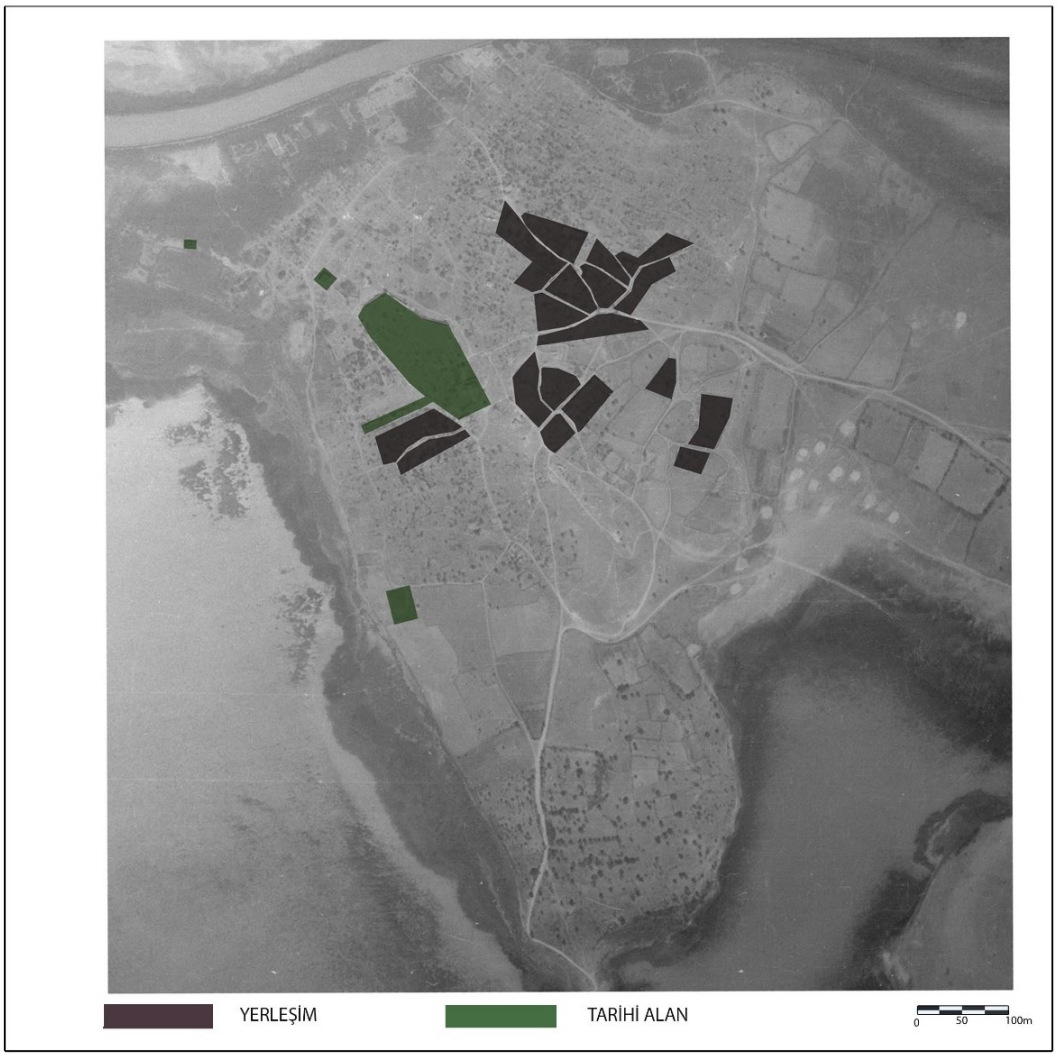
4.1.1.1 1939 Yılı Kentin Durumu

Kentin, Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında yerlerin alanları az olmakla beraber, kentin tarım alanlarının daha fazla olduğu görülmektedir. Yerleşim günümüzde de ana aks olarak kabul edilebilecek kale yolu boyunca konumlanmıştır. Kale bölgesinin etrafında az sayıda yerleşim bulunmaktadır. Kent içi yollar, düzensiz ve sadece yerleşim alanları etrafında şekillenmiştir.

1923 yılı itibariyle modernleşen kent anlayışı ile ilerlenmiştir. Ayrıca tarihi yapılar Atatürk'ün girişimi ile yeniden önem kazanmıştır. Özellikle, İstanbul'da onaylanan 1938 yılında onaylanan Henri Prost'un İmar Planı tarihi koruma ile ilgili büyük önem taşımaktadır.

1930'lu yıllar kentin Cumhuriyet döneminden sonra en az nüfusa sahip olduğu yıllardır. Bu dönemde kente göçü engellemek için birtakım politikalar uygulanmıştır. Bu politikalar sonucunda, kırsalda yaşayan halkın desteklenmesi ile o dönemde henüz İlçe olmayan Enez kenti de bu kapsamda bulunmaktaydı. Fakat kentin sınırda olması ve değişim sürecinde politik olumsuzluklardan etkilenmiş olması olası bir durumdur.

1939 yılına ait (Şekil 4.3) uydu görüntüsü incelendiğinde, şehrin belirli bölgelerde yerleşim alanları olduğu görülmektedir. Kale bölgesi, bazı surlar, hamam kalıntısı ve Has Yunus Türbesi uydu görüntüsünde belirgin şekilde görülmektedir.



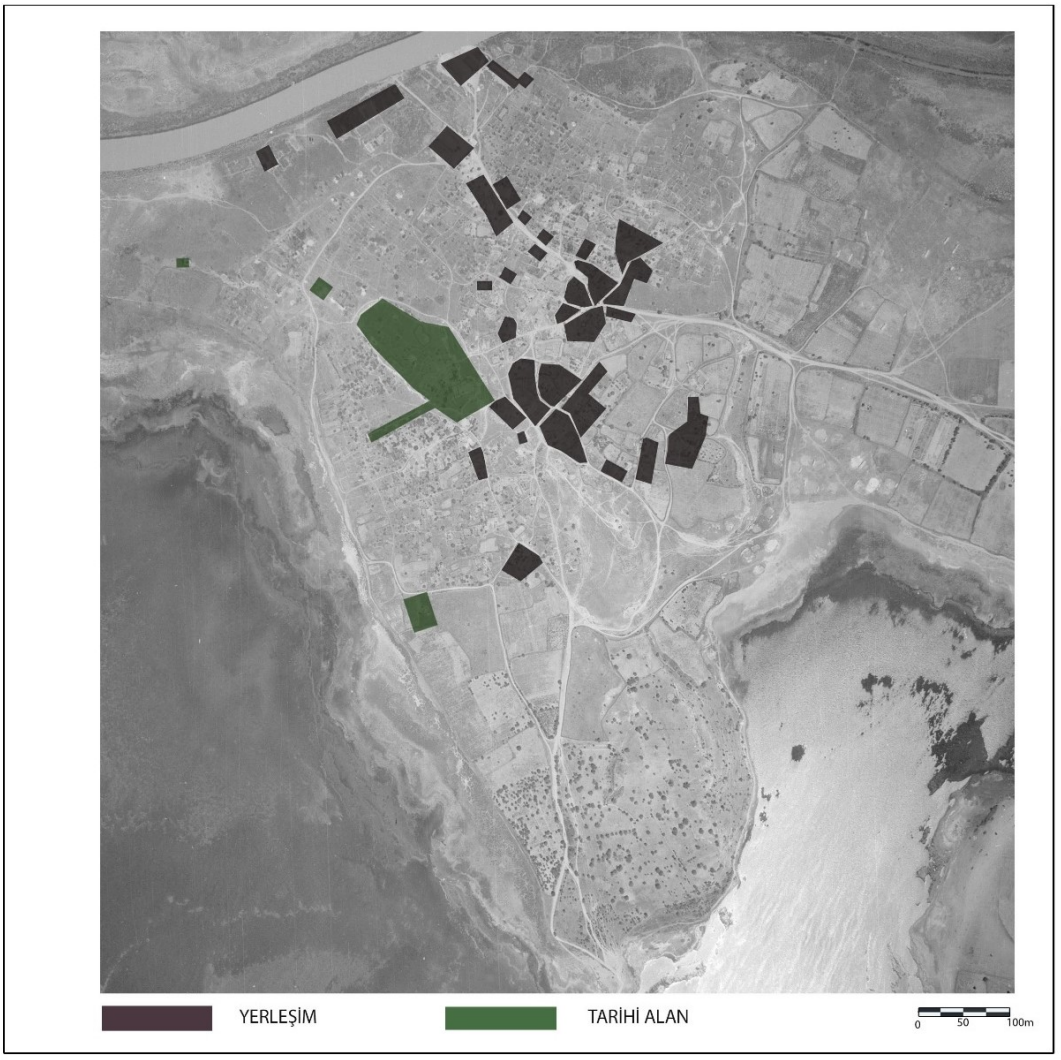
Şekil 4.3: 1939 Yılı Kent Yerleşimi.

4.1.1.2 1951 Yılı Kentin Durumu

Kentin, tarım arazilerinin fazla olduğu ve bir depolama alanının olduğu tahmin edilen bölgeye doğru büyümekte olduğu görülmektedir. Yerleşim kale alanı ile ana aks arasında genişlemiştir. Kent içi yollar, yerleşimin genişlediği bölgelere doğru şekillenmiştir.

1946 yılında, çok partili döneme geçiş ile ekonomik ve sosyal değişiklikler kent merkezi nüfusunu arttırmıştır. Bu durumun sebebi olarak Balkanlardan ülkemize yapılan göçleri de göz önünde bulundurmak gerekir.

Kale bölgesi o dönem zarfında da merkez olmakla beraber, yapılaşmadan etkilenmemiştir. Bölge etrafındaki yapılaşma, kaleye çok fazla yaklaşmadan genişlemiştir.



Şekil 4.4: 1951 Yılı Kent Yerleşimi.

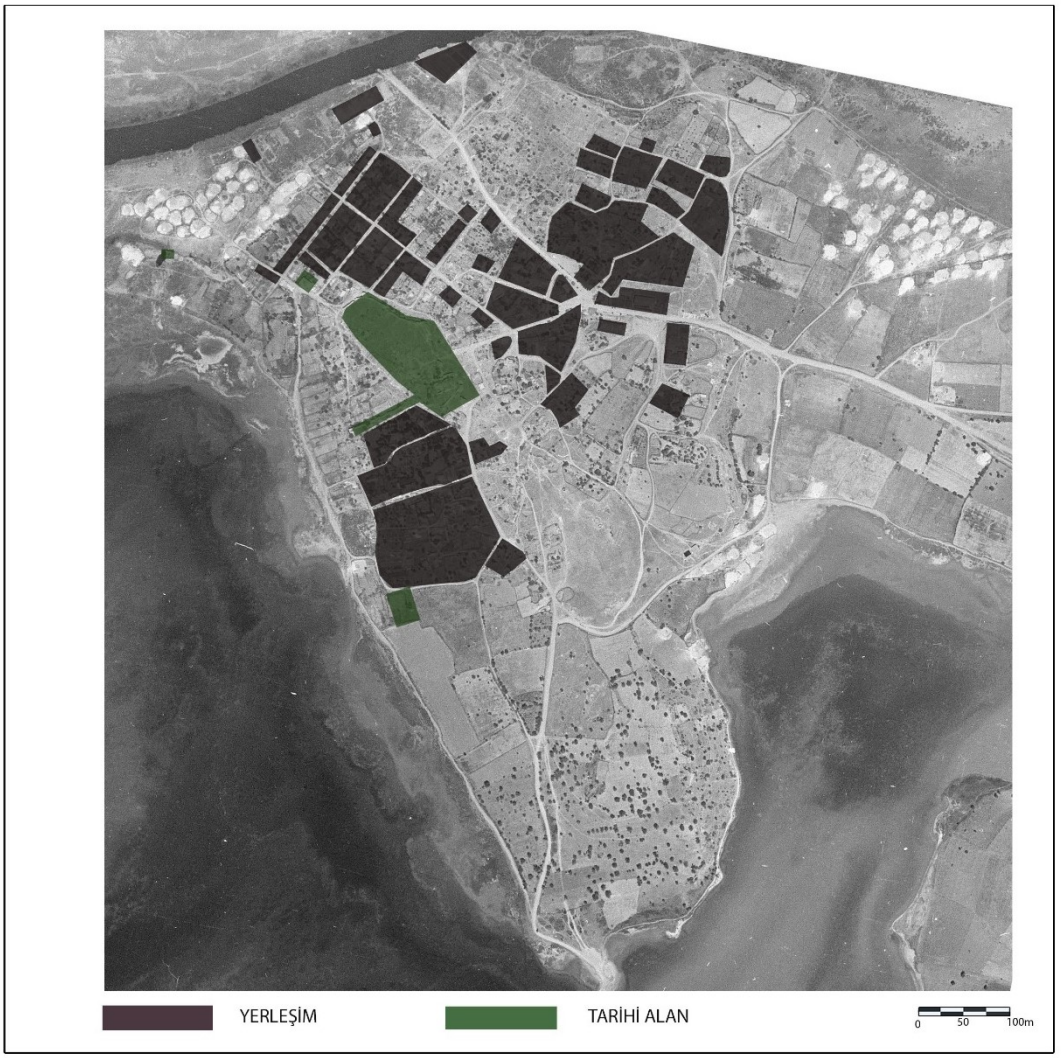
4.1.1.3 1965 Yılı Kentin Durumu

1950-1960 yılları arasında sanayileşme ile beraber hızlı kentleşme süreci yaşanmıştır. Adnan Menderes Döneminde özellikle İstanbul bölgesinde yapılan İmar planı düzenlemeleri ile tarihsel dokunun önemli bir bölümü yitirilmiştir.

Enez, 1950'li yıllarda Bulgaristan'dan gelen 1500 kadar muhacir nüfusla birlikte ilçe statüsüne kavuştu. 1953 yılında ilçe olduktan sonra şehir yerleşiminde düzenli

bir planlama olduğu görülmektedir[28]. Bölgeye gelen göçmenler, konut ihtiyaçlarına göre yeni yapılar yapmışlardır.

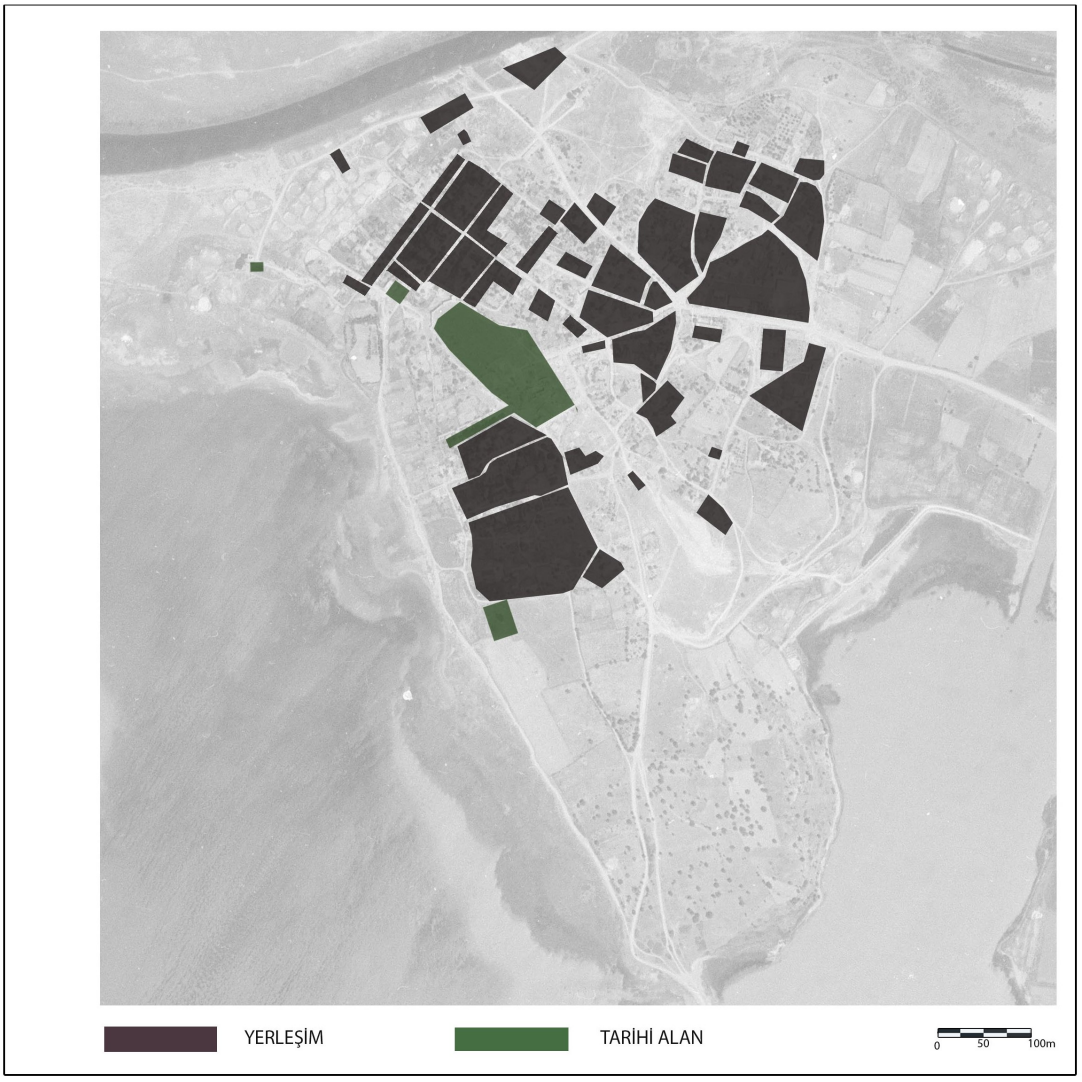
Kent, kale çevresinde ve ana aks etrafında genişlemiştir. Kent içi yollar daha düzenli ve tanımlıdır. Yerleşim alanlarının, tarihi alanlara daha fazla yaklaşmış ve kent düzeni bu tarihler itibariyle oluşmaya başlamıştır.1960-1970 yılları arası ekonomide büyüme yaşanmıştır. Ayrıca tarihi koruma, çevre uyum gibi birçok konunun da ön plana çıkartıldığı yıllardır.



Şekil 4.5: 1965 Yılı Kent Yerleşimi.

4.1.1.4 1971 Yılı Kentin Durumu

Kent, 1965 yılından itibaren geçen ortalama 6 yıl boyunca yerleşim alanlarında değişim yaşanmamıştır. Bunun sebebi nüfustaki artışın büyük oranda düşmesi olarak düşünülebilir. Tablo 3.1'e göre 1950'li yıllarda %48'lere çıkan nüfus artışı, 1970'li yıllara bakıldığında %3'lük bir artış olduğu görülmektedir. Özellikle Batı'ya yapılan işçi göçleri de bu düşüşün en önemli nedenlerinden biri olarak kabul edilebilir.



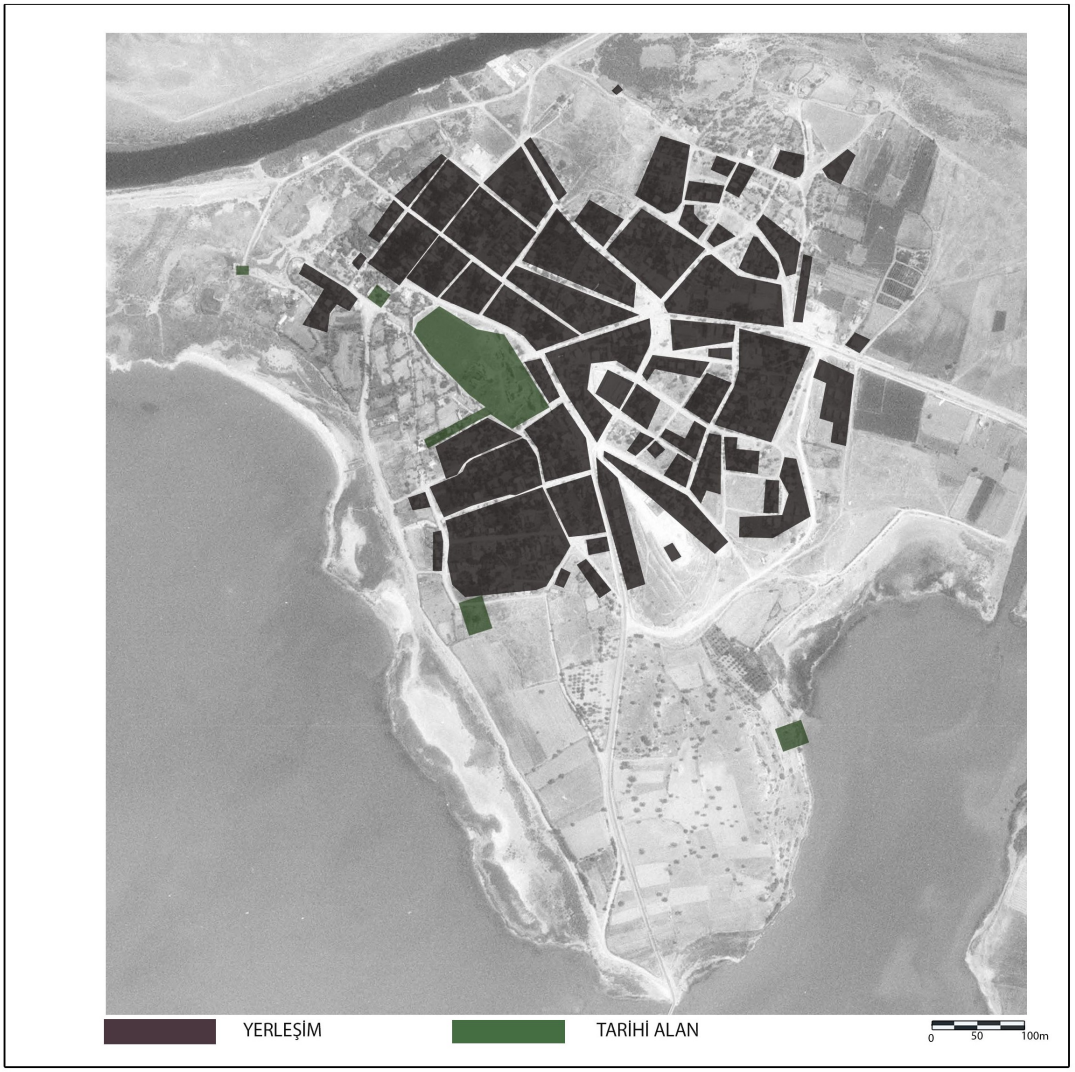
Şekil 4.6: 1971 Yılı Kent Yerleşimi.

4.1.1.5 1990 Yılı Kentin Durumu

Kentin yerleşim alanları, kent merkezini oluşturacak şekilde genişlemiş ve Tarihi alanların etrafı yerleşim alanları ile çevrelenmiştir. Kent içi yollar, geçmiş yıllardaki mevcut hallerini korumuştur.

Kent, en yüksek nüfus oranına Tablo 3.1'e göre 1985 yılında ulaşmıştır. Bu duruma bağlı olarak kent yolları şekillenerek, kentleşme süreci başlamıştır.

Ilgar (2018)'ün belirttiği üzere, 1980 sonrası ikinci konut ve turizm amaçlı kıyı kullanımı artmış ve gelişmeye başlamıştır.

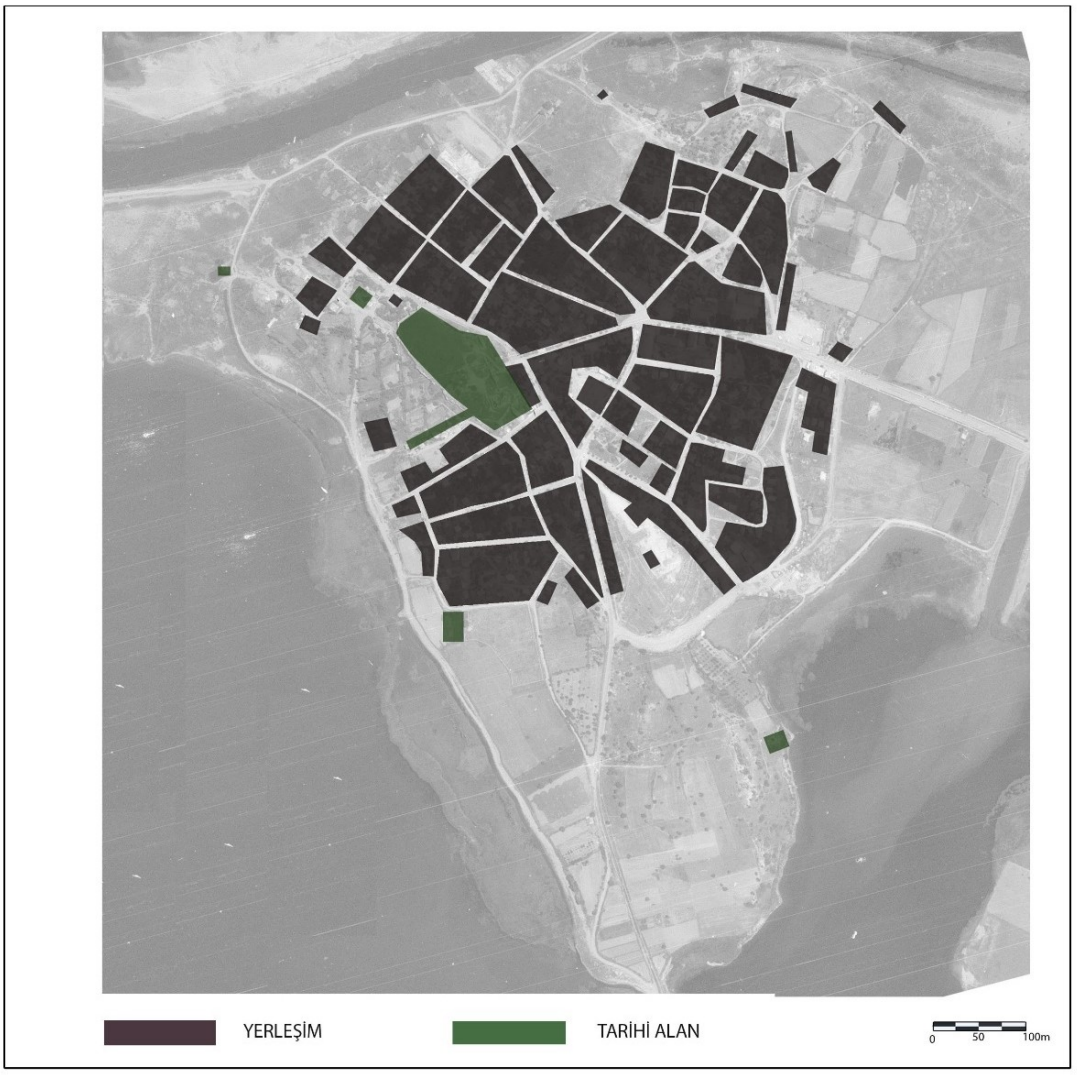


Şekil 4.7: 1990 Yılı Kent Yerleşimi.

4.1.1.6 1997 Yılı Kentin Durumu

Kentin yerleşim alanları, bugünkü kent merkezini oluşturacak şekilde genişlenmiştir. Tarihi alanların etrafındaki alanlarda yerleşim alanları bulunmaktadır. Kent yolları, kent meydanı, ana aks gibi kent imgeleri şekillenmiştir.

Kent nüfusu, Tablo 3.1'e göre %6 oranında azalmaktadır. Bu azalışın, büyük kentlere göçlerin başlaması ile yaşandığı söylenebilir.



Şekil 4.8: 1997 Yılı Kent Yerleşimi.

4.1.1.7 Kentin Güncel Durumu

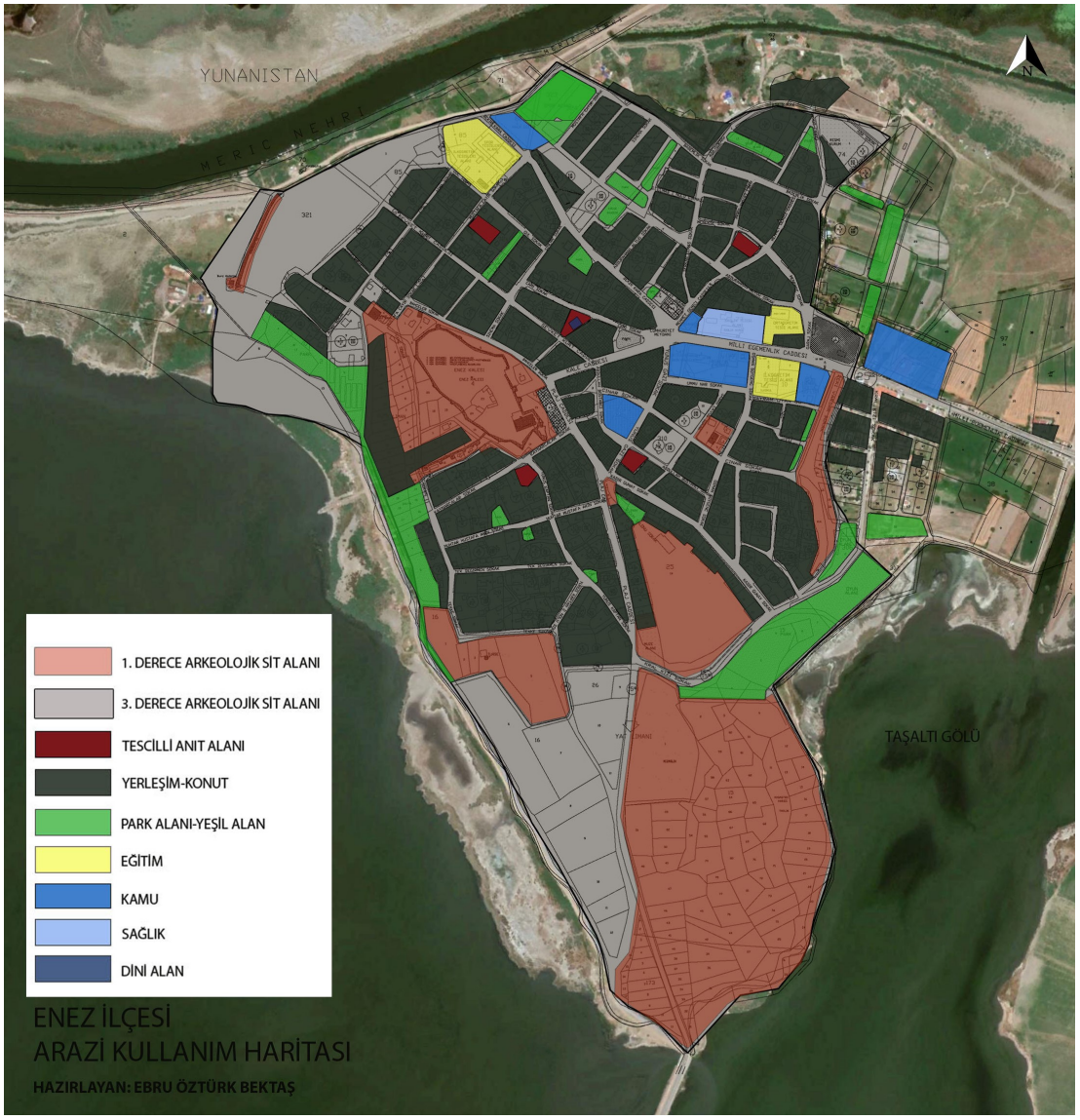
Enez kenti günümüzde, tüm tarihi sit alanları içerisinde şekillenmiştir. Son yıllarda yapılan kazılar, kent merkezinin 3. Derece Arkeolojik Sit alanı ilan edilmesi ile merkez yerleşime verilen önem ve ilgi artmıştır. Enez'in son yılları, Cumhuriyet tarihindeki en fazla nüfus oranının düştüğü yıllardır.

Kentlerdeki, değişen sosyo-ekonomik durum, işsizlik, tarımdaki değişiklikler ve genç nüfusun büyük kentlere göçleri, nüfustaki değişimlere neden olmaktadır. Yerleşim alanlarının artmasına karşın, nüfus aynı oranda artmamıştır.

Enez'in alan kullanımları incelendiğinde, konut, dini yapılar, sağlık ve eğitim tesisleri, kamu alanları ile açık ve yeşil alanların durumu ve dağılımı ortaya konmuştur.

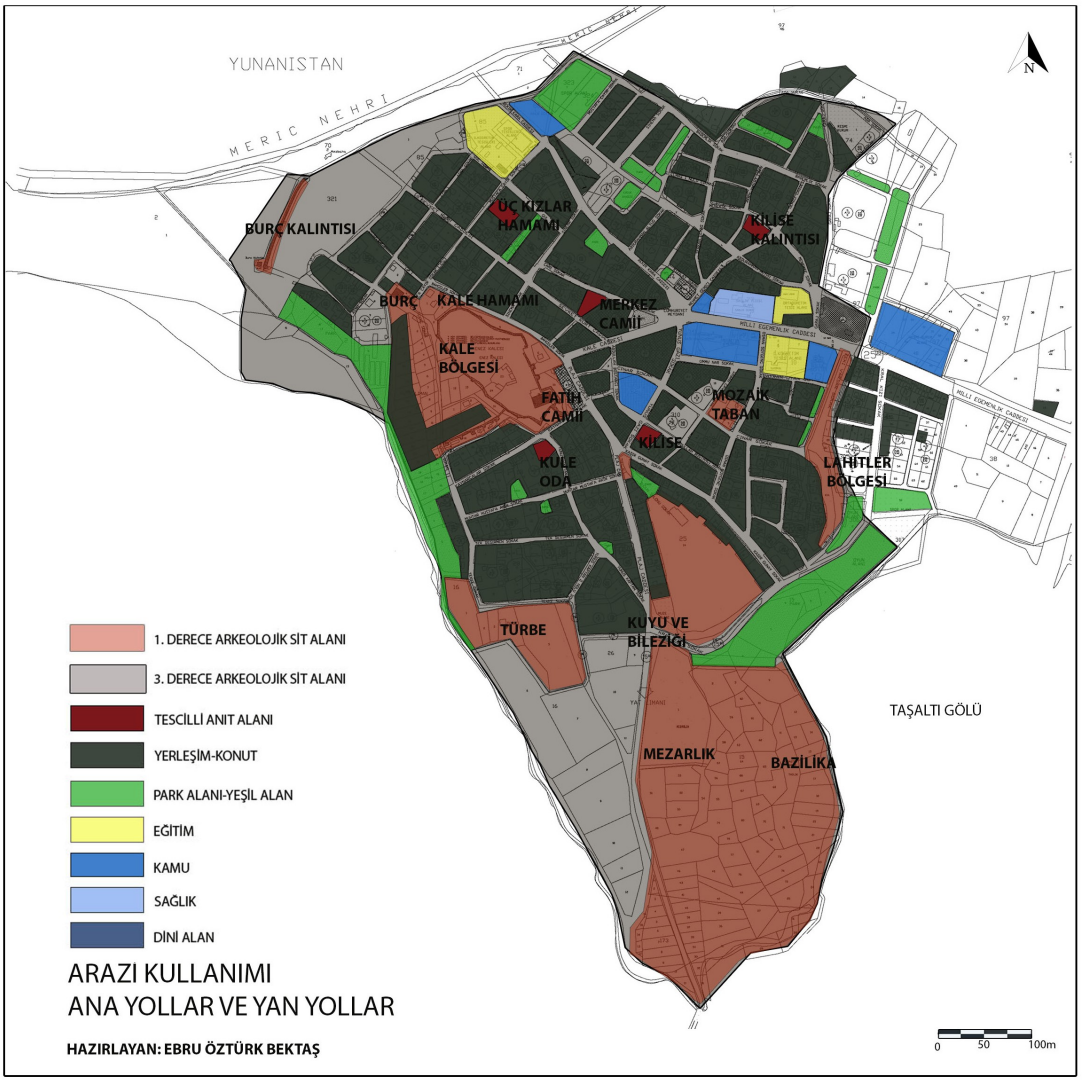
Enez kent merkezi incelendiğinde, daha önceleri tarım arazisi olarak kullanılan alanlar, yerleşim alanlarına dönüştüğü görülmektedir. Kent içerisinde, tarihi alanların etrafı dahil olmak üzere tüm alanlar konut, eğitim alanı, kamu alanı ve sağlık tesisi olarak kullanılmaktadır. Park alanları ve yeşil alanlar kent içerisine dağılmakla beraber, daha çok yerleşim dışında bulunmaktadır. Kent içi yollar, tüm arkeolojik alanlara ulaşmaktadır ve bu yollar ana aksları oluşturmaktadır.

Ayrıca, göç alma ve verme hızı, gelişme potansiyeli, geleneksel dokusu ve bu dokunun yeni kentle uyumu, turizm potansiyeli ve yerel yönetimin yaklaşımları bir bütün halinde incelendiğinde; kentin sürdürülebilir bir gelişim sağlayamadığı görülmektedir.



Şekil 4.9: Kent Merkezi Mevcut Durumu.

Enez, 3. Derece Sit alanının içerisinde gelişen ve korunması zamanla daha da zorlaşan bir kenttir. Yeşil alanlara bakıldığında park niteliğindeki alanların çok az olduğu görülmektedir. Ana aks olan kale yolu, Şekil 4.9'de görüldüğü üzere; sağlık, kamu ve eğitim alanı gibi kullanımlara ayrılmıştır. Toplumun ihtiyacı yönelik yapılaşma bu bölgede sağlanmıştır.



Şekil 4.10: Kent Merkezi Mevcut Durumu.

Çalışma alanındaki yapılaşmanın tamamına yakını, 3. Derece Sit alanı içerisindedir. 1. Derece Sit alanlarının etrafı ise neredeyse tamamen yapı ve özel kullanım alanları ile çevrelenmiştir. Bölgedeki kültürel alanların bağlantılarının tarihi kent çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Ortak bir dil oluşması, kentin doğru şekilde kullanımı ile turizm faktörünü de doğrudan etkileyecektir. Bölgeye gelecek olan yerli ve yabancı turistlerin tüm alanları dolaşabilmesi için iyi bir kent senaryosuna ihtiyaç vardır.

Kentin en önemli noktalarından biri olan kent meydanı, tüm yolların birleşimi özelliğindedir. Ayrıca meydan, şehrin ana yolunu ve giriş yolunu oluşturan Kale yolu üzerindedir. Yerleşim alanları 3. Derece Arkeolojik Sit alanının tamamına

yayılmaktadır. Kale çevresinde şekillenen iki ana aks tüm Kültürel alanları da içerisine almaktadır. Ayrıca kent merkezinin, büyük bir kısmı 3. Derece Arkeolojik sit alanı, 1. Derece sit alanı ve Tescilli Anıt parselidir.

4.1.2 Yol Ağı ve Kent İçi Yolların İlişkileri Açısından Değerlendirme

Kubat (1995), bir yerleşime kimlik kazandıran yapay çevre kimlik bileşenleri kısaca aşağıdaki gibi sıralamaktadır;

• Yapıların yol ağı ve yol niteliği ile olan ilişkileri,

• Yapıların birbirleri ile olan boyut ilişkileri,

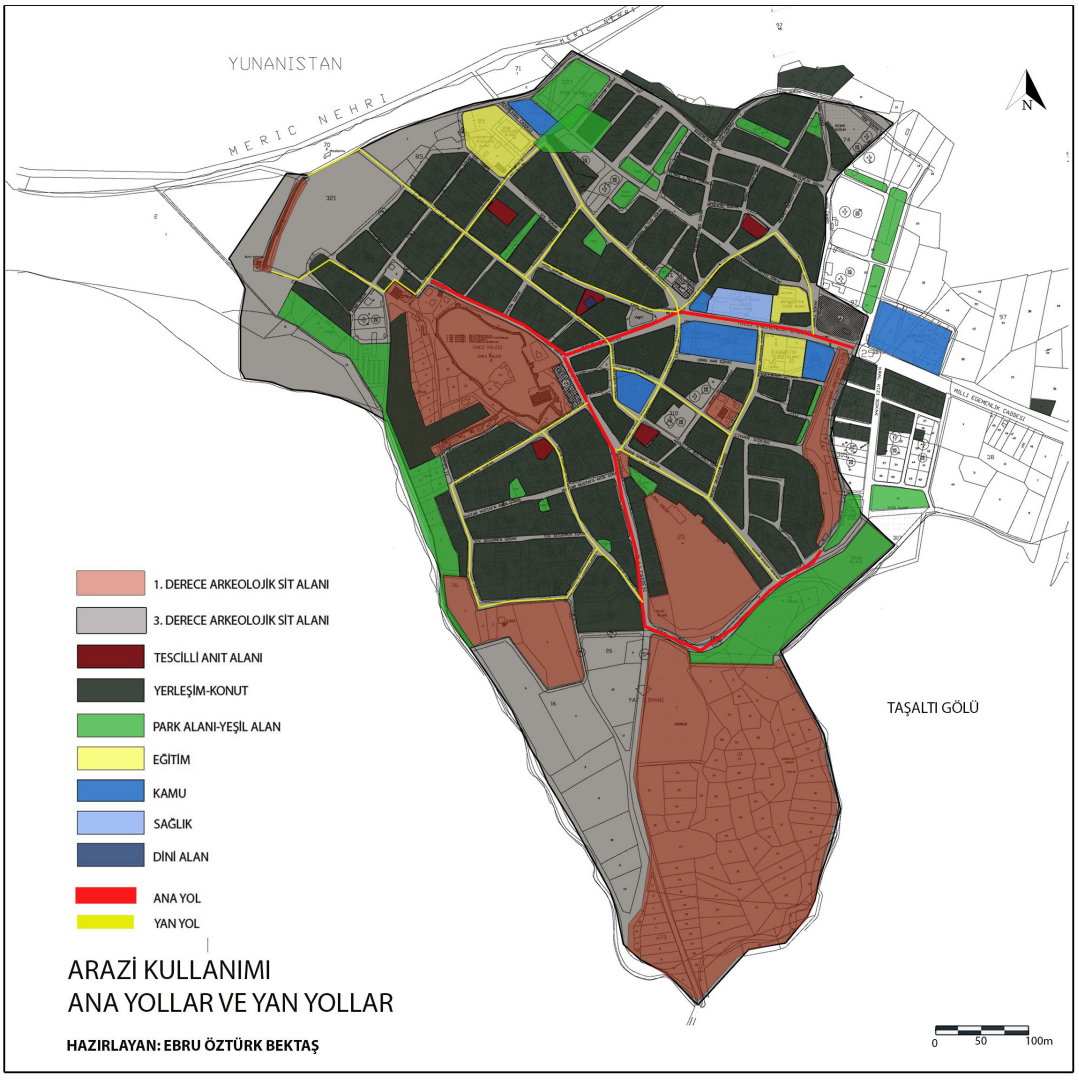
• Yapı gruplarının bir araya gelişleri ve mekânsal ilişkilerdir.

Bir kenti tamamlayan ve ona kimlik kazandıran en önemli unsurlar, kültürel ve doğal çevredir. Kentin bütününün, günümüz şartları ile uyumlu olması ve geçmişten gelen tarihi değerler ile bütünleşerek modern şehre adapte olması önemlidir. Tarihi çevreyi korumak için, tarihi dokuya zarar vermeden güncel ihtiyaçlara cevap verecek bir kent modeli oluşturmak gerekmektedir.

Bu bölümde, kent içerisindeki odak ve merkez noktalar ile mevcut kent mobilyaları belirlenerek, bu alanlar ile donatılar fotoğraflanarak mevcut duruma ait değerlendirmeler yapılmıştır.

Ulu ve Karakoç (2004)'e göre, Geleneksel doku içerisinde yer kaplaması olarak kullanılan Arnavut kaldırımı olan doğal taş döşeme yerini günümüzde yapay kesme taşlara ve baskı beton/asfalt uygulamalarına bırakmaktadır. Sokak kaplamasındaki öze ait kimlik değişime uğramakta, günümüzde bölgesel ve kültürel olarak değişim göstermeyen tek düze ve her yerde kullanılabilecek bir kaplama çeşidine dönüşmektedir.

Enez kenti içerisinde 1. ve 2. derece arkeolojik Sit alanlarını bağlayan yollar üzerinde önem arz eden ana ve yan yollar Şekil 4.11'deki gibi belirlenmiştir. Bu yollar üzerinde, şehrin önemli noktaları işaretlenerek, çekilen fotoğraflar ve haritalarla desteklenen analizlerin genel değerlendirmesi yapılmıştır. Kentin yolları, kentsel boşluk ve dolulukları, imgesel elemanları ile tarihi alanlar incelenerek, günümüzde sürdürülebilir kullanıma uygunlukları yorumlanmıştır.



Şekil 4.11: Arazi Kullanım ile Ana ve Yan Yollar.

Çalışmanın bu kısmında, Enez kentine ait ana aks alanları belirlenmiştir. Bu akslar, Şekil 4.11'deki gibi kale yolu ve çevresi ile sahil aksını çevreleyen yollardır. Ana akslar, kentin tarihi mekanlarının yanından ya da yakınından geçmektedir. Yan yollar ise, tarihi alanların tamamına ulaşmakta ve tam bir sirkülasyon sağlamaktadır.

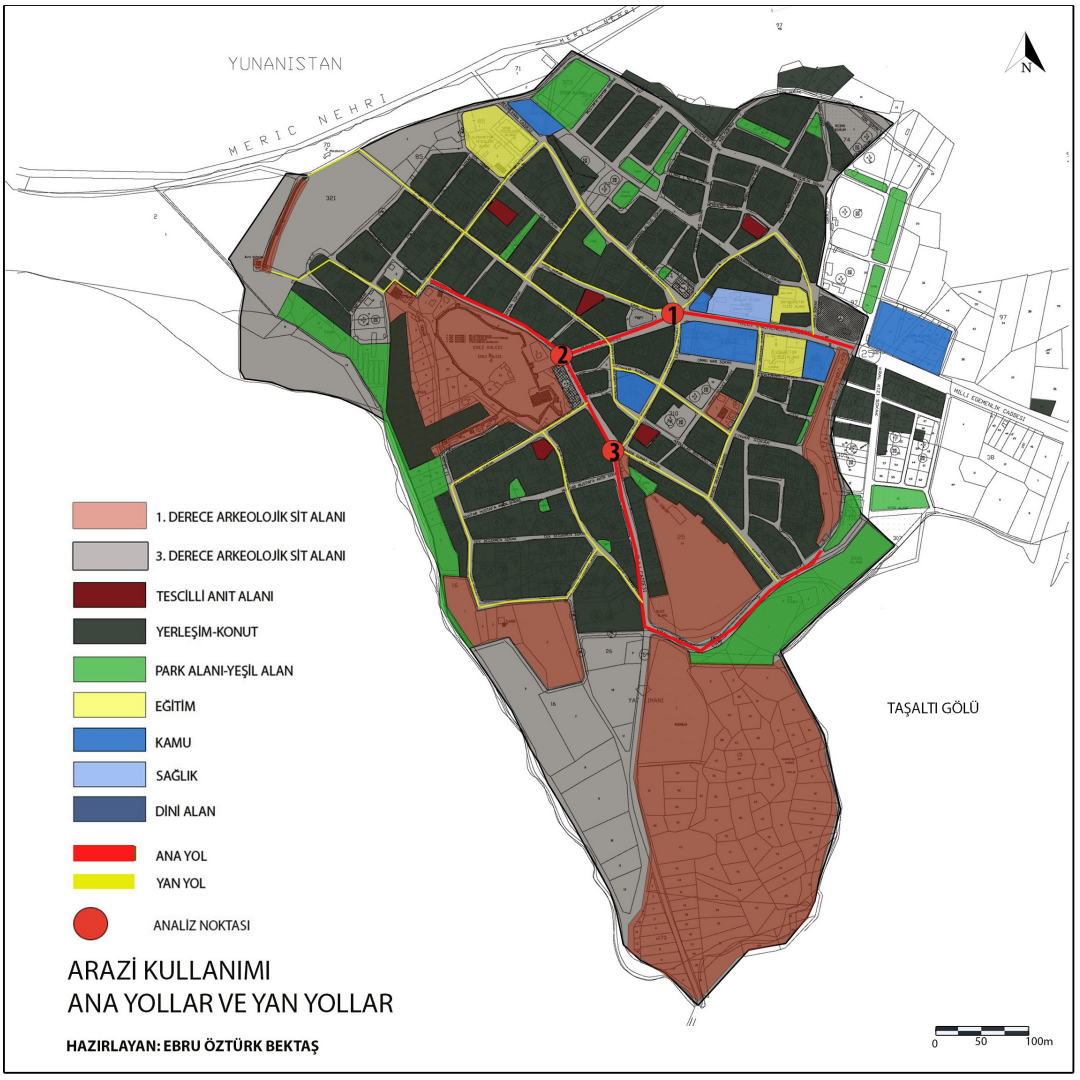
Enez kenti, Kale yolu olmak üzere birçok ana sirkülasyon yolunu uzun yıllardır kullanmakta olduğunu Uydu Görüntülerinden anlaşılmaktadır.

Kentin eski fotoğraflarına da bakıldığında, mimari yapısında bozulmalar yaşanmasına karşın, şekil 4.11'te görüldüğü üzere kent meydanı ve ana yol akslarında

değişimler yaşanmamıştır. 1939-2019 yıllarında belirli aralıklardaki uydu görüntülerine de bakıldığında bu koruma fark edilmektedir. Kentin ihtiyaçlarına göre şekillenen bu imgeler günümüzde yaklaşık 90 yıldır hala fonksiyonel olarak kullanılmaktadır. Kente giriş yolu Kale Bölgesine ulaşmaktadır. Bu durumdan da anlaşılacağı üzere, enez için Kale bölgesi her zaman önem arz etmiştir. Ama bununla beraber, tarım faaliyetler, modernleşme süreci ve kentin uzun yıllar askeri bölge olarak kalması kentteki bozulmaları ve bütüncül tarihi kent kimliği anlayışından uzaklaşmayı beraberinde getirmiştir.

Enez kenti, uzun süredir var olan tarihi kent etrafında gelişmiştir. Tüm kentsel öğeler de bu dokuya sadık kalarak gelişmiştir. Kent zaman içerisinde yeşil alanları kent dışında bırakarak yapılaşmayı sürdürmüştür.

Kente ait genel akslar belirlendikten sonra kentin tarihi doku ile uyumunu daha iyi anlamak için, ana yol akslarında analiz noktaları (Şekil 4.12) belirlenmiştir. Belirlenen analiz noktalarında fotoğraflamalar yapılarak değerlendirmeler yapılmıştır.



Şekil 4.12: Kent İçi Analiz Noktaları.

1 nolu analiz noktası, kentin meydanı incelenmiştir. Alan incelendiğinde, 1936 yılı ile 2020 yılları arasında aynı fonksiyonda olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Cadde boyutu ve kentin giriş yönü çok fazla değişmemekle beraber, sadece kentin peyzaj öğelerinde farklılıklar olduğunu anlaşılmaktadır.

Milli Egemenlik Caddesinde bulunan kuyu şeklindeki donatı (Şekil 4.13) ve devamındaki zayıf bitkisel tasarım kentin girişinde bulunmaktadır ve kent simgesi özelliği taşımamaktadır. Kent girişi olan caddenin tarihi kenti destekleyecek şekilde planlanması gerekmektedir. Beton parke ve küp taş malzemeden yapılan yol imalatı kent dokusu ile tezatlık oluşturmaktadır.



Şekil 4.13: 1 nolu Analiz Noktası Milli Egemenlik Caddesi.

Yolun devamındaki meydanda bulunan yunus şeklindeki havuz (Şekil 4.14) meydanın ana noktasını belirlemektedir. Bankaların, ticaret alanlarının ve yeme-içme alanlarının bulunduğu meydan kentin en önemli alanlarından biridir. Ayrıca meydan etrafındaki kamu alanları da meydanın önemini arttırmaktadır. Birçok caddenin birleştiği alan bir toplanma alanı özelliği göstermektedir. Fakat kentin tarihini vurgulayan imge ya da donatı bulunmamaktadır.



Şekil 4.14: 1 nolu Analiz Noktası Meydan Alanı.

Alanın daha düzenli hale gelebileceği yeni bir düzenleme yapılmalı ve otopark sorunu dikkate alınmalıdır. Her türlü donatı elemanı, kent simgesi tarihi kent dokusunu yansıtarak, Enez kent tarihinden izler taşımalıdır.



Şekil 4.15: 1 nolu Analiz Noktası Meydan Alanı.

2 nolu analiz noktası, Kale giriş noktası olarak seçilmiştir. Tarihi kent kimliğinin en çok hissedildiği alandır. Kale surları çeşitli restorasyonlara uğrayarak günümüze kadar ulaşmıştır. Kentin tam merkez noktalarından birinde bulunan Kale, odak noktası olarak kabul edilebilir. Kale çevresi, bu anlamda en önemli unsurlardan biridir.



Şekil 4.16: 2 nolu Analiz Noktası Kale Bölgesi.

Kale girişinin hemen önünde bulunan 2. odak noktası küçük bir meydan niteliği taşımaktadır. Alan içerisinde küçük bir havuz (Şekil 4.16) bulunmaktadır.



Şekil 4.17: 2 nolu Analiz Noktası Kale Yolu.

Kale girişi ve önündeki meydan, kentin tarihi dokusunun en yoğun olduğu bölgedir. Surları da içerisine alan perspektif (Şekil 4.17), her türlü donatı, döşeme ve giriş vurgusu açısından zayıf kalmaktadır.



Şekil 4.18: 2 nolu Analiz Noktası Kale Bölgesi.

Kale bölgesi, kentin en çok turist çeken bölgesi olarak tanımlanabilir. Kale girişi de bu anlamda en önemli noktalardan biridir. Girişte kullanılan otoparkın yeniden düzenlenmesi ve daha fonksiyonel hale getirilmesi gerekmektedir.



Şekil 4.19: 2 nolu Analiz Noktası Kale Bölgesi.

3 nolu analiz noktası, 1939 yılı uydu görüntülerine de bakıldığında kullanılan sirkülasyon yolunun bir koludur. Bu noktadan, Bazilika, Türbe, Mezarlık gibi birçok tarihi alana ulaşılmaktadır.



Şekil 4.20: 3 nolu Analiz Noktası.

3. odak noktası olarak belirlenen cadde birçok sokağın birleşim alanıdır. Alanın orta noktasında bulunan değirmen (Şekil 4.20), alanda ilk dikkat bir imge olarak

bulunmaktadır. Cadde üzerinde sadece konut alanları bulunmaktadır. Fakat caddenin fonksiyonel hale getirilerek yeni kullanımların sağlanması ile önemli caddelerden biri haline gelecektir. Plaj Caddesi, konutlara ulaşımın dışında tarihi birçok noktaya geçiş sağlamaktadır. Bu anlamda, yeniden ele alınması gerekmektedir.



Şekil 4.21: 3 nolu Analiz Noktası Plaj Caddesi.

Belediyenin yol çalışmalarına ek olarak yeni planlamalar ve stratejilerle caddenin kalkınması sağlanabilir.



Şekil 4.22: 3 nolu Analiz Noktası.

Genel olarak değerlendirmeler yaptığımızda, tarihi bir kent olan Enez'in zaman içerisinde fazla gelişmemekle beraber, süreçte günümüz şartlarına uygun materyaller kullanılmıştır. Fakat kent içi kullanımların seçimlerinde hatalar yapılmıştır. Kent, ortak bir kompozisyonda buluşturulamamış ve bütün bir kent dili oluşturulamamıştır. Kente yapılan yatırımlar, tarihi kent kimliğinin önüne geçerek kültürel peyzaj alanları başta olmak üzere tüm çekici kent unsurlarını geri planda bırakmıştır. Özellikle 1939 yılı itibariyle incelenen uydu görüntülerinde de var olan 3 cadde ve meydanlar tarihi yapıların ve kentin en önemli noktaları olarak değerlendirilebilir. Donatı elemanları, yol ve kaldırım döşemeleri, sanat objeleri gibi kentsel elemanlar kent ile uyumlu hale getirilerek yeniden planlanmalıdır.

Caddelerde bulunan kent plastikleri de yeniden ele alınarak, kent içi uyum sağlanmalıdır. Kentin girişleri, kente gelen insanların ilk izlenimleri için önem taşımaktadır. Bu anlamda, baskın ve tarihe atıfta bulunan bir tasarım yaklaşımında bulunulmalıdır. Kent içi donatı elemanlarının yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Ortak bir tasarım ve materyal kullanımı ile özgün çalışmalar yapılması kentsel tasarımın bütünlüğü için önemli bir unsurdur. Kamu kurumlarının yenileme çalışmaları da bu anlamda bütünleşerek genel bir tasarımsal ilkelere ihtiyaç duymaktadır.

4.2 Kent Merkezi ve Yakın Çevresinin Mimari Açıdan Analizi

İnsanoğlu var olduğundan beri ortaya konan eserler nesiller arası devamlılığı sağlamış ve bu devamlılık içinde geleceğe doğru bir düzene gidilmiştir. Aynı düşünce içinde mimari eserler ve anıtlar da çevreleriyle beraber ele alınmış ve bir çevre düzeni, bir mekân olgusu ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan her eser ve olay o toplumun kimliği ve kişiliğidir[10].

Enez kenti, yapılaşma sürecine başladıktan sonra kent merkezinde yer alan taş yapıların büyük bir çoğunluğu yenilenerek, şehir merkezi ihtiyaçlara göre şekillenmiştir.

Kent merkezinde yer alan 4 farklı mimari yapı ile Yenice köyünde yer alan eski konak mimari incelenmiştir. İncelenen yapılar, kullanım ve kat yükseklikleri açısından değerlendirilmiştir. Kent merkezinde bulunan 4 yapı Şekil 4.23'de plan üzerinde gösterilmektedir. Örnek-1'de değerlendirilen konak Yenice Köyünde bulunmaktadır.



Şekil 4.23: Mimari Yapıların Belirtildiği Vaziyet Planı.

Yenice Köyü Eski Konak (Örnek-1);

Çalışma alanı olan kent merkezi dışında bulunan konak (örnek-1), özgün yapısı ile bölgenin mimarisini en doğru şekilde yansıtması sebebi ile seçilmiştir. Cumhuriyet döneminde yaşanan göç döneminden kalma konak, göç döneminde Yunanistan'dan gelen göçmenlere tahsis edilmiştir. Yapı içerisinde, Cumhuriyet öncesi dönemin mimari özellikleri görülmektedir.

Mimari yapısı, yaşanan göç sırasında yeni kullanım ve ihtiyaçlara göre şekillenmiştir. Göç öncesi döneme ait kalan birkaç örnekten biri olan konak Yenice Köyü bulunmaktadır. Ev sahibi tarafından evin 1916 yılında yapıldığı bilgisi alınmıştır.



Şekil 4.24: Yenice Köyü Eski Konak Örneği (Örnek-1).

Konak 2 katlı inşa edilmiştir. İç detaylarda, şekil 4.25'deki gibi ahşap işlemeli tavan ve ahşap kapılar mevcuttur.



Şekil 4.25: Yenice Köyü Eski Konak İç Detay Örneği (Örnek-1).

Ahşap oymalı duvar ve tavan günümüzde hala varlığını sürdürmektedir. Göç eden halkın geleneksel konut yapısı, zaman içerisinde yerli halk tarafından ihtiyaçlara göre şekillenerek, yenileme çalışmaları yapılmıştır.



Şekil 4.26: Yenice Köyü Eski Konak Kapı Örneği (Örnek-1).



Şekil 4.27: Yenice Köyü Eski Konak Pencere Detay Örneği (Örnek-1).

Konut, ahşap malzemeden yapılmıştır ve 2 katlı yapıya ek olarak tek katlı ek bir yapı eklenmiştir. Konağın kendine ait iç bahçesi bulunmaktadır.

Zaman içerisinde kapılar ve pencerelerde değişiklikler yapılmış ve ihtiyaçlar doğrultusunda yenilemeler yapılmıştır. Yapı içerisinde ve dışında boya-sıva tadilatları yapılmıştır.

Eski yapı, iki katlı olması, içerisinde bulunan ahşap oymalar ve yapı malzemesi ile diğer örneklerden ayrılmaktadır.

Konut Olarak Kullanılan Oda Kule (Örnek-2);

Konut olarak kullanılan yapı olasılıkla geç Bizans Dönemi'ne tarihlenen bir kilisenin çan kulesidir[20].



Şekil 4.28: Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-2).

Kaynarcalar sokak ile Yunus Kaptan sokakların birleşim noktasında bulunan Oda Kule kalıntısı (Şekil.28) halk tarafından kullanıldığı ve ihtiyaçlara göre yeni kullanımlar eklendiği görülmektedir. Yapı kent genelinde olduğu gibi kendi bahçesine sahiptir.

Geleneksel taş yapısına sahip Oda Kule kalıntısına ek olarak tek katlı konut alanı yapılmıştır. Taş duvar ile çevrelenen konut alanının kendi iç bahçesi bulunmaktadır.

Kent Merkezi Eski Yapı (Örnek-3);

Mustafa Çayır sokakta bulunan yapının bahçesinde eski burç kalıntısı bulunmaktadır. Ev sahibinden alınan bilgilere göre yapı, Bulgaristan göçünden sonra 1950'li

yıllarında inşa edilmiştir. Daha sonra bahçe içerisinde yeni bir yapı yapılarak, eski yapı hayvan barınağı olarak kullanılmaya devam edilmiştir.



Şekil 4.29: Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-3).

Bahçe içerisinde mevcut taş duvar korunarak tavuklar için alan oluşturulmuştur ve yeni yapının bahçesi ile ayrılmaktadır. Eski yapı tek katlı ve taş yapıdır. Ev sahibinin verdiği bilgilere göre, burç ve kale duvarı kalıntılarından alınarak ev yapımında kullanılmıştır.

Kent Merkezi Eski Yapı (Örnek-4);

Şevket Kurt caddesinde bulunan yapı, ev sahibinden alınan bilgilere göre, Bulgaristan göçünden sonra 1950'li yıllarında inşa edilmiştir. Diğer örnekler de olduğu gibi eski yapı hayvan barınağı olarak kullanılmaya başlanmış, ek yapılar ve yeni yapılar yapılmıştır.



Şekil 4.30: Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-4).

Eski yapı tek katlıdır ve taştan yapılmıştır. Binaya birden fazla ek yapı eklenmiştir. Eski ve yeni yapılar aynı bahçe içerisinde bulunmaktadır. Yapının kenti iç bahçesi bulunmaktadır. Bahçe duvarı taş duvardır ve ortalama 1,50 m yüksekliğindedir.

Kent Merkezi Eski Yapı (Örnek-5);

Çıkmaz sokakta bulunan yapı, ev sahibinden alınan bilgilere göre, Bulgaristan göçünden sonra 1950'li yıllarında inşa edilmiştir. Taş yapı, hayvan barınağı olarak kullanılmaktadır.



Şekil 4.31: Kent Merkezi Mimari Örneği (Örnek-5).

Yapı tek katlıdır ve taş yapıdır. Bahçe içerisinde daha sonra yapılan yeni kullanım tek katlıdır ve aynı bahçe kullanılmaktadır. Yapının kendine ait iç bahçesi bulunmaktadır.

Yapının taş bahçe duvarı bulunmaktadır ve ortalama 1,5 m yüksekliğindedir. Yeni ve eski yapılar aynı iç bahçede bulunmaktadır.

Genel değerlendirme;

Günümüzde Enez'de bulunan binalar tamamen betonarme yapılardır. Taş yapıların yerine ihtiyaçlar doğrultusunda betonarme yapılara geçiş yapılmıştır. Mimari bir bütünlük olmamakla beraber, yapılaşmadaki kontrolsüzlük ileride görsel bütünlüğü bozacak çok daha fazla niteliksiz yapılaşmayı da beraberinde getirecektir. Bu süreçte, iyi bir plan çalışması yapılması gerekmektedir.

Enez Merkezine ait hazırlanan Koruma Amaçlı İmar Planı, 1996/38 sayı ve 09.10. 1996 tarih ile onaylanmıştır. Koruma Amaçlı İmar Plan notlarında(Ek-1), kent merkezi için yapılaşma sınırları belirlenerek, uygulama ve yapılaşma hükümleri belirtilmiştir. Hazırlanan İmar Planı ile 338 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu İlke Kararlarına tabii olunmuştur. Plan ve Notlarına istinaden, alan içerisinde yapılacak ağaçlandırma çalışması, kireç-taş-tuğla ocağı açma ve alandan toprak alımı gibi her türlü çalışma için Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu onayı alınacaktır. Arkeolojik kalıntılara ulaşılması, toplu mezara ulaşılması durumunda Edirne Müze Müdürlüğü bilgisi ve denetimi ile

kazı çalışmaları yapılacaktır. Ayrıca her türlü yapılaşma için, yapılaşma hükümleri uygulanması gerekmektedir. Kent, için hazırlanan Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında belirlenen yapılaşma prensiplerine göre ilerlenmesi gerekmektedir. Bu prensipler doğrultusunda ilerlenmesi, tarihi kent kapsamında gelişimi sağlayacaktır.

Örnek Yapı	Kat Sayı	Yapı Malzeme	Yeni-Eski Yapı Bahçe Durumu	Bahçe Duvar	Mevcut Kullanım	Dönem
Örnek-1	2	Boya-sıva	Aynı iç bahçe	Tuğla duvar	Tadilat yapılama-dığı için bir kısmı kullanıla-mıyor.	Cumhuriyet öncesi
Örnek-2	1	Taş yapı	Aynı iç bahçe	Taş du-var	Hayvan barınağı olarak kul-lanılıyor.	Bizans Dö-nemi
Örnek-3	1	Taş yapı	İç bahçe de duvar ile bölünmüş	Taş du-var	Hayvan barınağı olarak kul-lanılıyor.	Bulgaristan göçü
Örnek-4	1	Taş yapı	Aynı iç bahçe	Taş du-var	Hayvan barınağı olarak kul-lanılıyor.	Bulgaristan göçü
Örnek-5	1	Taş yapı	Aynı iç bahçe	Taş du-var	Hayvan barınağı olarak kul-lanılıyor.	Bulgaristan göçü

Tablo 4.1: Mimari Yapı Genel Değerlendirme.

Kent merkezinde bulunan 4 örnek, 1950 yıllarında Bulgaristan göçü sonrası yapılmıştır. Günümüzde hayvan barınağı olarak kullanılmak ya da boş olarak bırakılmaktadır. Binalar, tek katlı ve kendi iç bahçesi olan taş yapılardır. Kent merkezindeki eski yapıların genelinde, ihtiyaçlar doğrultusunda alçı sıva ile kaplanarak yapı cephesinde iyileştirmeler yapılmıştır. Her yapının kendilerine ait iç bahçeleri mevcuttur ve taş duvar ile çevrelenmiştir. Yeni yapılarda yine aynı bahçe içerisinde yapılmıştır.

Kent merkezi dışında Yenice köyünde yer alan eski konak, koruma altında olması sebebi ile tadilat yapılamamaktadır. İki farklı aileye ait olan konak ikiye bölünerek ihtiyaç doğrultusunda eklemeler yapılmıştır. Konağın iç bahçesi bulunmaktadır ve çevre duvarı daha sonrasında yapılmıştır. Konak dış cephesine boya ve sıva yapılmıştır.



Şekil 4.32: Enez Kenti Güncel Fotoğrafı.

Yapılan çalışmada, mimari yaklaşım ile eski yapılara ve ortak özelliklerine varılmaya çalışılmıştır. Konu daha detaylı çalışılarak, prensiplerin ortaya konmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Eski yapılardaki ortak yada benzer özelliklerdeki örnek alanlar seçilmiştir. Örnek mimari yapılar tablo 4.1'de ayrıntılı şekilde verilmiştir.

Bölüm 5

Sonuç ve Öneriler

Enez Kenti, Meriç nehri ve birçok gölün çevrelediği hem doğal yapıyı, hem de tarihi dokuyu içinde barındıran bir mirastır. Kent ev sahipliği yaptığı birçok medeniyetin izlerini halen taşımaktadır. Farklı kültürlerin birbirleriyle olan etkileşimi, kentte net olarak görülebilmektedir. Kent, çok renkli bir kültür mozaiğinin bir parçası olarak günümüze ulaşmaktadır. Bu süreçteki tarihi birikimin korunması ve değişen kent ihtiyaçlarıyla bütünleşerek uyumlu bir şekilde korunması gerekmektedir. Kentin, eski ve yeni oluşan mekanları arasındaki ilişkisi sürdürülebilir bir yaşam alanı oluşmasında önemli rol oynamaktadır. Kent yaşamı, sokaklar ve caddeler, tarihi yapılar, sit alanları, yeşil alanlar kent yaşamını destekleyici tüm kentsel imgeler kentin bütünlüğünü etkilemektedir.

Bu çalışmada, Enez İlçesi'ne ait gerekli literatür çalışmaları yapılarak, uydu görüntüleri ile fotoğraflara ulaşılmış ve Kültürel Peyzaj alanlarının tarihsel süreçteki değişimi ve kentin güncel durumu incelenmiştir. Kentin farklı yıllardaki uydu görüntüleri incelenmiş ve günümüzdeki kent yapısında farklı odak noktaları belirlenerek, yol aksları ve mevcut durumu irdelenmiştir. Kent merkezinde ve Yenice köyünde bulunan 5 farklı mimari yapı ve bahçeleri incelenerek, yorumlanmıştır. Kentin, kent kimliği ve tarihi kent olgusu ve süreç içerisindeki değişimi ve gelişimi etkileyen etkenler incelenerek, yorumlanmıştır.

Kent genel olarak incelendiğinde, tarih boyunca kentsel açık alanların kullanımı sürekli olarak değişime uğradığı görülmektedir. Enez'deki kültürel ve tarihi alanlar, çeşitli dönemler boyunca da politik, sosyo-kültürel koşullara da bağlı olarak önemli merkezler olarak kullanılmıştır. Kent, tarihte ticaret merkezi olarak öneme sahip olduğu bilinmektedir. Kentsel olarak yaşadığı değişimler, kültürel peyzaj alanlarının bugünkü durumunu oluşturmaktadır.

Kent kimliğini birçok farklı faktör etkilemektedir. Kentin konumu, halkın geçim kaynakları, tarihi kent özelliği de Enez kentinin temel yapısını şekillendirmektedir. Farklı dönemlerde yaşanan yapısal değişimler, yanlış politikalar, doğal yapısındaki değişimler, tarım faaliyetleri, kentin "Tarihi Kent" özelliklerinin geri planda bırakmıştır.

Kültürel Kent Kimliğinde Enez,

Cumhuriyet öncesi Müslüman ve Hıristiyan aileler kentte bir arada yaşamaktaydı. 1923 yılında imzalanan Lozan Antlaşması yeni Yunanistan-Türkiye sınırını oluşturmuş ve iki ülke arasında göçler yaşanmıştır. Yeni kurulan devlet ile kırsal yaşamı destekleyen politikalar uygulanmış, fakat 1927 yılında askeri bölge ilan edilen kent farklı bir süreç içerisinde yer almıştır.

Kentin, nüfus ve göç verilerine ulaşılarak, TUİK veri tabanından alınan verilere göre 1935 yılı sonrası, 1950, 1965, 1970, 1985, 1990, 2000 ve 2019 yılları Enez kenti şehir ve köy nüfus verileri elde edilmiştir. Bu verilere göre, nüfusun en yoğun olduğu yıl 1985 yılıdır ve bu tarihten sonra nüfusta azalmalar yaşanmıştır. Nüfus, Bulgaristan göçü, kente göç, Avrupa'ya yapılan göçler gibi birçok farklı göç unsurundan etkilenmiştir.

Tarihi çevrelerde sürdürülebilir kullanım sağlanması, kültürel değerlerinin kentsel yaşamla bütünleşerek günümüz şartlarına uyumlu şekilde kullanılması, kentsel gelişimin en önemli unsurlardan biridir. Günümüze ulaşan tüm doğal ve kültürel değerler kentin kimliğini doğrudan etkilemektedir. Enez kentinde yaşanan göç süreçleri, politikaların etkisi, uzun bir süre boyunca askeri alan olarak kullanımı mekânsal değişim sürecini fazlasıyla etkilemektedir. Kent, 2004 yılında askeri alan statüsünden çıkartılmış ve 2006 yılında ise sit alan tescil kararı çıkmıştır.

Kültürel kent Enez, bir bütün içerisinde ele alınarak kültürel alanlar kentle bütünleşmelidir. Kent kimliği ile mekanlar arasındaki ilişki irdelenmelidir. Mekanların somut ögeleri ortak bir dil oluşturmalıdır. Doğru ve zarar vermeden yapılacak her tasarım ya da öneri bölgeyi kalkındırmaya ve geliştirmeye katkı sağlayacaktır.

Geçmişte yaşanan göçler ile, kent yüzyıllardır yaşattığı karma toplumdan uzaklaşmıştır. Birçok medeniyetin izlerini taşıyan şehir modernleşirken, kültürel peyzaj öğelerinden de uzaklaşmıştır. Modernleşen kent kendi yapısından ve kimliğinden de uzaklaşmıştır.

Kentsel Değerlendirme başlığı altında yapılan değerlendirmeler sonucunda, donatı elemanları ve yol bağlantıları incelenmiştir. Bu çalışmada, tarihi alanları birbirine bağlayan yollar ve kent elemanları tarihi dokuyu zayıflatmakta ve bireysel alanların ötesine geçemediği görülmektedir. Mimari dokusu, yol malzemeleri, kent elemanlarına kadar bütüncül bir yaklaşımla yeniden ele alınmalıdır. Yeşil alanların tasarımları kentin bütünüyle birleştirilerek, doğal değerler ile kültürel değerler bütünleşmelidir.

Konumsal ve Sınır Kenti olarak Enez,

Enez, İstanbul'a oldukça yakın bir kenttir. Bu anlamda doğru kentsel yaklaşımlar ve doğru tanıtıldığı sürece, kentin yerli ve yabancı ziyaretçilerin tercih edeceği zenginliklere de sahiptir. Yaz nüfusu ile kış nüfusu arasındaki fark kentin deniz turizmi için kullanıldığını göstermektedir. Yazın ziyaret eden turistler, kent içerisine çekilebilirse turistik dönemi sadece yaz dönemi ile sınır kalmayacağını söyleyebiliriz. Kültürel, etnik ve bölgenin tanıtımının yapılabileceği kent ofislerine, ürün tanıtım alanlarına ihtiyacı vardır. Ayrıca Via Egnatia yolu yeniden ele alınarak, Avrupa ile Anadolu arasındaki bağlantı tekrar sağlanabilir.

Enez Kentinin Tarihsel Değişimi,

Adı ilk kez İlyada Destanında geçen Enez, tarihte uzun yıllar boyunca koloni şehri olarak varlığını sürdürmüştür. Pers İmparatorluğu, Roma İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu gibi büyük imparatorlukların hakimiyetine girmiştir. Cumhuriyet'in ilanı ile Türk topraklarında kalmıştır.

Kale başta olmak üzere birçok arkeolojik alanı içerisinde bulunduran kent, arkeolojik alanların etrafında gelişim göstermiştir. Bu gelişim ve değişim, tez çalışmasında incelenmiştir.

Çalışmada Enez'in kentsel durum analizinde, 1939 yılı ile 1997 yılları arasında 6 farklı yıla ait uydu görüntüleri elde edilerek, kentin o yıllardaki kullanım haritaları çıkartılmıştır. Cumhuriyet sonrasında henüz ilçe olmayan Enez nüfusunun az olması sebebiyle az sayıdaki yerleşim alanları net olarak görülmektedir. 1951 yılında, Bulgaristan göçü ve ülkedeki ekonomik ve sosyal değişimler sebebi ile kentteki nüfus oranı artarak kent 1953'de ilçe statüsü alarak, yol ve yerleşim alanları şekillenmeye başlamıştır. 1965 yılında, sanayileşmenin etkisi ile kentleşme hızlanarak yapılaşmanın boyutunu arttırmıştır. 1970'li yıllarda ise, Avrupa'ya yapılan göçler ile nüfusta ve yerleşimde artışlar büyük ölçüde yaşanmamıştır. 1990 yılında, tarihi alanların etrafı dahil olmak üzere yerleşim artarak, kentin güncel yol ağı da

oluşmuştur. 1997 yılına gelindiğinde ise, kent 2020 yılındaki kent merkezi genişliğine yaklaşmıştır. Nüfus geçmiş yıllara göre daha az artış göstermekte ve bunun nedeninin de kente göç olduğu düşünülmektedir. Kentin Cumhuriyet döneminden sonra yerleşim sürecini anlamak adına, eski uydu görüntüleri incelendiğinde, kentin kimliği ve dokusunu sosyo-politik olayların büyük ölçüde etkilediği görülmektedir. Kentin nufüsü göçler ile değişimler yaşamakla beraber, zaman içerisinde büyük şehre yapılan göçler kent nüfusunda azalmalara neden olmuştur.

Yol ağı ve kent içi yolların ilişkileri analizinde, yollar ve meydanlar incelenmiştir. Kent yapılaşmada farklılıklar yaşamasına rağmen ana aks ve meydanda değişimler yaşamamıştır. Kale ve Milli Egemenlik Caddesi ile Plaj Caddesi 1939 yılından uydu görüntülerinde (Şekil 4.3) de bulunmakta ve 2020 yılında da halen kullanıldığı güncel haritalarda (Şekil 4.10) görülmektedir. Bu akslar üzerinde 3 farklı Odak Noktası belirlenerek, yol ve genel donatı elemanları ele alınmıştır. Tarihsel Süreçte Kentsel Değişim ve Güncel Durum Değerlendirmesi konulu başlıkta da görüldüğü üzere kaldırımlar, su elemanları, meydanlar ve objeler bir bütünlük arz etmemektedir. Tarihi kent kimliği ve olgusu çerçevesinde yetersiz kalmaktadır. Tüm unsurlar, birbirinden bağımsız şekilde belirlenerek tasarlanmış ya da hazır malzemeler kullanılmıştır. Kentin geneline ait tasarım ilkeleri belirlenerek, aydınlatma elemanı, çöp kutusu vb. kentsel elemanlar ortak bir uyum içerisinde olmalıdır.

Kent planlanması sürecinde, kentsel bellek ve kent kimliği ilişkisi ve dengesi kurulması gerekmektedir. Mekânsal gelişimin kontrollü şekilde yapılması, tarihi çevre çerçevesinde kalmasını sağlanmalıdır. Kent, Cumhuriyet dönemi itibariyle incelendiğinde aslında aynı ana akslar üzerinden gelişim göstermektedir. Kale bölgesinin, Enez halkı için her zaman belirleyici ve merkez nokta olduğu bu süreçlerde gözlemlenmektedir. Kale etrafında yayılım gösteren yerleşme, zamanla yayılarak daha büyük bir alana genişlemiştir.

Caddelerde bulunan kent elemanları yeniden ele alınarak, kent içi uyum sağlanmalıdır. Kentin girişleri, kente gelen insanların ilk izlenimleri için önem taşımaktadır. Bu anlamda, baskın ve tarihe atıfta bulunan bir tasarım yaklaşımında bulunulmalıdır. Tarihi dokuyu destekleyen ve yansıtan düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Kent içi donatı elemanlarının yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Tarih ile yarışmayan fakat tarihi dokuyu destekleyen sanat objeleri ve donatılar kullanılmalıdır. Ortak bir tasarım ve materyal kullanımı ile özgün çalışmalar yapılması

kentsel tasarımın bütünlüğü için önemli bir unsurdur. Kamu kurumlarının yenileme çalışmaları da bu anlamda bütünleşerek genel bir tasarımsal ilkelere ihtiyaç duymaktadır.

Enez'e kent ölçeğinde bakıldığında, kent merkezinin büyük bir kısmı 3. Derece Sit alanı olarak tescillidir. Fakat bütünsel bakıldığında korunması gereken ve yapılaşma sınırı olan bu bölgeler birbirinden bağımsızdır. Bu bölgelerin tek başına değerlendirmenin yanında kente bütüncül bakılmalı ve koruma odaklı tekrar tesciller ele alınmalıdır.

Kentin tarihi geçmişi ve kazıları göz önünde bulundurulursa, aslında kentin her bir noktasından farklı bir kültürel miras alanı karşımıza çıkmaktadır. Buradan, yerleşim alanları içerisinde hala korunması gereken alanların çıkabileceği sonucuna varabiliriz. Bu durumda, tescil sicili genişletilerek, daha geniş bir koruma bandı oluşturulmalıdır.

Arkeolojik Sit alanlarının, tarihi alanlarının çevre denetiminin yapılması ve güvenliğin sağlanması gerekmektedir. Bu şekilde, tahrip ve definecilik gibi zarar verilecek her türlü müdahalenin de önüne geçişmiş olunabilir.

Enez Kentinin Mimari Dokusu,

Mimari yapılara ait incelemeler yapılarak kent merkezinde 4 ve Yenice köyünde 1 adet olmak üzere 5 adet mimari yapı, peyzajdaki görsel değişimi de ele almak için incelenmiştir. Kent merkezindeki yapılar vaziyet planında (Şekil 4.24) belirtilerek, numaralandırılmıştır. Genel mimari durum incelendiğinde ise, 2020 yılına kadar gelen yapıların 1950'li yıllarda yaşanan Bulgaristan göçü sonrasında şekillenerek tek katlı ve kendi iç bahçesi olan taş yapılar olarak inşa edilmiştir. Fakat zaman içerisinde halk kendi ihtiyaçlarına göre taş yapıların kullanımlarını değiştirmiş, bahçe içerisinde yeni yapılar yapmış ya da eski yapıya ekleme yapmıştır. Tarihi kent, arkeolojik kalıntıların dışında önemli mimari yapılarını kaybetmiştir.

Sosyo-kültürel önem taşıyan göç sonrası yapılar kent merkezinden silinmek üzeredir. Geniş kapsamlı bir çalışma yapılarak ve gerekli destekler sağlanarak bu yapılar tekrar kent dokusuna kazandırılmalıdır. Kentin genel prensipleri ortaya konularak genel bir mimari kapsam belirlenmelidir.

1. ve 3. Derece Arkeolojik Sit alanları bulunan Enez Merkezine ait hazırlanan Koruma Amaçlı İmar Planı (Ek-1), 1996/38 sayı ve 09.10.1996 tarih ile onaylanan

plan ve plan notlarında, kent içerisinde yapılacak her türlü yapılaşma, ağaçlandırma vb. konular ile ilgili sınırlar belirlenmiştir. 19660 sayılı 'Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik' te Arkeolojik Sit Alanlarının sınırları net olarak tanımlanmaktadır.

Kent modernleşme sürecinde, kent kimliği ve ortak kent olgusunu kaybetmiştir. Yollar, kent imgeleri, peyzaj alanları ve elemanları ile mimarı yapı elemanları modern kent anlayışına göre şekillenirken, tarihi kent kavramından da uzaklaşmıştır. Bu anlamda, kentin kültürel alanlarının desteklenmeye ihtiyacı bulunmaktadır. Kent mimarisi ve yapılaşmasında, Ege peyzaj karakter özellikleri de planlamaya yansıtılabilir.

Enez'in tarihi, doğal ve kültürel değerlere sahip kentsel kimliği; farklı sosyokültürel nedenler ile nüfus artışı veya azalışı, az katlı fakat bütünselliği olmayan niteliksiz yapılar, arkeolojik alanların korunamaması, halkın antik şehir bilincinin olmayışı gibi birçok nedenle, yok olma riski ile karşılaşmaktadır.

Halkın bilinçsiz olması da kültürel ve doğal yapıların şekillenmesinde büyük rol oynamıştır. Kent içerisindeki caddeler, sokaklar, peyzaj donatıları bu ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmiştir. Kentin, konumu, doğal ve kültürel özellikleri ile kimliğini yeniden kazanmaya ihtiyacı vardır. Kültürel alanlarının birbirinden bağımsız olması, yıllar içerisinde düzenlenen yollar, donatı alanları ve şehrin ihtiyacına göre şekillenen mimarı yapıların yeniden ele alınması gerekmektedir.

Kentin Mimarisi Bulgaristan göçü ile taş yapılar yapılmış fakat zaman içerisindeki ihtiyaçlar doğrultusunda yeni binalar yapılmıştır. Eski taş yapılar ise farklı kullanımlarda değerlendirilmiştir.

Enez Kent Mimari analizi, konusu altında incelenen mimari değişim sürecinde görüldüğü üzere eski yapıların kullanılmadığı ve genel olarak bakımsız kaldığı görülmektedir. Kale surlarından alınan taşların da kullanımı ile inşa edilen eski yapılar ve yeni yapılar aynı iç bahçede bulunmaktadır. Bu şekilde yapılan tahribatların önüne geçilmelidir.

Genel olarak, Enez kenti için;

- Tarihi şehir bütünselliği korunmalı,
- Yerel mimaride, ortak bir anlayış içerisinde yapılaşma sağlanmalı,
- Tarihi alanlar arasındaki geçişler yeniden ele alınmalı,

• Şehir donatıları bütünsel yaklaşılmalı,

• Kent donatı elemanları, kentin yapısına uygun olmalı,

• Sit alanlarının kapsamı yeniden ele alınmalı,

• Kültürel alanların güvenliği sağlanmalı,

• Yerel halk bilinçlendirilmeli ve desteklenmeli,

• Arkeolojik alanlar kendi içerisinde düzenlenmeli,

• Kent estetiği ve kent kimliğini destekleyecek şehir planlamasına gidilmeli,

• Kentin, yeşil alan ve ağaçlandırma konusunda özel bir çalışma yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu çalışmanın sonucunda, Kentin tarih boyunca tarihi alanlar ile birlikte gelişim gösterdiği görünmektedir. Kent kimliğinin yeniden kazanılması için, mekânsal stratejiler geliştirilmelidir. Enez'in doğal yapısının, kültürel peyzaj alanlarıyla bütünleşmesi ve kentsel gelişimde bu iki unsur arasında bağ kurulması gerekmektedir. Mimari yapılar yeniden ele alınmalı ve estetik bir yaklaşımla kente kimlik kazandırmayı hedefleyen çalışmalar yapılmalıdır. 1. ve 3. derece sit alanları Koruma Amaçlı İmar Planı referansı ile mimari düzenlemeler yapılmalıdır. Bu şekilde kent kimliği ve kent imgeleri yaşatılabilir olmalı ve desteklenmelidir.

Kaynakça

[1] D. Çelik ve M. E. Yazgan, "Kentsel peyzaj tasarımı kapsamında tarihi Çevre korumaya yönelik yasa ve yönetmeliklerin irdelenmesi," vol. 9, no. 11. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, Bartın, 2007.

[2] H. K. Ayataç, "Planlama sürecinde kentsel tasarımın yeri ve rolünün tanımlanması için bir yöntem denemesi; örnekleme alanı Türkiye." Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, Istanbul. Türkiye, 2000.

[3] Z. Özsüle, "Geleneksel yerleşimlerin korunması açısından kültürel peyzaj değerlendirmesi: Mudanya Örneği." Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, Istanbul. Türkiye, 2005.

[4] P. J. Fowler, "Unesco world heritage cultural landscapes," vol. 6. *World Heritage Series Papers*, 1992-2002.

[5] H. M. Proshansky, A. K. Fabian, and R. Kaminoff, "Place-identity: Physical world socialization of the self." *Journal of environmental psychology*, 1983.

[6] G. Akdoğu, "Kentleşme sürecinde kırsal yerleşmelerde yaşanan peyzaj değişimlerinin irdelenmesi." Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul. Türkiye, 2014.

[7] "Türkiye Çevre vakfı," http://www.cevre.org.tr/tr/mevzuat/, erişim: 2019-09-04.

[8] Z. Ahunbay, "Tarihi Çevre koruma ve restorasyon," no. 10. İstanbul, Türkiye: *Yem Yayınları*, İstanbul, 2018.

[9] H. Öztürk, "Edirne kentinin doğal ve kültürel Özelliklerinin peyzaj mimarlığı ve turizm açısından değerlendirilmesi." Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara. Türkiye, 2006.

[10] F. P. Arabacıoğlu and I. Aydemir, "Tarihi çevrelerde yeniden değerlendirme kavramı," *MEGARON/Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi E-Dergisi*, vol. 2, no. 4, pp. 204–212, 2007.

[11] "Koruma amaçlı imar planları ve çevre düzenleme projelerinin hazırlanması, gösterimi, uygulaması, denetimi ve müelliflerine ilişkin usul ve esaslara ait yönetmelik," https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050726-5.htm, erişim: 2020-01-21.

[12] "International charter for the conservation and restoration of monuments and sites (the venice charter 1964)," https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf, erişim: 2020-01-21.

[13] A. Tuna, "Arkeolojik sitlerde peyzaj tasarımı," in *AI.Ulusal Ankara Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Kongresi Bildiri Kitabı*, 2015, pp. 173–181. [Online]. Available: http://ankaraunipeyzajmimarligi1kongre.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/169/2017/06/I.ULUSAL_ANKARA_UNI_PEYZAJ_MIM_KONGRESI_BILDIRI_KITABI-Birlestirilmis.pdf

[14] N. E. Aydeniz, "Kent arkeolojisi kavramının dünyadaki gelişimi ve türkiyedeki yansımaları," in *Journal of Yaşar Universitesi*, 2009, pp. 2501–2524. [Online]. Available: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/179245

[15] E. Özden ve Z. Görgülü, "Planlama koruma İlişkisi Üzerine yeni bir sistem Önerisi," *Megaron YTÜ Mimarlık Fakültesi e-Dergisi, Istanbul*, vol. 4, no. 1, pp. 234–255, 2006.

[16] "Enez hakkında," http://www.enez.gov.tr/enez-hakkinda/, erişim: 2019-09-05.

[17] S. Başaran, "Trakya'da bir prenslik merkezi: Ainos antik kenti." Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, 2008.

[18] A. Erzen, "İlk Çağ tarihinde trakya başlangıçtan roma Çağı'na kadar," no. 1. *Arkeoloji ve Sanat Yayınları*, İstanbul, 1994.

[19] P. Reis, "Kitabı bahariye." Ankara, Türkiye: *Türk Tarih Kurumu Yayınları*, 2002.

[20] A. Yeşil, A. Uzun, S. Başaran, and G.Aksu, "Enez: Doğal, kültürel ve turistik güzellikleri," in *İstanbul Üniversitesi Yayınları*, İstanbul, 2013.

[21] S. B. Akova, "Enez'in kalkınmasında coğrafi faktörlerin rolü (doğal faktörler)," *İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi, İstanbul*, no. 16, pp. 1–25, 2008.

[22] A. Karadağ, "Enez'in kentsel gelişim süreci ve yeni gelişme alanları," *Ege Coğrafya Dergisi, Izmir*, pp. 131–145, 2000.

[23] U. K. Arda, "Enez yöresinin turizm İşletmeleri açısından gelişme perspektifleri." Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trakya Üniversitesi, Edirne. Türkiye, 2015.

[24] "Gala gölü milli parkı," http://galagolu.tabiat.gov.tr/, erişim: 2020-01-30.

[25] T. K. Ajansı, "Trakya bölgesi mevcut durum raporu,trakya kalkınma ajansı (tka) (2012)," 2012.

[26] A. M. Mansel, "Trakya'nın kültür ve tarihi." Edirne, Türkiye: *Edirne Yöresi Eski Eserleri Sevenler Kurumu Yayınları*, 1938.

[27] "traklar," https://www.trakyanet.com/rumeli/makale/trakya-halklari/209-traklar.html?layout=, erişim: 2020-01-31.

[28] S. Ceylan, "Enez (edirne) İlçesi'nin turistik Çekicilikleri ve sürdürülebilir turizm açısından değerlendirilmesi," in *TÜCAUM V. Coğrafya Sempozyumu, 16-17 Ekim, Ankara*, 2008. [Online]. Available: http://tucaum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/280/2015/08/semp5_40.pdf

[29] "Wikipedia sitesi," https://tr.wikipedia.org/wiki/Enez, erişim: 2020.02.24.

[30] O. O. Sarıoğlu, "Trakya'da roma ve bizans dönemi yerleşmeleri, anıtları, erken cumhuriyet döneminde koruma ve restorasyon modaliteleri üzerine bir araştırma (1923-1950)." Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimler Enstitüsü, Trakya Üniversitesi, Edirne. Türkiye, 2012.

[31] A. F. Yüksel, N. Hoşkan, F. Çakan, and S. Başaran, "Enez (ainos) antik kenti suterazisi bölgesi 2010 arkeojeofizik çalışmaları." Kültür Ve Turizm Bakanlığı, *27. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, Malatya, 2011, p. 76.

[32] "Enez," https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_the_southern_Balkans,_1410.svg, erişim: 2020-01-31.

[33] "Sait Başaran, Ortaçağda Enez (ainos), Sanat Tarihi Dergisi, 1998," https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/152471, erişim: 2020-01-30.

[34] H. Günözü, "Enez ayasofya kilisesi (fatih cami) duvar resimlerinin sıva analiz sonuçları," in *İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü*, 2014. [Online]. Available: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/92888

[35] B. Akıncı, "Sınır Ötesi turizm deneyimi: Meriç deltası Örneği." Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi, Istanbul. Türkiye, 2018.

[36] R. G. Ousterhout and C. Bakirtzis, *The Byzantine monuments of the Evros/Meric river valley.* European Center for Byzantine and Post-Byzantine Monuments, 2007.

[37] S. Başaran, "Enez (ainos) 2011 yılı arkeoloji kazısı," *34. Kazı Sonuçları Toplantısı Notları*, pp. 375–390, 2012.

[38] M. İbrahimgil, "Evliya Çelebi seyahatnamesinde ohri sancağı," *Sanat Tarihi Dergisi*, vol. XXII, no. 1, pp. 107–129, 2013.

[39] G. İnce, "Tarımdan sanayiye geçiş sürecinde trakya alt bölgesi'nde göç : Çerkezköy Örneği." Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ. Türkiye, 2010.

[40] R. Ilgar, "İkincil konut turizmi: Saros körfezi kuzey kiyilari örneği," *TURANSAM*, vol. 10, no. 38, pp. 136–143, 2018.

[41] R. Kasarcı, "Türkiye'de nüfus gelişimi," in *Ankara Üniversitesi, Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi*, 2015. [Online]. Available: http://tucaum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/280/2015/08/tucaum5_11.pdf

[42] "Enez nüfusu," https://www.nufusu.com/ilce/enez_edirne-nufusu, erişim: 2020-01-31.

[43] I. Eren and E. Postacı, "Ege yerleşimlerinde kültürel etkileşimin mimari izleri." *Sanatta Kimlik Ve Etkileşim 10-13 Mayıs Uluslararası Sempozyumu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türk Sanatı Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi*, Istanbul, 2010.

[44] A. A. Ulu and I. Karakoç, "Kentsel değişimin kent kimliğine etkisi," in *Planlama Dergisi, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını*, no. 29, 2004, pp. 56–66. [Online]. Available: http://www.spo.org.tr/resimler/ekler/82be0c5cdcd5072_ek.pdf

[45] M. Pınar, "1950-1951 bulgaristan'dan türkiye'ye göçler ve demokrat parti'nin göçmen politikası," in *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 2014, pp. 61–94. [Online]. Available: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/675862

[46] M. Erdoğan, "Osmanlı devrinde trakya Âbidelerinde yapılan İmar Çalışmaları," in *Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 2012. [Online]. Available: https://dergipark.org.tr/tr/pub/iugaad/issue/1170/13813

[47] "Enez," http://enezkartopudernegi.com/fotogaleri.php, erişim: 2020-01-30.

[48] N. Kozak, M. Kozak, and M. Kozak, "*Genel Turizm İlkeler- Kavramlar.*" Ankara, Türkiye: Detay Yayıncılık, 2014.

EK-1

22.01.01

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi-No	**: 06.12.2016 - 202**	**Toplantı Yeri**
Karar Tarihi ve No	**: 06.12.2016 - 3693**	**Enez/EDİRNE**

Edirne İli, Enez İlçe merkezi, Kurulumuzun 21.11.1991 gün ve 1005 sayılı kararı ile tescil edilen 1. ve 3.derece arkeolojik sit alanları, 14.06.1996 gün ve 3204 sayılı kararı ile uygun bulunan 1/5000 ölçekli nazım imar planı, 19.09.1996 gün ve 3374 sayılı kararı ile uygun bulunan 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı, G.E.E.A.Y.K'nun 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı kararı ile tescil edilen ve Kurulumuzun 21.11.1991 gün ve 1005 sayılı kararı ile tescilinin devamına karar verilen anıt eserlerin koruma gruplarının tayini ile 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı sınırlarının koordinatlandırılması ve yeniden irdelenmesi kapsamında Müdürlüğümüz uzmanlarınca hazırlanan rapor okundu, ekleri ve dosyası incelendi, Kurulumuzun 21.11.2016 gün ve 3641 sayılı kararı gereği yerinde incelendi, yapılan yerinde inceleme sonucunda;

Edirne İli, Enez İlçe merkezi, Kurulumuzun 21.11.1991 gün ve 1005 sayılı kararı ile tescil edilen 1. ve 3.derece arkeolojik sit alanları, 14.06.1996 gün ve 3204 sayılı kararı ile uygun bulunan 1/5000 ölçekli nazım imar planı, 19.09.1996 gün ve 3374 sayılı kararı ile uygun bulunan 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı kapsamında belirlenen 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanları sınırlarının koordinatlandırılması ve yeniden irdelenmesi sonucu; sınırları revize edilerek hazırlanan 1/5000 ölçekli haritası ve koordinat özeti paftasının, tescil fişlerinin ve listesinin uygun olduğuna, mevcut koruma amaçlı imar planı ve plan notlarının geçiş dönemi yapılanma koşulları olarak belirlenmesine, ivedilikle koruma amaçlı imar planının revize edilmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

EDİRNE İLİ ENEZ İLÇESİ
TESCİLİNİN DEVAMINA ÖNERİLEN KORUNMASI GEREKLİ KÜLTÜR VARLIKLARI

SIRA NO	ADI	ADA	PARSEL	YAPI GRUBU	TESCİL TARİHİ
1	Enez (Ainos) Kalesi	4	22	1.grup	G.E.E.A.Y.K 08.09.1978 gün ve 10590 sayılı
2	Fatih (Ayasofya Kilisesi) Camii	4	25	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
3	Kale Hamamı	4	1	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
4	Üç kızlar Hamamı	92	16	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
5	Kilise Kalıntısı	319	1	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
6	Kilise	32	1'-2-3-16	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
7	Kule Oda Evi	18	7-'8	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
8	Kuyu ve Bileziği	34	4	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
9	Su Terazisi	116	37	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
10	Has Yunus Bey Türbesi (Şapel)	16	4	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
11	İngiliz Kışlası (Kervansaray)	132	10	1.grup	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı

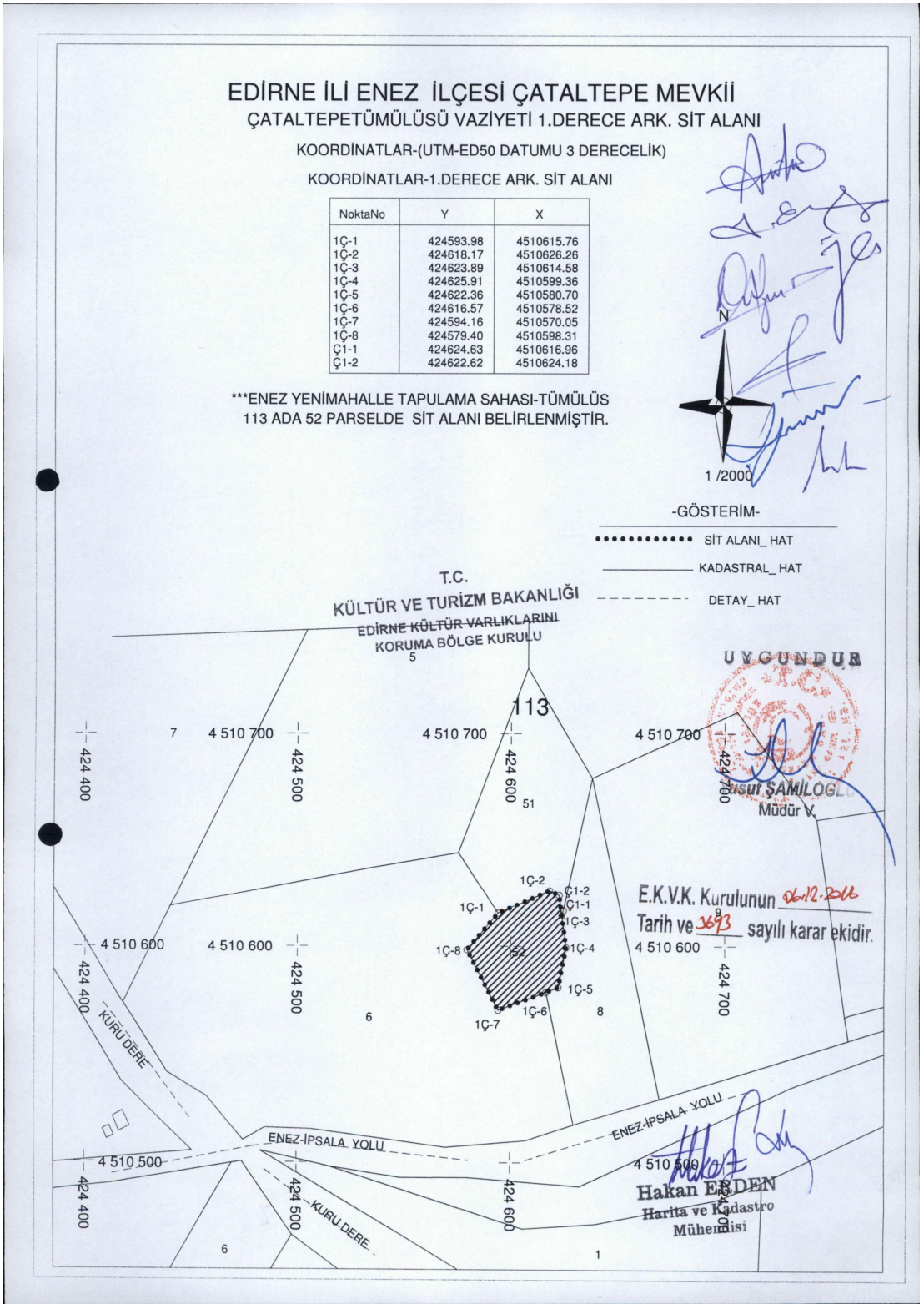
TESCİLİNİN DEVAMINA ÖNERİLEN SİT ALANLARI

12	Kralkızı Mevkii Eski Mezarlık	15	1	1.derece ark.sit	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
13	Has Yunus Bey Mezarlığı	16	1-2-3-4-5	1.derece ark.sit	G.E.E.A.Y.K 11.07.1980 gün ve 12212 sayılı
14	Çataltepe Tümülüsü	113	52	1.derece ark.sit	Kurulumuzun 21.11.1991 gün ve 1005 sayılı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

E.K.V.K. Kurulunun 06/2-2016
Tarih ve 383 sayılı karar ekidir.

UYGUNDUR
Yusuf ŞAMİLOĞ
Müdür V.


EDİRNE İLİ ENEZ İLÇESİ ÇATALTEPE MEVKİİ
ÇATALTEPETÜMÜLÜSÜ VAZİYETİ 1.DERECE ARK. SİT ALANI
KOORDİNATLAR-(UTM-ED50 DATUMU 3 DERECELİK)
KOORDİNATLAR-1.DERECE ARK. SİT ALANI
NoktaNo Y X
1Ç-1 424593.98 4510615.76
1Ç-2 424618.17 4510626.26
1Ç-3 424623.89 4510614.58
1Ç-4 424625.91 4510599.36
1Ç-5 424622.36 4510580.70
1Ç-6 424616.57 4510578.52
1Ç-7 424594.16 4510570.05
1Ç-8 424579.40 4510598.31
Ç1-1 424624.63 4510616.96
Ç1-2 424622.62 4510624.18
***ENEZ YENİMAHALLE TAPULAMA SAHASI-TÜMÜLÜS
113 ADA 52 PARSELDE SİT ALANI BELİRLENMİŞTİR.
N
1 /2000
-GÖSTERİM-
SİT ALANI_ HAT
KADASTRAL_ HAT
DETAY_ HAT
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
UYGUNDUR
Müdür V.
E.K.V.K. Kurulunun 06.12.2016
Tarih ve 3693 sayılı karar ekidir.
113
52
51
4 510 700
4 510 600
4 510 500
424 400
424 500
424 600
424 700
1Ç-1
1Ç-2
Ç1-1
Ç1-2
1Ç-3
1Ç-4
1Ç-5
1Ç-6
1Ç-7
1Ç-8
KURU DERE
ENEZ-İPSALA YOLU
Hakan EDEN
Harita ve Kadastro
Mühendisi


KUZEY
ÖLÇEK : 1/5000
YUNANİSTAN
MERİÇ NEHRİ
MERİÇ NEHRİ
ÜÇ KIZLAR HAMAMI
KİLİSE KALINTISI
DARPHANE
BURÇ
KALE HAMAMI
MERKEZ CAMİ
ENEZ KALESİ
FATİH CAMİİ
MOZAİK TABAN
KİLİSE
KÜÇÜK ODA
KUYU VE BİLEZİĞİ
HAS YUNUS BEY TÜRBESİ
MEZARLIK
MEZARLIK
TAŞALTI GÖLÜ
DALYAN GÖLÜ
-GÖSTERİM-
1.DERECE ARK.SİT_HAT
3.DERECE ARK.SİT_HAT
TESCİLLİ_ANIT_PARSEL_TARAMA
İMAR_HAT
KADASTRAL_HAT
E.K.V.K. Kurulunun 06.12.2016
Tarih ve 2827 sayılı kararı eklidir.
Yusuf SAMİLOĞLU
Müdür V.
UYGUNDUR
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
Hakan ERDEN
Harita ve Kadastro
Mühendisi

EDİRNE İLİ ENEZ İLÇESİ 1. VE 3 .DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI SINIRLARI KOORDİNATLARI

3 .DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI SINIRLARI

NoktaNo	Y	X
3A-1	423103.09	4510199.94
3A-2	423093.77	4510980.64
3A-3	423082.96	4510993.83
3A-4	423074.16	4510957.85
3A-5	423068.32	4510167.12
3A-6	423057.51	4510152.12
3A-7	423049.04	4510625.87
3A-8	423048.03	4510244.47
3A-9	423043.18	4510139.79
3A-10	423042.29	4510605.13
3A-11	423038.75	4510290.46
3A-12	423036.25	4510246.59
3A-13	423034.53	4510301.10
3A-14	423034.44	4510569.37
3A-15	423034.28	4510633.92
3A-16	423025.76	4510549.67
3A-17	423019.56	4510531.53
3A-18	423013.31	4511013.02
3A-19	423012.71	4510117.11
3A-20	423009.36	4510303.11
3A-21	423008.09	4510496.44
3A-22	423005.71	4510307.97
3A-23	423001.79	4510317.85
3A-24	423000.86	4509720.68
3A-25	423000.45	4510467.36
3A-26	422999.19	4510892.20
3A-27	422992.00	4509658.34
3A-28	422989.34	4509755.84
3A-29	422988.14	4510877.79
3A-30	422985.74	4510425.61
3A-31	422984.53	4510094.61
3A-32	422983.49	4510387.17
3A-33	422982.34	4510862.59
3A-34	422977.35	4510847.07
3A-35	422975.81	4510812.54
3A-36	422975.75	4509828.23
3A-37	422974.04	4510767.05
3A-38	422965.90	4511024.05
3A-39	422964.81	4509593.63
3A-40	422964.68	4510724.69
3A-41	422959.16	4509556.23
3A-42	422957.40	4510672.52
3A-43	422956.78	4510071.07
3A-44	422950.67	4509519.53
3A-45	422947.38	4509891.17
3A-46	422930.48	4511033.49
3A-47	422928.22	4510037.95
3A-48	422919.02	4509934.31
3A-49	422918.18	4509934.86
3A-50	422915.70	4510024.20
3A-51	422910.65	4511037.92
3A-52	422910.43	4509949.75
3A-53	422902.68	4509964.63
3A-54	422896.09	4509460.15
3A-55	422887.52	4510002.68
3A-56	422887.02	4509457.16
3A-57	422886.17	4509995.43

NoktaNo	Y	X
3A-58	422881.30	4511034.22
3A-59	422877.74	4509454.53
3A-60	422853.08	4511028.20
3A-61	422819.82	4509443.95
3A-62	422808.83	4511004.12
3A-63	422775.42	4510957.16
3A-64	422768.11	4510961.75
3A-65	422763.74	4510963.52
3A-66	422754.58	4509368.03
3A-67	422739.44	4509351.15
3A-68	422734.17	4510979.98
3A-69	422733.65	4509353.42
3A-70	422699.55	4511004.83
3A-71	422690.50	4509397.42
3A-72	422674.13	4511020.49
3A-73	422671.69	4509407.34
3A-74	422657.77	4511029.93
3A-75	422637.82	4511043.42
3A-76	422610.92	4509445.34
3A-77	422595.91	4509476.34
3A-78	422591.96	4509509.32
3A-79	422590.91	4511065.85
3A-80	422558.57	4509589.75
3A-81	422546.23	4511091.11
3A-82	422516.60	4511108.53
3A-83	422502.24	4511109.90
3A-84	422468.56	4509686.90
3A-85	422446.72	4509779.65
3A-86	422440.31	4511043.69
3A-87	422424.81	4511038.41
3A-88	422414.09	4509856.41
3A-89	422390.94	4511030.24
3A-90	422380.30	4509906.57
3A-91	422375.12	4509918.50
3A-92	422367.90	4509928.16
3A-93	422360.13	4509944.44
3A-94	422353.82	4511024.28
3A-95	422345.62	4509967.11
3A-96	422300.46	4511011.23
3A-97	422299.64	4510030.07
3A-98	422285.15	4511006.67
3A-99	422280.29	4510059.12
3A-100	422270.54	4510999.56
3A-101	422267.22	4510063.21
3A-102	422263.63	4510102.43
3A-103	422257.97	4510159.59
3A-104	422248.42	4510196.64
3A-105	422237.52	4510234.62
3A-106	422223.69	4510269.81
3A-107	422167.10	4510965.01
3A-108	422154.70	4510428.28
3A-109	422138.17	4510441.14
3A-110	422131.38	4510948.03
3A-111	422111.86	4510459.87
3A-112	422106.18	4510932.14
3A-113	422084.55	4510472.54
3A-114	422060.07	4510908.82
3A-115	422030.97	4510486.59
3A-116	422024.96	4510889.84

NoktaNo	Y	X
3A-117	421996.08	4510882.01
3A-118	421995.67	4510487.31
3A-119	421968.01	4510883.85
3A-120	421941.09	4510502.91
3A-121	421913.46	4510801.95
3A-122	421897.94	4510677.78
3A-123	421894.67	4510659.19
3A-124	421893.65	4510693.43
3A-125	421892.38	4510509.57
3A-126	421890.41	4510640.00
3A-127	421888.02	4510623.08
3A-128	421887.64	4510528.38
3A-129	421887.28	4510547.19
3A-130	421864.38	4510725.96

1 .DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI SINIRLARI

KRALKIZI MEVKİİ

NoktaNo	Y	X
1KK-1	422994.66	4509721.66
1KK-2	422993.23	4509726.67
1KK-3	422991.89	4509703.61
1KK-4	422990.57	4509682.03
1KK-5	422989.82	4509672.78
1KK-6	422989.49	4509664.86
1KK-7	422981.37	4509766.12
1KK-8	422975.52	4509796.61
1KK-9	422970.03	4509828.99
3A-41	422959.16	4509556.23
3A-44	422950.67	4509519.53
3A-54	422896.09	4509460.15
3A-56	422887.02	4509457.16
3A-69	422877.74	4509454.53
3A-61	422819.82	4509443.95
3A-66	422754.58	4509368.03
3A-67	422739.44	4509351.15
3A-69	422733.65	4509353.42
3A-71	422690.50	4509397.42
3A-73	422671.69	4509407.34
3A-76	422610.92	4509445.34
1KK-10	422962.13	4509848.87
1KK-11	422962.08	4509603.25
1KK-12	422952.09	4509567.26
1KK-13	422948.40	4509883.50
1KK-14	422916.44	4509931.69
1KK-15	422889.71	4509987.48
1KK-16	422873.27	4509979.60
1KK-17	422782.55	4509866.55
1KK-18	422764.75	4509827.80
1KK-19	422764.58	4509846.17
1KK-20	422752.60	4509908.44
1KK-21	422749.66	4509803.71
1KK-22	422747.15	4509798.52
1KK-23	422722.53	4509800.84
1KK-24	422722.44	4509986.59
1KK-25	422720.49	4509984.03
1KK-26	422718.76	4509974.95
1KK-27	422718.31	4509976.94
1KK-28	422717.25	4510007.80
1KK-29	422713.62	4509971.87
1KK-30	422673.68	4510032.47
1KK-31	422669.33	4509796.88
1KK-32	422653.27	4510038.78
1KK-33	422648.07	4509612.08
1KK-34	422645.93	4510032.43
1KK-35	422640.28	4509947.87
1KK-36	422639.19	4509934.13
1KK-37	422637.21	4509682.64
1KK-38	422636.10	4509541.05
1KK-39	422631.01	4509668.79
1KK-40	422624.82	4509514.17
1KK-41	422623.22	4509793.36
1KK-42	422623.22	4509737.52
1KK-43	422622.64	4509793.38
1KK-44	422619.93	4509765.91
1KK-45	422608.53	4509496.95
1KK-46	422608.75	4509490.36

NEKROPOL ALANI

NoktaNo	Y	X
1N-1	423020.59	4510555.91
1N-2	423019.27	4510552.30
1N-3	423012.72	4510533.72
1N-4	423004.85	4510300.27
1N-5	423003.86	4510281.38
1N-6	423000.56	4510245.39
1N-7	422997.29	4510563.74
1N-8	422996.96	4510240.40
1N-9	422989.05	4510470.03
1N-10	422982.29	4510440.25
1N-11	422982.12	4510429.93
1N-12	422981.64	4510384.86
1N-13	422977.77	4510215.47
1N-14	422967.93	4510263.42
1N-15	422967.91	4510256.74
1N-16	422967.57	4510238.91
1N-17	422967.03	4510238.53
1N-18	422966.14	4510276.89
1N-19	422965.25	4510279.60
1N-20	422959.67	4510197.08
1N-21	422958.09	4510314.43
1N-22	422957.89	4510258.79
1N-23	422957.21	4510330.43
1N-24	422956.38	4510333.15
1N-25	422955.53	4510303.44
1N-26	422954.52	4510337.85
1N-27	422954.29	4510339.81
1N-28	422951.65	4510208.86
1N-29	422950.07	4510351.57
1N-30	422936.37	4510362.25
1N-31	422934.97	4510399.96
1N-32	422933.66	4510361.44

1 .DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI SINIRLARI

KALE VE ÇEVRESİ

NoktaNo	Y	X
1K-1	422506.02	4510453.74
1K-2	422484.59	4510538.39
1K-3	422477.85	4510548.92
1K-4	422465.73	4510528.85
1K-5	422453.03	4510571.91
1K-6	422436.31	4510410.78
1K-7	422433.57	4510411.30
1K-8	422417.55	4510595.46
1K-9	422395.07	4510428.07
1K-10	422377.74	4510417.12
1K-11	422377.59	4510615.91
1K-12	422373.35	4510414.16
1K-13	422364.19	4510425.78
1K-14	422339.48	4510411.68
1K-15	422301.85	4510650.73
1K-16	422270.45	4510381.31
1K-17	422261.83	4510673.29
1K-18	422258.13	4510367.12
1K-19	422237.91	4510682.40
1K-20	422233.39	4510680.32
1K-21	422217.50	4510656.96
1K-22	422201.63	4510342.68
1K-23	422177.13	4510688.70
1K-24	422171.53	4510686.01
1K-25	422166.20	4510576.13
1K-26	422165.98	4510611.30
1K-27	422165.36	4510540.37
1K-28	422163.58	4510550.41
1K-29	422161.92	4510446.98
1K-30	422157.33	4510665.57

DARPHANE-KORUNACAK YOL

NoktaNo	Y	X
D1-1	421939.93	4510704.77
D1-2	421933.33	4510707.80
D1-3	421923.84	4510712.04
D1-4	421910.91	4510717.63
D1-5	421912.43	4510732.41
D1-6	421926.54	4510730.82
D1-7	421932.61	4510737.46
D1-8	421942.56	4510763.94
D1-9	421949.31	4510778.25
D1-10	421956.71	4510796.81
D1-11	421976.81	4510838.25
D1-12	421998.04	4510878.65
D1-13	422011.83	4510876.90
D1-14	422006.29	4510868.20
D1-15	422001.07	4510860.17
D1-16	421993.54	4510845.31
D1-17	421980.02	4510814.82
D1-18	421958.71	4510765.96
D1-19	421954.94	4510754.96
D1-20	421947.29	4510729.63
D1-21	421944.66	4510721.46

25 ADA 20-21 PARSELLER

NoktaNo	Y	X
1A-1	422610.53	4510327.81
1A-2	422607.84	4510369.43
1A-3	422597.43	4510325.97
1A-4	422595.79	4510376.19
1A-5	422591.26	4510346.16
1A-6	422586.86	4510367.62

MOZAİK TABANLI EV-ÇEVRESİ

NoktaNo	Y	X
M1-1	422820.61	4510461.91
M1-2	422797.21	4510419.32
M1-3	422790.34	4510416.82
M1-4	422776.46	4510486.45
M1-5	422750.85	4510444.13
M1-6	422750.01	4510449.21

25 ADA 14 PARSEL VE ÇEVRESİ

NoktaNo	Y	X
1M-1	422852.99	4510118.76
1M-2	422824.35	4510085.74
1M-3	422787.63	4510215.16
1M-4	422774.61	4510035.85
1M-5	422751.01	4510022.75
1M-6	422738.71	4510259.24
1M-7	422732.07	4510016.86
1M-8	422720.43	4510021.12
1M-9	422668.61	4510030.85
1M-10	422678.25	4510044.97
1M-11	422675.36	4510132.74
1M-12	422672.92	4510140.73
1M-13	422672.79	4510135.49
1M-14	422664.40	4510173.72
1M-15	422659.62	4510193.24
1M-16	422655.02	4510052.56
1M-17	422648.10	4510235.86
1M-18	422646.62	4510061.15
1M-19	422643.64	4510119.30
1M-20	422642.20	4510126.93
1M-21	422634.92	4510284.13
1M-22	422634.75	4510286.95

HAS YUNUS BEY MEZARLIĞI-ÇEVRESİ

NoktaNo	Y	X
1H-1	422523.42	4509958.94
1H-2	422521.81	4509974.79
1H-3	422520.42	4509952.05
1H-4	422508.13	4510031.59
1H-5	422496.97	4510093.77
1H-6	422489.39	4510099.65
1H-7	422456.93	4509935.97
1H-8	422415.27	4510095.01
1H-9	422385.59	4510033.46
1H-10	422377.52	4510091.28
1H-11	422325.65	4510081.70
1H-12	422317.75	4510013.39
1H-13	422307.60	4510142.71
1H-14	422295.25	4510143.61
1H-15	422273.30	4510086.06
1H-16	422269.84	4510094.57
1H-17	422265.33	4510145.02

*** KOORDİNATLAR UTM-ED 50 DATUMUNDA
3 DERECELİK OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

Hakan ERDEN
Harita ve Kadastro
Mühendisi

UYGUNDUR

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI Müdür V.
EDİRNE KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

E.K.V.K. Kurulunun 06.12.2016
Tarih ve 3693 sayılı karar ekidir.

EK-2

ENEZ MERKEZ
KORUMA AMAÇLI UYGULAMA İMAR PLANI
ÖLÇEK 1/1000
ONAY TARİHİ: 09.10.1996
ONAY SAYISI: 1996/38

I.UYGULAMAHÜKÜMLERİ

I.1- 338 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu ilke kararları geçerlidir.
I.2- Enez-Merkez koruma amaçlı imar planı onanıp, yürürlüğe girdikten sonra sözkonusu planlama alanı ile ilgilidaha önce yapılaşmış tüm imar planları, plan değişiklikleri ve plan notları geçersizdir.
I.3- Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu onayı olmadan ağaçlandırma çalışması, altyapı çalışması, alandan toprak alımı, kireç-taş -tuğla ocağı açma çalışmaları yapılamaz.
I.4- Planlama alanında her türlü hafriyat ve kazı işleri Edirne Müze Müdürlüğü denetiminde yapılır. Hafriyat sırasında arkeolojik kalıntıya rastlanması halinde müze müsürlüğü denetiminde arkeolojik kazıyapılır ve alan korumaya alınır.
I.5- Kazı çalışmaları sırasında toplu mezarlara (hipoje'lere) rastlanması durumunda toplu mezarlar bulunduğu alanda korunacaktır. Tek tek mezarlara rastlanması durumunda ise mezarlar müze müdürlüğü denetiminde taşınacaktır.
I.6- Planlama alanı içindeki kamu tesis alanları, Eğitim-Kültür ve Sağlık tesisi alanlardaki yeni yapılaşmalarda projelendirme aşamasında Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu onayı ile mimari avan projesine göre uygulama yapılacaktır.
I.7- Taks Kaks değerleri net parsel üzerinden verilecektir.
I.8- Donatı alanları kamuya terk edilmeden uygulama yapılamaz.
I.9- Planda yeşil alan olarak ayrılan alanlarda yapı yapılamaz ancak trafo vb. kamu yararlı yapılara izin verilebilir.
I.10-Oluşturulan imar alanlarında olabilecek kaymalarda kadastral sınırlar baz alınır.
I.11-Planda yazılmış olan yol genişlikleri uygulamada esastır.
I.12-İskan ruhsatı alınmadan önce her 25 m2 inşaat alanına karşılık bir ağaç dikilecektir.

II.YAPILAŞMAHÜKÜMLERİ

II.1- Deprem yönetmeliği hükümleri uygulanacaktır.
II.2- Kıyı kanunu ilgilihükümleri uygulanacaktır.
II.3- Otopark yönetmeliğinin ilgilihükümleri geçerli olacaktır.
II.4- Eğimden dolayı kazanılan kat, emsale dahildir.
II.5- Kot alma noktası bina köşegen noktasıdır.
II.6- Bağımsız çatı katı yapılamaz.Çatı katı normal katın %30'unu ve çatı eğimi %33'ü geçemez.
II.7- Teras çatı, Teras katı ve çekme kat yapılamaz.
II.8- Çatı örtüsü üzerine bacadan başka çıkıntı yapılamaz.
II.9- Çatı saçak çıkması 0.50-1.00 m arasında olabilir.
II.10-Açık çıkma 1.50m, kapalı çıkma 1.00m'dir ve emsale dahil değildir.Açık çıkmalar(balkonlar) kapatılamaz.
II.11-Çıkma uzunluğu bina cephesinin 2/3'sinden fazla olamaz ve çıkmalar yan cepheye 1.20 m'den yakın olamaz.
II.12-Su basman kotu 0.50m'dir ve yüksekliğe dahil değildir.
II.13-Arka bahçe mesafeleri h/2 m'dir.
II.14-Yapılaşma kat sayısını aşmamak üzere bir parsele birden fazla bina yapı yapılabilir. Bu durumda ki bina arasındaki mesafe min. 10.00m dir.
II.15-İki bina arasındaki mesafe çıkmalardan sonraki aralıktır.
II.16-Planda belirlenen yapılaşma koşulları doğrultusunda yapıylanamayan parsellerde plan notlarındaki minimum bina boyutlaarına ve çekme çekme mesafelerine uyularak yapılaşma katsayısına bakılmaksızın uygulama yapılabilir.
II.17-Planda belirlenen yapı düzenine göre yapılanamayan parsellerde Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu onayı doğrultusunda parselin yapı düzeni ve binanın konumu belirlenecektir.

III.FONKSİYONALANLARI

III.1 KONUT ALANLARI
*Min Bina Cephesi : 7.00 m
*Min Bina Derinliği : 8.00 m
*Max Bina Cephesi :15.00 m
*Max Bina Derinliği :16.00 m
*Min Parsel Cephesi :14.00 m
*Min parsel Derinliği:20.00 m
*Max. yükseklik : 6.50 m
*Min İfraz Alanı : 500 m2

III.2 TİCARET ALANLARI
*Fonksiyon Konut+Ticarettir.
*Min Bina Cephesi : 6.00
*Min Bina Derinliği : 8.00
*Max Bina Cephesi :20.00
*Max Bina Derinliği :16.00
*Min Parsel Cephesi :12.00
*Min parsel Derinliği:20.00
*Min İfraz Alanı : 400 m2
*Max yükseklik : 7.00 m dir.

ÖZGEÇMİŞ

Ebru ÖZTÜRK BEKTAŞ, 27 Haziran 1989 yılında Rize'de doğdu. 2013 yılında Düzce Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı bölümünden mezun oldu. 2018 yılında Işık Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı ana bilim dalı yüksek lisans programını bitirdi. 2014 yılı itibari ile çalıştığı Emlak Konut GYO firmasında uzman yardımcısı olarak çalışmaya devam etmektedir.

Ebru ÖZTÜRK BEKTAŞ